

HANGON KAUPUNKI

HANGÖ STAD

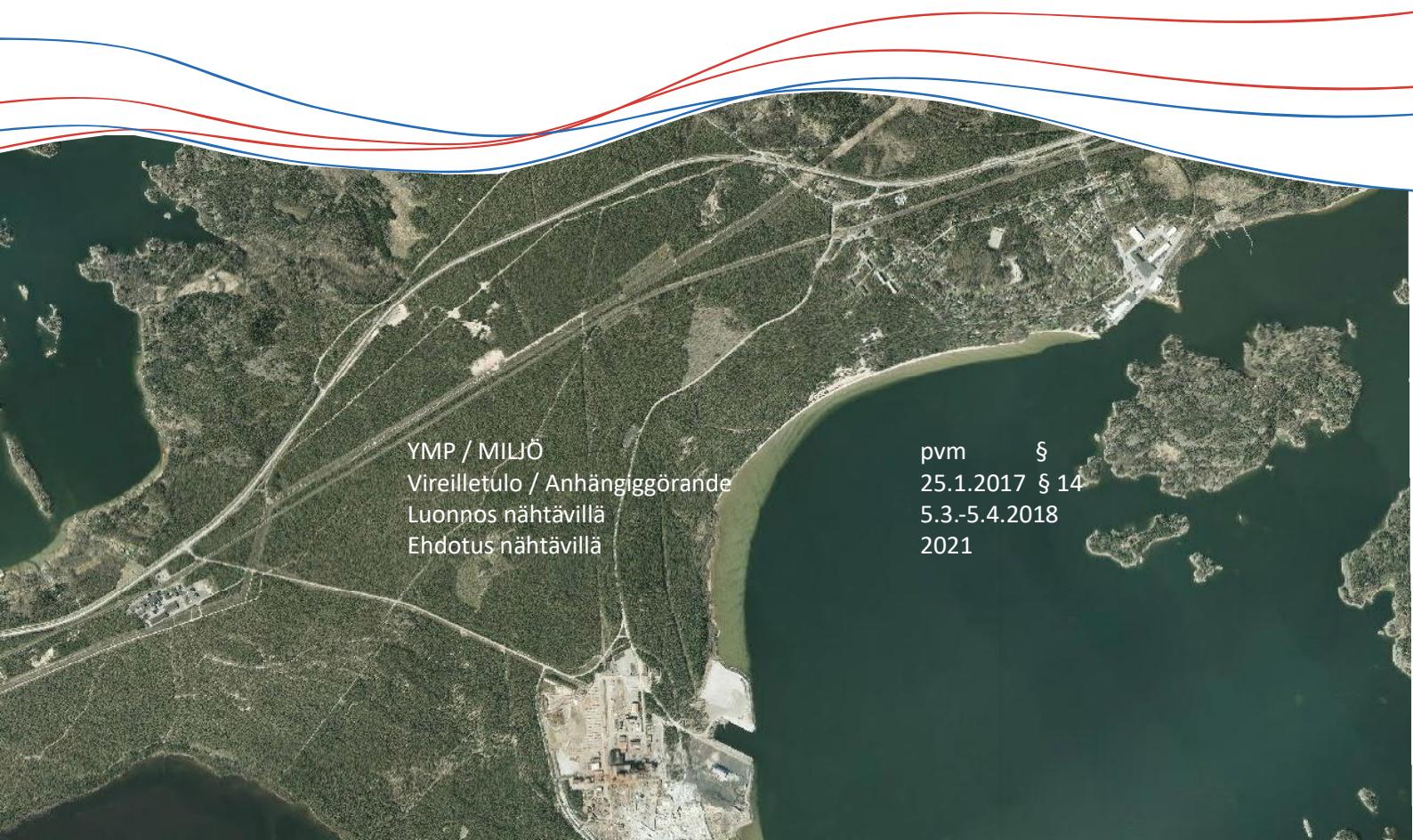
Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaava

Generalplan för Koverhar och Lappvik område

Yleiskaavan selostus

Generalplanebeskrivning

Ehdotus/Förslag 11.2.2021

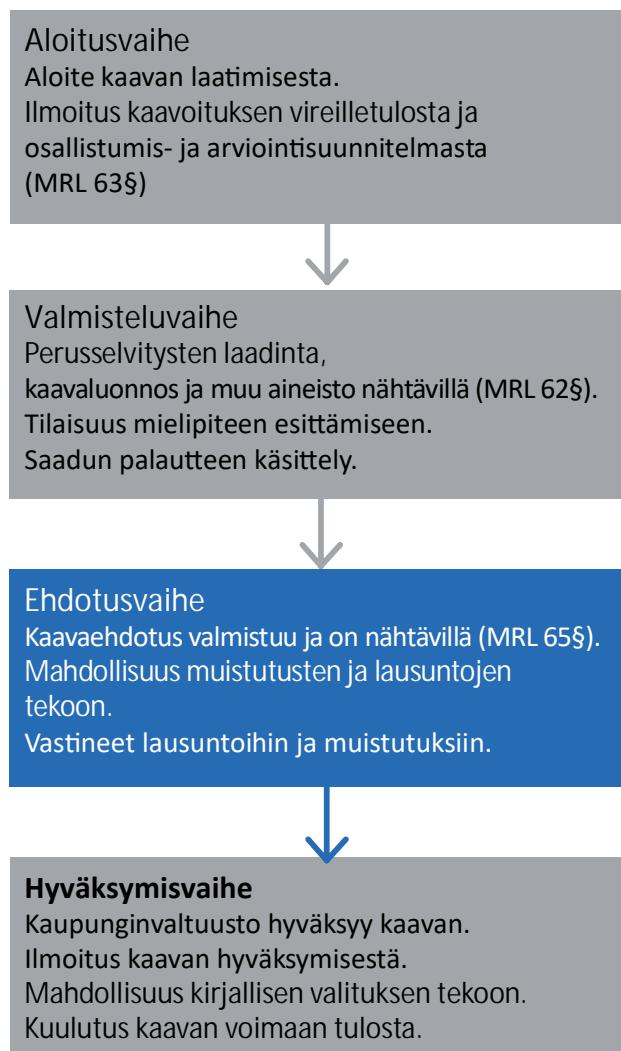

YMP / MILJÖ
Vireilletulo / Anhängiggörande
Luonnos nähtävillä
Ehdotus nähtävillä

pvm §
25.1.2017 § 14
5.3.-5.4.2018
2021

Suunnittelu ja osallistuminen lyhyesti kaavaprocessin eri vaiheissa:

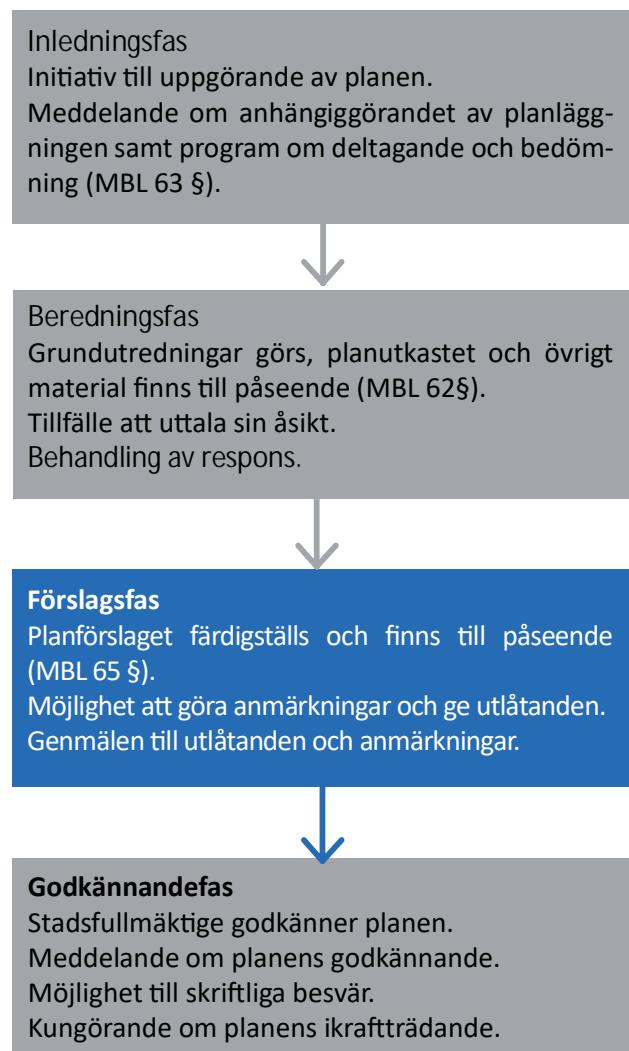
Teemakartat, pohjakartat ja ilmakuvat
© Hangon kaupungin maankäyttöosasto

Valokuvat, teemakartat
© A-Insinöörit Civil Oy

Luonto-osion karttakuvat
© Mika Kalliovirta

Raportin on laatinut A-Insinöörit Civil Oy, luon-
nosvaiheessa Sini Suontausta, ehdotusvaiheessa
Johanna Närhi

Kort om planering och deltagande i planeringsprocessens olika faser:

Temakartor, grundkartor och flygfotografier
© Hangö stad markanvändningsdelning

Fotografier, temakartor
© A-Insinöörit Civil Oy

Kartbilder som berör naturen
© Mika Kalliovirta

Rapporten har utarbetats av A-Insinöörit Civil Oy,
Sini Suontausta i utkastskedet och Johanna Närhi i
förslagsskedet

1 Perus- ja tunnistetiedot

1.1 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee noin 15 km Hangon keskustasta. Alue käsittää ranta-alueen Lappohjan taajamasta Koverharin satamaan, ulottuen jonkin verran Viskontien eteläpuolelle. Alueen raja noudattaa pohjoisessa Kofverhagin Kartanontietä ja idässä Hangon ja Raaseporin rajaa. Alue on pinta-alaltaan noin 14 km². Kaava-alueen rajaus tarkentuu suunnitelutyön aikana.

1.2 Kaavan nimi ja tarkoitus

Kaavaselostus koskee 11.1.2021 päivättyä yleiskaavakarttaa.

Kaavan nimi: Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaava

Kaavatunnus:

Kaavan laatija: A-Insinööröt Civil Oy

Suunnittelualueen yleiskaavoituksella on tavoitteena tukea ja vahvistaa sataman toimintaedellytyksiä ja siihen liittyvän teollisuuden sijoittumista alueelle. Kaavassa huomioidaan virkistyskäyttö, ekologinen käytävä sekä luonto- ja suojuvarot. Asuminen ja palvelut sijoitetaan pääosin Lappohjan taajamaan.

1. Bas- och identifikationsuppgifter

1.1 Planområdets läge

Planeringsområdet ligger ca 15 km från centrum av Hangö. Området omfattar strandområdet från Lappvik tätort till Koverhar hamn och sträcker sig även till viss del till den södra sidan av Viskovägen. I norr följer områdets gräns Kofverhags Gårdsväg och i öst gränsen mellan Hangö och Raseborg. Området har en areal på cirka 14 km². Planområdets avgränsning preciseras under planeringsarbetets gång.

1.2 Planens namn och syfte

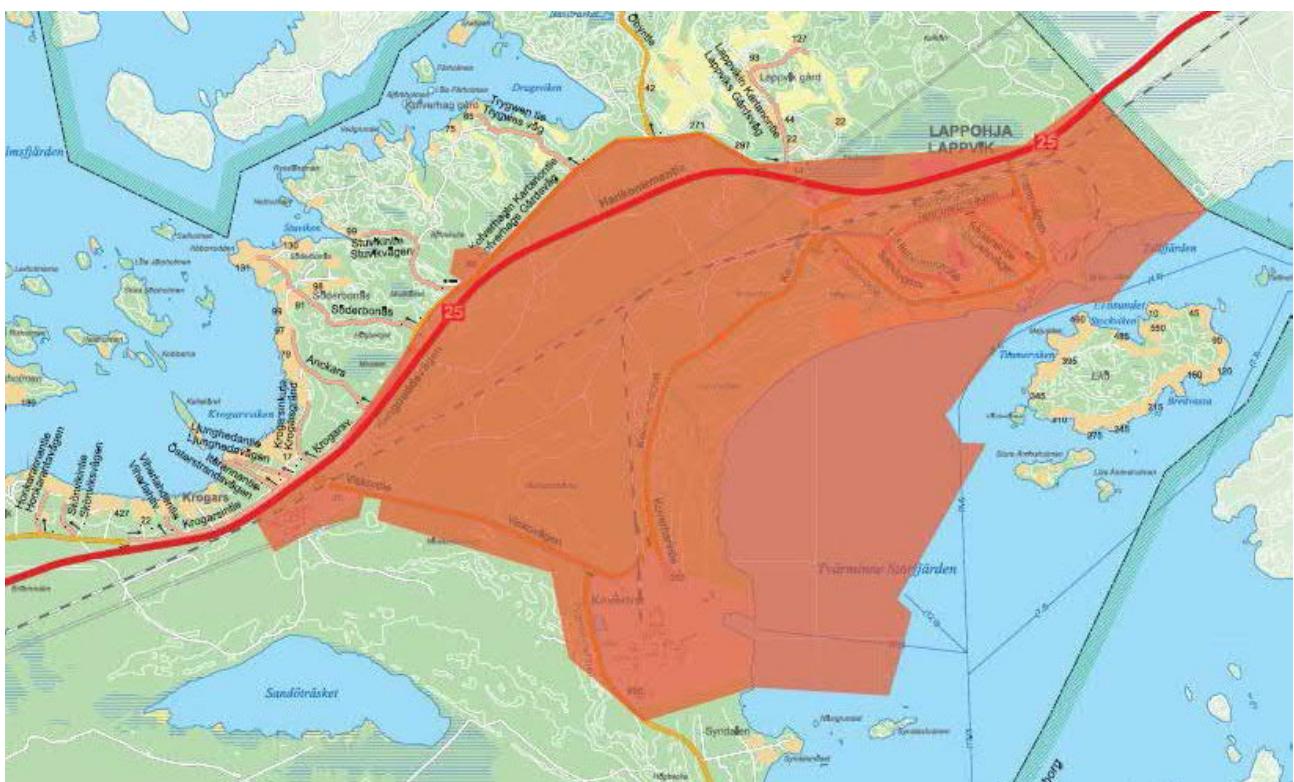
Planändringens beskrivning gäller generalplanekartan daterad den 11.1.2021.

Planens namn: Generalplan för Koverhar och Lappvik område

Planens nr.:

Den som utarbetat planen: A-Insinööröt Civil Oy

Målet med planläggningen är att stöda och förstärka hamnens verksamhetsbetingelser och etableringen av där till ansluten industri i området. I planen beaktas rekreationsanvändning, en ekologisk korridor samt natur- och skyddsvärden. Boende och service placeras främst i Lappvik tätort.

Suunnittelualueen alustava rajaus ja sijainti opaskartalla.

Planeringområdets preliminära avgränsning och placering på guidekartan.

1.3 Suunnitteluorganisaatio

Hangon kaupunki

Hangon kaupunki,
Santalantie 2, 10960 Hanko

Kukka-Maaria Luukkonen
Kaupungingeodeetti
puh. 040 1359 281
s-posti: kukka-maaria.luukkonen@hanko.fi

Kaupungin kotisivut
www.hanko.fi

Kaavatyön ohjaukseen ovat osallistuneet myös:
Jukka Takala, tekninen johtaja
Ville Wahteristo, ympäristönsuojelupäällikkö
Sanna Varjus, Hangon Vesi

Kaavaa laativa konsultti

A-Insinöörit Oy
Puutarhakatu 10, 33210 Tampere

Luonnosvaihe:
Sini Suontausta
arkkitehti SAFA, YKS-510
puh. 040 637 1234
s-posti: sini.suontausta@ains.fi

Ehdotusvaihe:
Johanna Närhi
arkkitehti, YKS-490
puh. 040 746 5533
s-posti: johanna.narhi@ains.fi

1.3 Planeringsorganisation

Hangö stad

Hangö stad,
Sandvägen 2, 10960 Hangö

Kukka-Maaria Luukkonen
Stadsgeodet
tfn 040 1359 281
e-post: kukka-maaria.luukkonen@hanko.fi

Stadens webbplats
www.hango.fi

I styrningen av planarbetet deltog även följande personer:
Jukka Takala, teknisk direktör
Ville Wahteristo, miljöskyddschef
Sanna Varjus, Hangö Vatten

Planläggningskonsult

A-Insinöörit Oy
Puutarhakatu 10, 33210 Tammerfors

Utkastskede:
Sini Suontausta
arkitekt SAFA, YKS-510
tfn 040 637 1234
e-post: sini.suontausta@ains.fi

Förslagsskede:
Johanna Närhi
arkitekt, YKS-490
tfn 040 746 5533
e-post: johanna.narhi@ains.fi

Sisällysluettelo | Innehållsförteckning

1 Perus- ja tunnistetiedot	4	1. Bas- och identifikationsuppgifter	4
1.1 Kaava-alueen sijainti	4	1.1 Planområdets läge	4
1.2 Kaavan nimi ja tarkoitus	4	1.2 Planens namn och syfte	4
1.3 Suunnitteluorganisaatio	5	1.3 Planeringsorganisation	5
2 Tiivistelmä	11	2 Sammandrag	11
2.1 Kaavaprosessin vaiheet	11	2.1 Planprocessens faser	11
2.2 Yleiskaava	11	2.2 Generalplanen	11
2.3 Yleiskaavan toteuttaminen	11	2.3 Genomförande av generalplanen	11
3 Lähtökohdat	12	3 Utgångspunkter	12
3.1 Alueen yleiskuvaus	12	3.1 Allmän beskrivning av området	12
3.2 Luonnonympäristö	12	3.2 Naturmiljön	12
3.2.1 Topografia	12	3.2.1 Topografi	12
3.2.2 Kallio- ja maaperä	13	3.2.2 Jordmån och berggrund	13
3.2.3 Vesistöt ja vesitalous	14	3.2.3 Vattendrag och vattenhushållning	14
3.2.4 Luonto	18	3.2.4 Natur	18
3.2.5 Maisema	23	3.2.5 Landskapet	23
3.3 Rakennettu ympäristö	23	3.3 Byggd miljö	23
3.3.1 Alue- ja yhdyskuntarakenne	23	3.3.1 Områdes- och samhällsstruktur	23
3.3.2 Taajamakuva	23	3.3.2 Tätortsbild	23
3.3.3 Väestö	24	3.3.3 Befolkningsens	24
3.3.4 Työpaikat, elinkeinotoiminta	24	3.3.4 Arbetsplatser, näringsverksamhet	24
3.3.5 Palvelut	24	3.3.5 Service	24
3.3.6 Virkistys	25	3.3.6 Rekreation	25
3.3.7 Alueen historiaa	25	3.3.7 Områdets historia	25
3.3.8 Muinaisjäännökset	26	3.3.8 Fornminnen	26
3.3.9 Muu kulttuuriperintö	26	3.3.9 Övrigt kulturarv	26
3.3.10 Liikenne	34	3.3.10 Trafik	34
3.3.11 Tekninen huolto	37	3.3.11 Teknisk försörjning	37
3.3.12 Ympäristöhäiriöt	37	3.3.12 Störningar i miljön	37
3.4 Maanomistus	38	3.4 Markägoförhållanden	38
4 Suunnittelutilanne	38	4 Planeringssituationen	38
4.1 Kaava-alueita koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	38	4.1 Planer, beslut och utredningar som berör planområdet	38
4.1.1 Maakuntakaava	38	4.1.1 Landskapsplanen	38
4.1.2 Yleiskaavat	41	4.1.2 Generalplanen	41
4.1.3 Asemakaavat	42	4.1.3 Detaljplanen	42
Koverhar Datakeskus asemakaava	44	5 Faser i planeringen av generalplanen	46
Detaljplan för Koverhar Datacenter	44	5.1 Behovet av generalplanering	46
5.1 Yleiskaavan suunnittelun tarve	46	5.2 Planeringsstart och beslut som gäller denna	46
5.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	46	5.3 Deltagande och samarbete	46
5.3 Osallistuminen ja yhteistyö	46	5.3.1 Intressenter	46
5.3.1 Osalliset	46	5.3.2 Deltagande och växelverkan	47
5.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	47	5.3.3 Myndighetssamarbete	48
5.3.3 Viranomaisyhteistyö	48	5.4 Mål för generalplanen	49
5.4 Yleiskaavan tavoitteet	49	5.4.1 Riksomfattande mål för områdesanvändningen	49
5.4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	49	5.4.2 Mål enligt utgångsmaterialet	49
5.4.2 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	49	5.4.3 Mål som uppkommit under processen, precisering av målen	50
5.4.3 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen	50	6 Redogörelse för generalplanen	51

Sisällysluettelo | Innehållsförteckning

6 Yleiskaavan kuvaus	51	6.1 Planens struktur	51
6.1 Kaavan rakenne	51	6.1.1 Dimensionering	51
6.1.1 Mitoitus	51	6.3 Områdesreserveringar	52
6.3 Aluevaraukset	52	6.4 Planens konsekvenser	55
6.4 Kaavan vaikutukset	55	7 Genomförande av generalplanen	63
7 Yleiskaavan toteutus	63	7.1 Generalplanens rättsverkningar	63
7.1 Yleiskaavan oikeusvaikutukset	63	7.2 Detaljerad planering	64
7.2 Yksityiskohtainen suunnittelu	64	8 Generalplaneringens skeden	64
8 Yleiskaavaan suunnittelun vaiheet	64	8.1 Generalplaneringens skeden	64
8.1 Suunnittelun vaiheet	64	8.2 Ändringar som gjorts efter att planutkastet var framlagt	65
8.2 Kaavaluonnonksen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset	65	8.3 Ändringar som gjorts efter att planförslaget varit framlagt	67
8.3 Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset	67	9 Kontaktuppgifter	67
9 Yhteystiedot	67		

Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista

- Hanko, Koverhar Tuulipuistoalueen sotahistoriallisten kohteiden inventointi (Museovirasto, 2009)
- Åminnefors - Lappohja voimajohtolinjauksen arkeologinen inventointi (Keski-Pohjanmaan Arkeologia-palvelu, 2015)
- Koverharin asemakaava-alueen arkeologinen inventointi (A-Insinöörit, Museovirasto, 2016)
- Koverharin yleiskaava-alueen arkeologinen inventointi (Museovirasto, 2016)
- Lappohjan taajaman ranta-alueen asemakaavan suunnittelualueen arkeologinen inventointi (Museovirasto, 2016, John Lagerstedt & Vesa Laulumaa)
- Lappohjan asemakaava-alueen arkeologinen vedenalaisinventointi (ARK-sukellus (Rami Kokko, 2016)
- Hanko Koverhar, Tvärminnen Storfjärden-hylyn tarkkuusinventointi ja dokumentointi (Subzone, 2017)
- Hangon Koverharin ja Lappohjan yleiskaava-alueen luontoselvityksiä 2017 (A-Insinöörit, Luontoselvitys Sundell Tmi)
- Koverharin asemakaava-alueen kasvillisuusselvitys (Sito, 2015)
- Lappohjan asemakaava-alueen lepakko- ja linnustoselvitys (Pöyry, 2015)
- Koverharin alueen pesimälinnustoselvitys (Finventia, 2016)
- Koverharin alueen hyönteisselvitys (TMI Jaakko Kullberg, 2016)
- Koverharin lepakkoselvitys (Sito, 2016)
- Luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen lausunto Hangon Koverharin sataman vesitaloushankkeiden vaikuttisista Natura-alueen luontoarvoihin (Uudenmaan ELY, 2016)
- Koverharin luontoselvityksen täydennys (Sito, 2017)
- Koverharin alueen paahdeympäristöjen kehittämисuunnitelma (TMI Jaakko Kullberg, Sito, 2017)
- Luontoselvitys, Lappohjan asemakaava (Pöyry, 2015)
- Lappohjan kalasataman asemakaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2009 (Faunatica)
- Lappohjan rannan luontoinventointi 2002 (K. Keynäs)
- Mailaskiiltokääriäisen esiintyminen tilan inventointi Lappohjan alueella (H. Koski, 2005)
- Natura2000: Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue (FI100005)
- Tammisaaren ja Hangon itäisen saariston hoito- ja käytösuhunnitelma (Metsähallitus, 2012)
- Lappohjan kasvillisuudeltaan arvokkaan alueen (uimaranta) hoito- ja käytösuhunnitelma (YOK ja Hangon kaupunki, 2008)
- Lausunto/Högsandin dyyni, Hanko (2002)
- Uudenmaan meri-ja rannikkokoalueiselvitys, julkaisu E 142 (Uudenmaan liitto, 2014)
- Suunnittelualueen rakennusinventointi, alueet 1-4 (N. Wickholm, Hangon kaupunki, 2013)
- Hangon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema (Tiina Lehto, Hangon museo, 1989)
- Läntisen Uudenmaan rakennusten ja maiseman kulttuurihistoriallinen inventointi (Mikko Härö, Läntisen Uudenmaan seutukaavalaitto, 1993)
- Koverharin ja Lappohjan alueen rakennetun kulttuuriympäristön inventointi (A-Insinöörit, 2017)
- Hangon liikenneturvallisuussuunnitelma 2008 (Tiehallinto, 2008)
- Hanko-Hyvinkää-radan tasoristeysten turvallisuuden parantaminen, toimenpideselvitys (Liikennevirasto, 2014)
- Vaikutusarvio Koverharin sataman kulkusyvyyden lisäämisestä ja pistoraiteen rakentamisesta (Fundia Wire Oy Ab, Suunnittelukeskus Oy, 2001)
- Hangon Koverharin (i) sataman kunnossapitoruoppauksen ja laiturin uudistamisen sekä (ii) sataman syventämisen ja uuden laituriin vesirakentamisen ympäristövaikutusten arvio – Rantavyöhykkeen vesikasvillisuus (Monivesi Oy, 2016)
- Koverharin sataman vesitaloushankkeet, Vesistö-, vesiluonto ja kalatalousvaikutusarvio (Kala- ja vesitutkimus Oy, 2016)
- Arvio Koverharin sataman vesitaloushankkeiden vaikuttisista 'Tammisaaren ja Hangon saariston sekä Pohjanpitäjän merensuojelualue' Natura-alueen luontoarvoihin (Ympäristötutkimus Yrjölä Oy & Kala- ja vesitutkimus Oy, 2016)
- Hangon pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivittäminen (FCG Suunnittelu ja teknikka OY, 2013)
- Hydrgeologinen tarkastelu, Koverhar, Hanko (Sito, 2017)
- Vesihuollon kehittämistarpeet, Koverhar, Hanko (Sito, 2017)
- Koverharin hydrogeologiset tutkimukset (Sito, 2017)
- Maaperän pilaantuneisuuden tutkimusraportti, Hanko, Koverhar (Sito, 2017)

Förteckning över andra handlingar, bakgrundsutredningar och källmaterial som berör planen

- Hanko, Koverhar Tuulipuistoalueen sotahistoriallisten kohteiden inventointi (Museovirasto, 2009)
- Åminnefors - Lappohja voimajohtolinjauksen arkeologinen inventointi (Keski-Pohjanmaan Arkeologia-palvelu, 2015)
- Koverharin asemakaava-alueen arkeologinen inventointi (A-Insinöörit, Museovirasto, 2016)
- Arkeologisk inventering av generalplaneområde för Koverhar (Museiverket, 2016)
- Lappohjan taajaman ranta-alueen asemakaavan suunnittelualueen arkeologinen inventointi (Museovirasto, 2016, John Lagerstedt & Vesa Laulumaa)
- Lappohjan asemakaava-alueen arkeologinen vedenalaisinventointi (ARK-sukellus (Rami Kokko, 2016)
- Hanko Koverhar, Tvärminnen Storfjärden-hylyn tarkkuusinventointi ja dokumentointi (Subzone, 2017)
- Hangon Koverharin ja Lappohjan yleiskaava-alueen luontoselvityksiä 2017 (A-Insinöörit, Luontoselvitys Sundell Tmi)
- Koverharin asemakaava-alueen kasvillisuusselvitys (Sito, 2015)
- Lappohjan asemakaava-alueen lepakko- ja linnustoselvitys (Pöyry, 2015)
- Koverharin alueen pesimälinnustoselvitys (Finventia, 2016)
- Koverharin alueen hyönteisselvitys (TMI Jaakko Kullberg, 2016)
- Koverharin lepakkoselvitys (Sito, 2016)
- Luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen lausunto Hangon Koverharin sataman vesitaloushankkeiden vaikuttuksista Natura-alueen luontoarvoihin (Uudenmaan ELY, 2016)
- Koverharin luontoselvityksen täydennys (Sito, 2017)
- Koverharin alueen paahdeymäristöjen kehittämisiuunnitelma (TMI Jaakko Kullberg, Sito, 2017)
- Luontoselvitys, Lappohjan asemakaava (Pöyry, 2015)
- Lappohjan kalasataman asemakaava-alueen luontoselvitykset vuonna 2009 (Faunatica)
- Lappohjan rannan luontoinventointi 2002 (K. Keynäs)
- Mailaskiiltokääriäisen esiintyminen tilan inventointi Lappohjan alueella (H. Koski, 2005)
- Natura2000: Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue (FI100005)
- Skötsel- och användningsplan för Ekenäs och Hangö östra skärgård (Forstsyrelsen, 2012)
- Lappohjan kasvillisuudeltaan arvokkaan alueen (uimaranta) hoito- ja käytösruunnitelma (YOK ja Hangon kaupunki, 2008)
- Lausunto/Högsandin dyyni, Hanko (2002)
- Uudenmaan meri-ja rannikkoalueeselvitys, julkaisu E 142 (Uudenmaan liitto, 2014)
- Suunnittelualueen rakennusinventointi, alueet 1-4 (N. Wickholm, Hangon kaupunki, 2013)
- Byggnadskultur och kulturlandskap i Hangö (Tiina Lehto, Hangon museo, 1989)
- Läntisen Uudenmaan rakennusten ja maiseman kulttuurihistoriallinen inventointi (Mikko Härö, Läntisen Uudenmaan seutukaavaliitto, 1993)
- Koverharin ja Lappohjan alueen rakennetun kulttuuriympäristön inventointi (A-Insinöörit, 2017)
- Hangö trafiksäkerhetsplan 2008 (Vägförvaltningen, 2008)
- Hanko-Hyvinkää-radan tasoristeysten turvallisuuden parantaminen, toimenpideselvitys (Liikennevirasto, 2014)
- Konsekvensbedömning gällande ökat djup i Koverhar hamn och byggande av stickspår (Fundia Wire Oy Ab, Suunnittelukeskus Oy Ab, 2001)
- Hangon Koverharin (i) sataman kunnossapitoruoppauksen ja laiturin uudistamisen sekä (ii) sataman syventämisen ja uuden laituriin vesirakentamisen ympäristövaikutusten arvio – Rantavyöhykkeen vesikasvillisuus (Monivesi Oy, 2016)
- Koverharin sataman vesitaloushankkeet, Vesistö-, vesiluonto ja kalatalousvaikutusarvio (Kala- ja vesitutkimus Oy, 2016)
- Arvio Koverharin sataman vesitaloushankkeiden vaikutuksista 'Tammisaaren ja Hangon saariston sekä Pohjanpitäjän merensuojelualue' Natura-alueen luontoarvoihin (Ympäristö-tutkimus Yrjölä Oy & Kala- ja vesitutkimus Oy, 2016)
- Hangon pohjavesialueiden suojelusruunnitelman päivittäminen (FCG Suunnittelu ja teknikka OY, 2013)
- Hydrgeologinen tarkastelu, Koverhar, Hanko (Sito, 2017)
- Vesihuollon kehittämistarpeet, Koverhar, Hanko (Sito, 2017)
- Koverharin hydrogeologiset tutkimukset (Sito, 2017)
- Maaperän pilaantuneisuuden tutkimusraportti, Hanko, Koverhar (2017)

Laadittavat selvitykset

- Natura kynnysarvio
- Liikenneselvitys
- Rakennetun kulttuuriympäristön inventointi
- Uuden tieyhteyden toimenpideselvitys
- Pohjavesiolo-suhteiden vaikutukset tieyhteysvaihtoehtoihin ja yleiskaavaan
- Hulevesiselvitys

Utredningar som ska göras

- Natura tröskelbedömning
- Trafikutredning
- Rakennetun kulttuuriympäristön inventointi
- Koverhar vägförbindelse åtgärdsutredning
- Grundvattenförhållandenas konsekvenser för väglösningsalternativen och generalplanen
- Dagvattenutredning

2 Tiivistelmä

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 16.5.2016 § 118 käynnistää alueen yleiskaavoituksen.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 10.1.2017.

Yleiskaavan vireilletulosta kuulutettiin 6.2.2017. Osallistumis- ja arvointisuunnitelman on ollut nähtävillä 13.2.2017 alkaen.

Valmisteluvaiheessa pidettiin keskustelu- ja työpajatilaisuus 9.3.2017.

Luonnosvaiheen palautteista ja selvitystarpeista on järjestetty viranomaistyöneuvottelu 14.6.2019. Alustavasta osayleiskaavaehdotuksesta on järjestetty viranomaistyöneuvottelu 13.1.2021 (tilannekatsaus).

2.2 Yleiskaava

Yleiskaavalla osoitetaan Koverharin sataman alue sekä siihen liittyviä uusia laajoja teollisuus- ja varastoalueita Koverharin sataman ja valtatie 25 väliselle alueelle. Alueen luonto-, arkeologiset ja kulttuuriympäristöarvot on inventoitu ja otettu huomioon kaavaratkaisuissa sekä kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä. Asumisen laajenemisalueet on osoitettu Lappohjan taajamaan yhteyteen.

Kaavatyön aikana on laadittu:

- Koverharin yleiskaava-alueen arkeologinen inventointi (Museovirasto, 2016)
- Hangon Koverharin ja Lappohjan yleiskaava-alueen luontoselvityksiä (A-Insinöörit, Luontoselvitys Sundell Tmi, 2017)
- Rakennetun kulttuuriympäristön inventointi (5.10.2017)
- Liikenneselvitys (14.6.2019)
- Hulevesiselvitys (31.1.2020)
- Koverharin tieyhteyden toimenpideselvitys (kesäkuu 2020)
- Pohjavesiolohteiden vaikutukset tieratkaisu-vaihtoehtoihin ja yleiskaavaan (30.10.2020)

2.3 Yleiskaavan toteuttaminen

Yleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena (MRL 42 §). Yleiskaava toteutetaan asemakaavoituksella. Yleiskaavassa on osoitettu uusia asuin- ja teollisuusaluevarauksia, mitkä vastaavat nykynäkymien mu-

2 Sammandrag

2.1 Planprocessens faser

Vid sitt möte 16.5.2017 § 118 beslutade stadsstyrelsen att inleda en generalplanläggning av området.

Inledningsfasens myndighetssamråd hölls 10.1.2017.

Generalplanen kungjordes anhängig 6.2.2017. Programmet för deltagande och bedömning har funnits till påseende från den 13.2.2017.

I beredningsfasen hölls ett diskussions- och workshopsmöte 9.3.2017.

Ett myndighetssamråd om responsen från utkastskedet och behoven av utredningar ordnades 14.6.2019. Ett myndighetssamråd om det preliminära förslaget till delgeneralplan ordnades 13.1.2021 (lägesöversikt).

2.2 Generalplanen

Genom generalplanen anvisas området för Koverhars hamn samt anslutande stora nya industri- och lagerområden i området mellan Koverhars hamn och riksväg 25. Naturvärdena, de arkeologiska värdena och kulturmiljövärdena i området har inventerats och beaktats i planlösningarna samt i planbeteckningarna och -bestämmelserna. Utvidgningsområden för boende har anvisats i anslutning till Lappvik tätort.

Under planarbetet utarbetades följande:

- Arkeologisk inventering av generalplaneområde för Koverhar (Museiverket, 2016)
- Naturutredningar för generalplaneområdet för Koverhar och Lappvik i Hangö (A-Insinöörit, Luontoselvitys Sundell Tmi, 2017)
- Inventering av den byggda miljön (5.10.2017)
- Trafikutredning (14.6.2019)
- Dagvattenutredning (31.1.2020)
- Åtgärdsutredning för Koverhar vägförbindelse (juni 2020)
- Grundvattenförhållandenas konsekvenser för väglösningsalternativen och generalplanen (30.10.2020).

2.3 Genomförande av generalplanen

Generalplanen har utarbetats som en plan med rättsverkan (MBL 42 §). Generalplanen genomförs genom detaljplanläggning. I generalplanen anvisas reserveringar för nya bostads- och industriområden

kaiseen tarpeeseen pitkällä ajalla. Kaupungin kaa-vitusohjelmassa ja päätöksenteossa määritellään tarkemmin alueiden käyttöönnottojärjestys.

3 Lähtökohdat

3.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee noin 15 km Hangon keskustasta itään. Alueella sijaitsee Lappohjan taajama palveluineen ja entinen Koverharin tehdasalue. Yleiskaava-alueen keskiosa on lähes rakentamatonta metsätalous- ja virkistysalueita. Suunnittelualue rajoittuu etelästä ja lounaasta puolustusvoimien ammunta- ja harjoittelualueeseen. Suunnittelualueen halki kulkee valtatie 25 ja Hanko-Hyvinkää-rata. Alue on pinta-alaltaan noin 14 km².

3.2 Luonnonympäristö

3.2.1 Topografia

Yleiskaava-alueella on vaihtelevat maastonmuodot. Alueen keskikorkeus on tasolla +10...+20. Tätä ylem-

som motsvarar det långsiktiga behovet enligt nuläget. I stadens planläggningsprogram och beslutsfat-tande definieras ordningen för hur områdena ska tas i bruk mer detaljerat.

3 Utgångspunkter

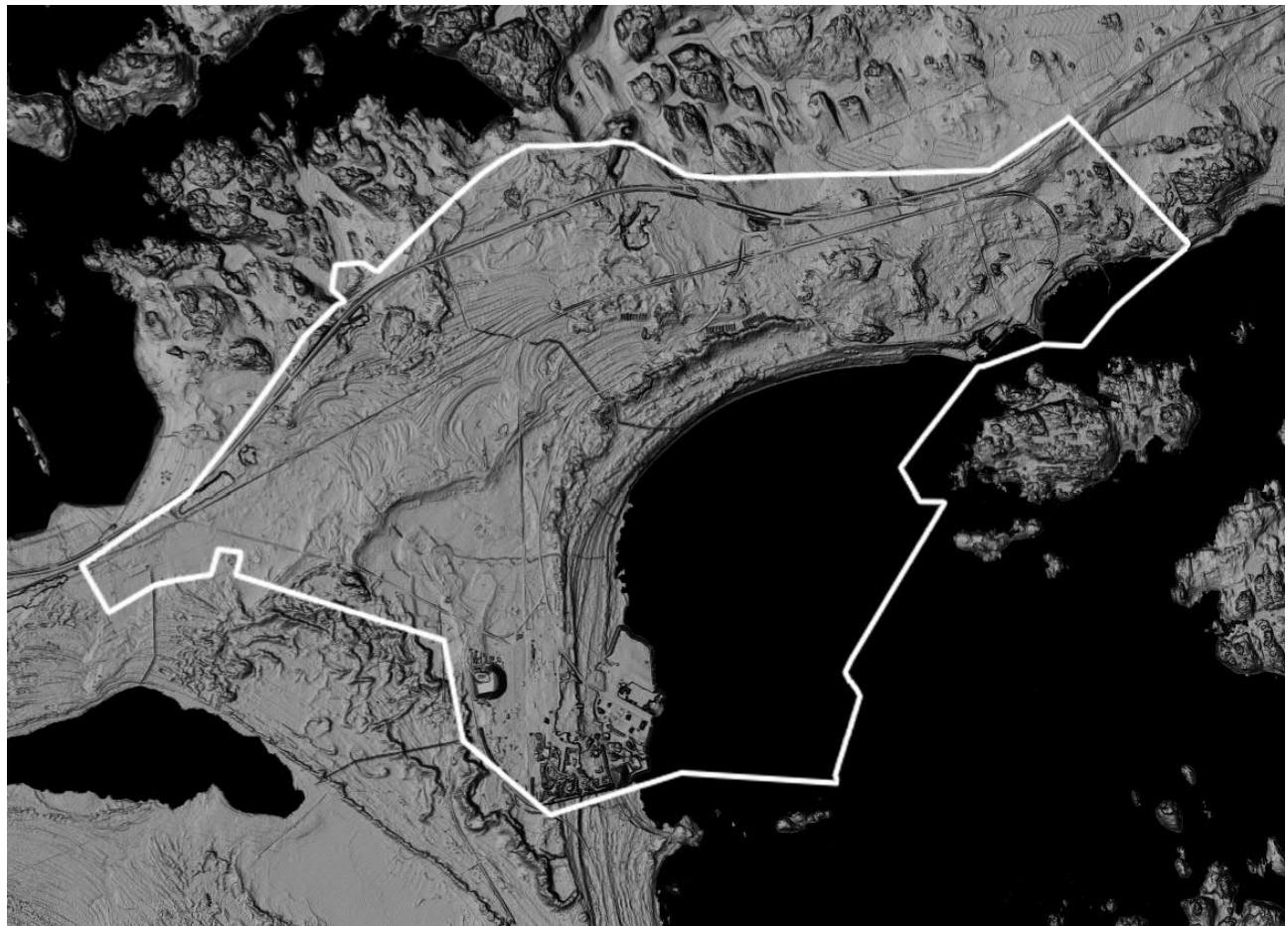
3.1 Allmän beskrivning av området

Planeringsområdet ligger cirka 15 km öster om Hangö centrum. I området ligger Lappvik tätort med service samt före detta Koverhars fabriksområde. Den mellersta delen av generalplaneområdet består av så gott som obebyggt skogsbruks- och rekreationsområde. I söder och sydväst gränsar planeringsområdet till försvarsmaktens skjut- och övningsområde. Tvärs över planeringsområdet går riksväg 25 och Hangö-Hyvinge-banan. Området har en areal på cirka 14 km².

3.2 Naturmiljön

3.2.1 Topografi

Terrängen i området för generalplanen är varieran-de. Den genomsnittliga höjden för området ligger på

Suunnittelualueen topografia.

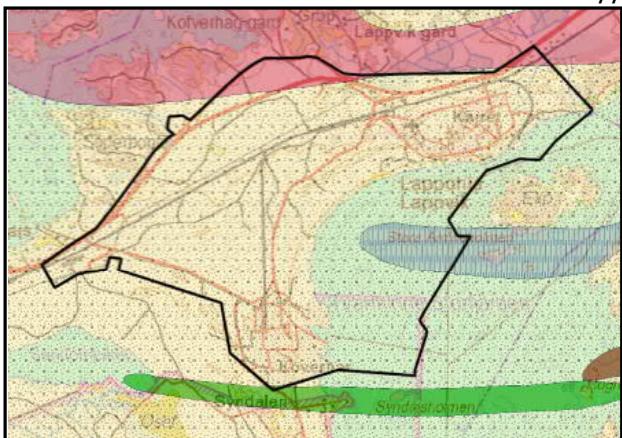
Planeringsområdets topografi.

mäksi kohoaa yksittäisiä pieniä kukkuloita, joista korkein on Lappohjan taajamassa + 30, sekä rannan tuntumassa oleva dyynimuodostuma, mikä on tasolla +23...+25.

3.2.2 Kallio- ja maaperä

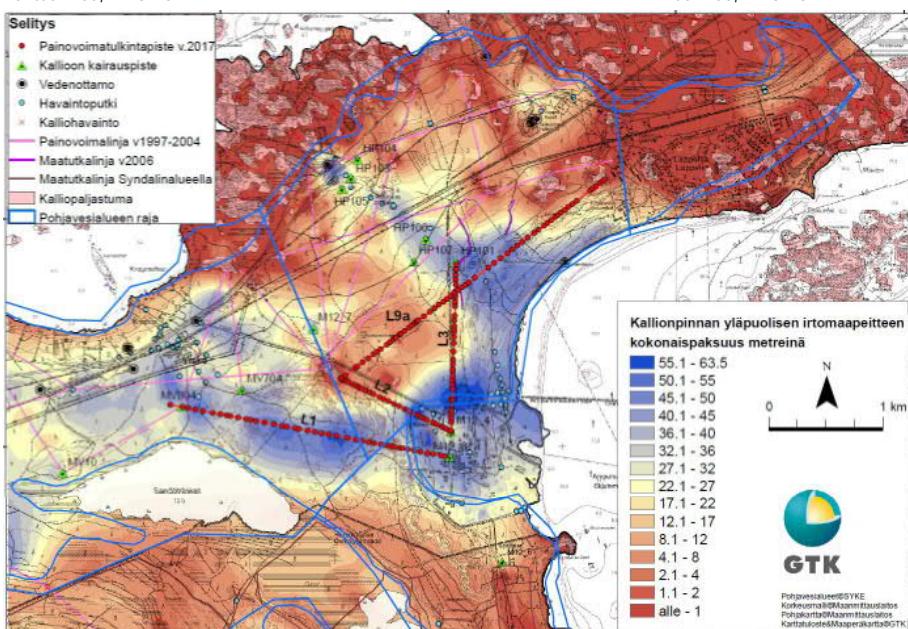
Yleiskaava-alueen kallioperä on suurilta osin kvartsi- ja granodioriittia. Alueen pohjoisosaa on mikrokiinigraniittia ja etelässä alue rajoittuu kvartsi- ja granodioriittivyöhykkeeseen. Suunnittelualueen keskivaiheilla merialueella on kvartsi-maasälängenneissialue.

Yleiskaava-alue kuuluu Salpausselän reunamuodostumaan, johon liittyy pitkittäisharjuja. Maaperä on pääasiassa hiekkaa ja hienoa hiekkaa. Paikoin esiintyy hienorakeisempia välierroksia. Rantavomit ovat tasoittaneet ja levittäneet soraa ja hiekkaa laaja-alaiseksi kentäksi. Lappohjan taajaman ja Koverharin entisen tehdasalueen välissä esiintyy

Suunnittelualueen kallioperä. Geologian tutkimuskeskus, karttapalvelu, 17.5.2017.

Berggrunden i planeringsområdet. Geologiska forskningscentralen, kartservice, 17.5.2017.

Ote kartasta kallionpinnan yläpuolisen irtomaapeitten kokonaispaksuus, Geologian tutkimuskeskus, 2017.

+10...+20. Enstaka små kollar är högre än detta, och den högsta punkten på +30 finns i Lappvik tätort. I närheten av stranden finns en dynformation som ligger på höjdnivå +23...+25.

3.2.2 Jordmån och berggrund

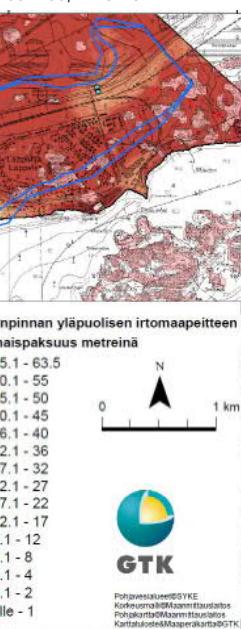
Berggrunden i generalplaneområdet består till största delen av kvarts- och granodiorit. Den norra delen av området består av mikroklingranit och i söder gränsar området till en kvarts- och granodioritzon. I havsområdet i den mellersta delen av planeringsområdet finns ett kvarts-fältspatsgnejsområde.

Generalplaneområdet hör till Salpausselkä randformation i anslutning till vilken det finns parallella åsar. Jordmånen består i huvudsak av sand och fin sand. Ställvis förekommer finkornigare mellanskikt. Strandkrafterna har jämnat och spridit ut grus och sand till ett vidsträckt fält. Mellan Lappvik tätort och före detta Koverhars fabriksområde förekommer

Suunnittelualueen maaperä. Geologian tutkimuskeskus, karttapalvelu, 17.5.2017.

Jordmånen i planeringsområdet. Geologiska forskningscentralen, kartservice, 17.5.2017.

Utdrag ur karta över den totala tjockleken av det lösa jordskiktet ovanpå bergsytan, Geologiska forskningscentralen, 2017.

myös rannan suuntaisia lentoiekamuodostumia eli dyynejä. Monin paikoin kalliokohumat puhkovat maapintaa. Lappohjan taajamassa on hiekkamerenalue, jota ympäröi kallioalueet.

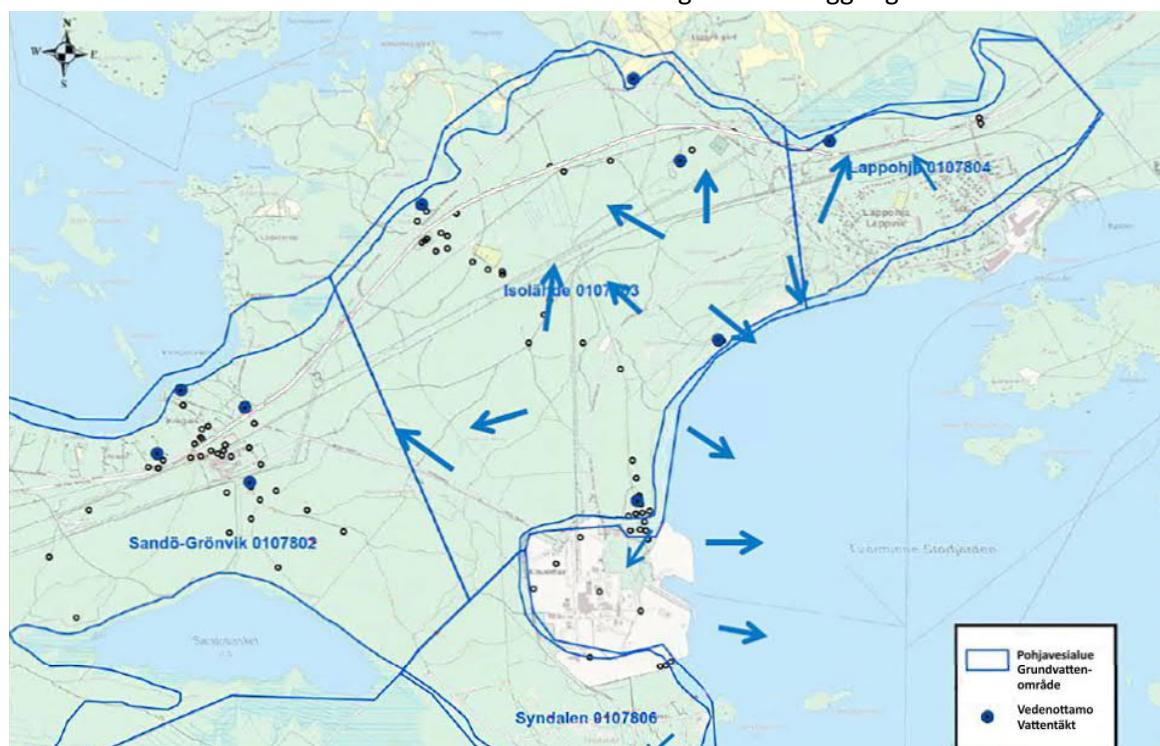
Kallionpinnan tasoa alueella on selvitetty Geologisen tutkimuskeskuksen laatimassa geologisen rakenteen selvityksessä. Yleiskaava-alueen poikki luoteis-kaakko-suunnassa kulkee kapea kallioperän murros, joka mahdollisesti ulottuu kaakossa meren rantaan saakka. Suurin osa muodostuvasta pohjavedestä purkautuu tästä ruhjetta pitkin luoteessa Isolähteeseen. Isolähteen molemmin puolin kalliopinta kohoaa pohjaveden pinnan yläpuolelle. Alueen länsiosassa kallionpinta laskee selvästi alle merenpinnantason.

Alueen maanpeitteen paksuus noudattelee pääpiirtiessään kallion pinnan tasoja.

3.2.3 Vesistöt ja vesitalous

Pohjavesi

Yleiskaava-alue on lähes kokonaan pohjavesialuetta, jonka ulkopuolelle jäävät Koverharin entinen tehdasalue ja Lappohjan ranta-alue. Suunnittelualueelle sijoittuu neljä pohjavesialuetta: Sandö-Grönvik, Iso-lähde, Lappohja ja Syndalen. Suunnittelualueen pohjavesiesiintymät kuuluvat I Salpausselän reunamuodostumaan. Kalliokynnykset jakavat muodostuman pienempiin valuma-alueisiin. Suunnittelualueella pohjavesi on lähellä maapintaa maa-alueilla.

Ote Koverharin hydrogeologisesta tarktalusta. Pohjaveden havaintoputket alueella (Povet-tietokanta 19.12.2016) ja arvio pohjaveden päävirtausuunnista.

även flygsandsformationer, dvs. dyner som löper parallellt med stranden. På många ställen träder kalhällar fram ur markytan. I Lappvik tätort finns ett sandmoränområde som omges av klippområden.

Bergsytans nivå i området har utretts i en utredning över den geologiska strukturen som utarbetats av Geologiska forskningscentralen. Tvärs över området för generalplanen i nordvästlig–sydostlig riktning löper en smal spricka i berggrunden som eventuellt sträcker sig ända till havsstranden i sydost. Största delen av det grundvatten som bildas i området mynnar ut i Storkällan längs denna spricka. På båda sidorna av Storkällan höjer sig berghylen ovanför grundvattenytan. I den västra delen av området sänker sig berghylen tydligt nedanför havsbytan.

Tjockleken av jordskiktet i området följer huvudsakligen samma nivå som berghylen.

3.2.3 Vattendrag och vattenhushållning

Grundvatten

Området för generalplanen består nästan helt av grundvattenområde. Koverhars före detta fabriksområde och Lappvik strandområde ligger utanför grundvattenområdet. I planeringsområdet finns fyra grundvattenområden: Sandö-Grönvik, Storkällan, Lappvik och Syndalen. Grundvattenförekomsterna i planeringsområdet hör till Salpausselkä I randformation. Bergströsklar delar in formationen i mindre avrinningsområden. I markområdena i planeringsområdet ligger grundvattnet nära markytan.

Utdrag ur Koverhars hydrogeologiska granskning. Observationsrören för grundvatten i området (Povet-databasen 19.12.2016) och en bedömning av grundvattnets huvudsakliga strömningsriktningar.

	Sandö-Grönvik	Isolähde	Lappohja	Syndalen
Tunnus ja luokka	0107802, I-luokka	0107803, I-luokka	0107804, I-luokka	0107806, I-luokka
Kokonaispinta-ala	17,44 km ²	7,50 km ²	2,04 km ²	3,91 km ²
Muodostumisalueen pinta-ala	13,88 km ²	6,95 km ²	1,69 km ²	3,36 km ²
Antoisuus arvio	7 000 m ³ /d	4 000 m ³ /d	500 m ³ /d	1 900 m ³ /d
Yleiskaava-alueella sijaitsevat vedenottamot		Isolähde (tekopohjavesitutkimuksia) Lappohja 2 Koverharin as. alue Yksityinen: FNSteel Oy: Koverhar	Lappohja 1	
Muut pohjavesialueella sijaitsevat vedenottamot	Santalanranta Tikka Santala I Yksityiset: Visko Teepak Oy: ylä- ja alavedenottamot sekä eteläottamo Oy Forcit Ab: Broars I ja II	Lappohja 3		

Yleiskaava-alueen pohjavesialueet.

Generalplaneområdets grundvattenområden.

Valuma-alueet ja päälasku-uomat

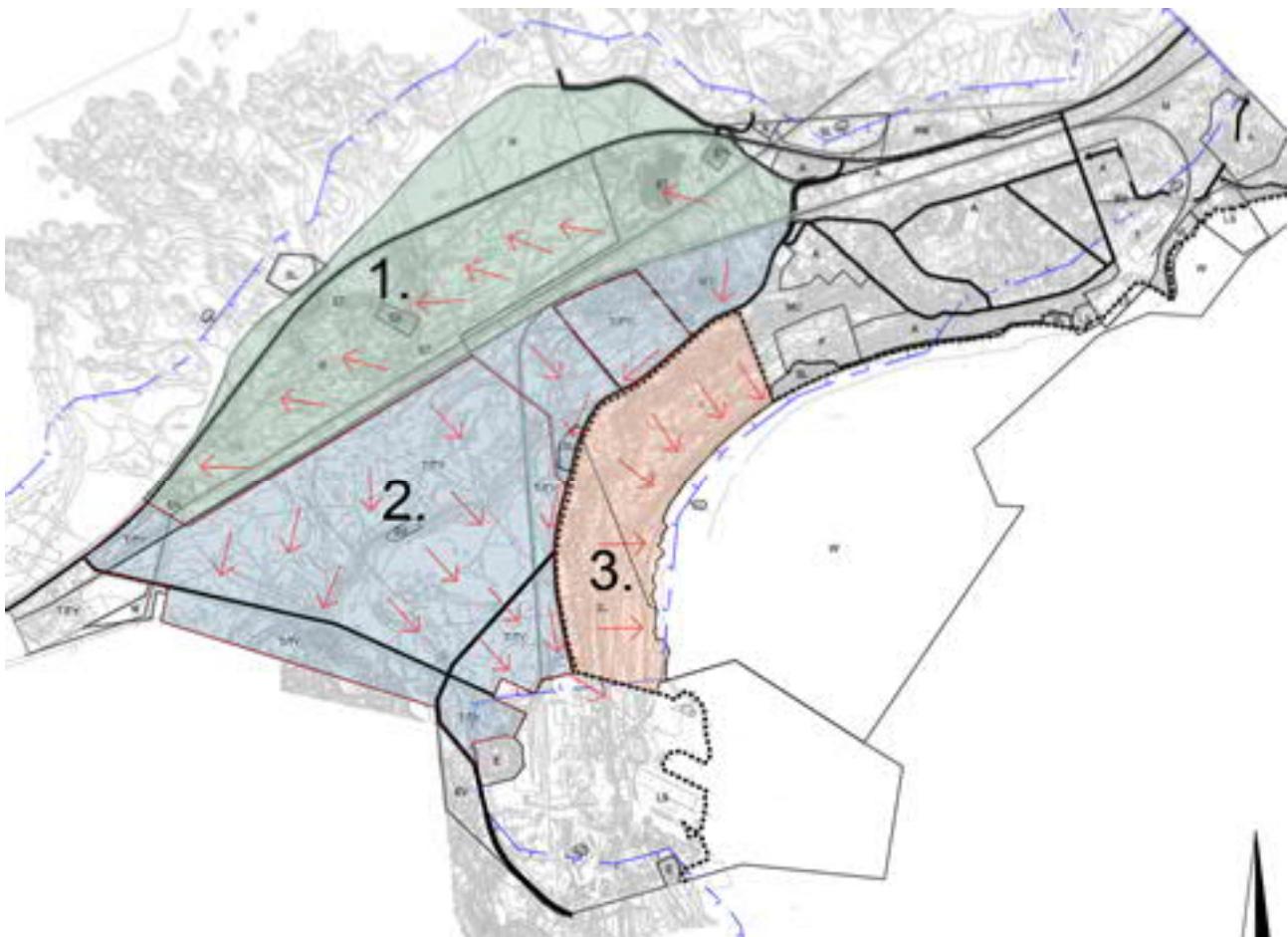
Kaavoitettavasta alueesta on laadittu hulevesiselvitys (A-Insinöörit, 2020). Suunnittelualuetta halkova Hankoniementie (vt 25) jakaa suunnittelualueen keskiosan pintavaluma-alueet pohjois- ja eteläosaan. Pohjoinen valuma-alue 1 johtaa vesiä Krogarsvikenin lahteen ja eteläinen valuma-alue 2 kohti Koverharin satamaa. Valuma-alueutta 3 rajoittaa Koverharintietä itäpuolella reunustava dyynimuodos-tuma. Dyynimuodostuma rajoittaa pintavaluntaa lännestä suoraan itäiselle rannikolle ja ohjaa pintavaluntaa kohti Koverharin satama-alueita. Valuma-alueelta 2 pintavaluntaa johtuu myös jonkin verran länteen suunnittelualueen länsiosassa.

Lappohjan taajamassa on kunnallinen hulevesiviemäröinti. Hulevesien hallinnan keskeisin ongelma-kohta suunnittelualueella on pohjaveden muodos-tumisen määrellinen ja laadullinen turvaaminen. Suunnittelualueella tilanne on kuitenkin nykytilassa edullinen, sillä GTK:n tekemän haavoittuvuusanalyysin perusteella suunnittelualueelta löytyy vain muutamia paikallisia kohtia, joissa pohjaveden pilaantu-misen riski on suuri. GTK:n haavoittuvuusanalyysin tulosten perusteella lähimpänä riskialueita olisivat Lappohjan 2. vedenottamo ja erityisesti Koverharin vedenottamo. Myös ViskoTeepakin vedenottamo on riskialueen läheisyydessä. Uusien T/TY-alueiden kaavoittamisen myötä korkean haavoittuvuusriskin alueet tulisivat todennäköisesti laajentumaan, mikäli tutkimus tehtäisiin uudelleen.

Avrinningsområden och de största utloppsförarna

En dagvattenutredning har utarbetats för det område som ska planläggas (A-Insinöörer, 2020). Hangöuddsvägen (rv 25) som korsar planeringsområdet delar in ytavrinningsområdena i den mellersta delen av planeringsområdet i en nordlig och sydlig del. Det nordliga avrinningsområdet 1 leder vattnet till Krogarsviken och det sydliga avrinningsområdet 2 leder vattnet mot Koverhar hamn. Avrinningsområde 3 gränsar till en dynformation på den östra sidan av Koverharvägen. Dynformationen begränsar ytavrinningen från väst direkt till kusten i öst och leder ytavrinningen mot Koverhar hamnområde. Från avrinningsområde 2 strömmar en del av ytavrinningen även västerut i den västra delen av planeringsområdet.

I Lappvik tätort finns kommunalt dagvattenavlopp. Den största problempunkten beträffande hanteringen av dagvatten i planeringsområdet består av att trygga bildningen av grundvatten både kvantitativt och kvalitativt sett. I planeringsområdet är situationen emellertid fördelaktig i nuläget, eftersom det enligt GTK:s sårbarhetsanalys endast finns några lokala platser i planeringsområdet där risken för förorening av grundvattnet är stor. Enligt resultaten för GTK:s sårbarhetsanalys skulle Lappvik vattentäkt 2 och framför allt Koverhar vattentäkt ligga närmast riskområdena. Även ViskoTeepaks vattentäkt ligger i närheten av riskområdet. Genom planläggningen av de nya T/TY-områdena skulle områdena med en hög sårbarhetsrisk sannolikt bli större, om undersökningen gjordes på nytt.

Pintavalunnan suunnat ja valuma-alueet 1-3.

Ytavrinningsrikning och avrinningsområden 1-3.

Hankoniemen pohjavesialueen haavoittuvuuskartta

DRASTIC indeksi

250: Erittäin korkea

90: Matala

Pohjavesialue

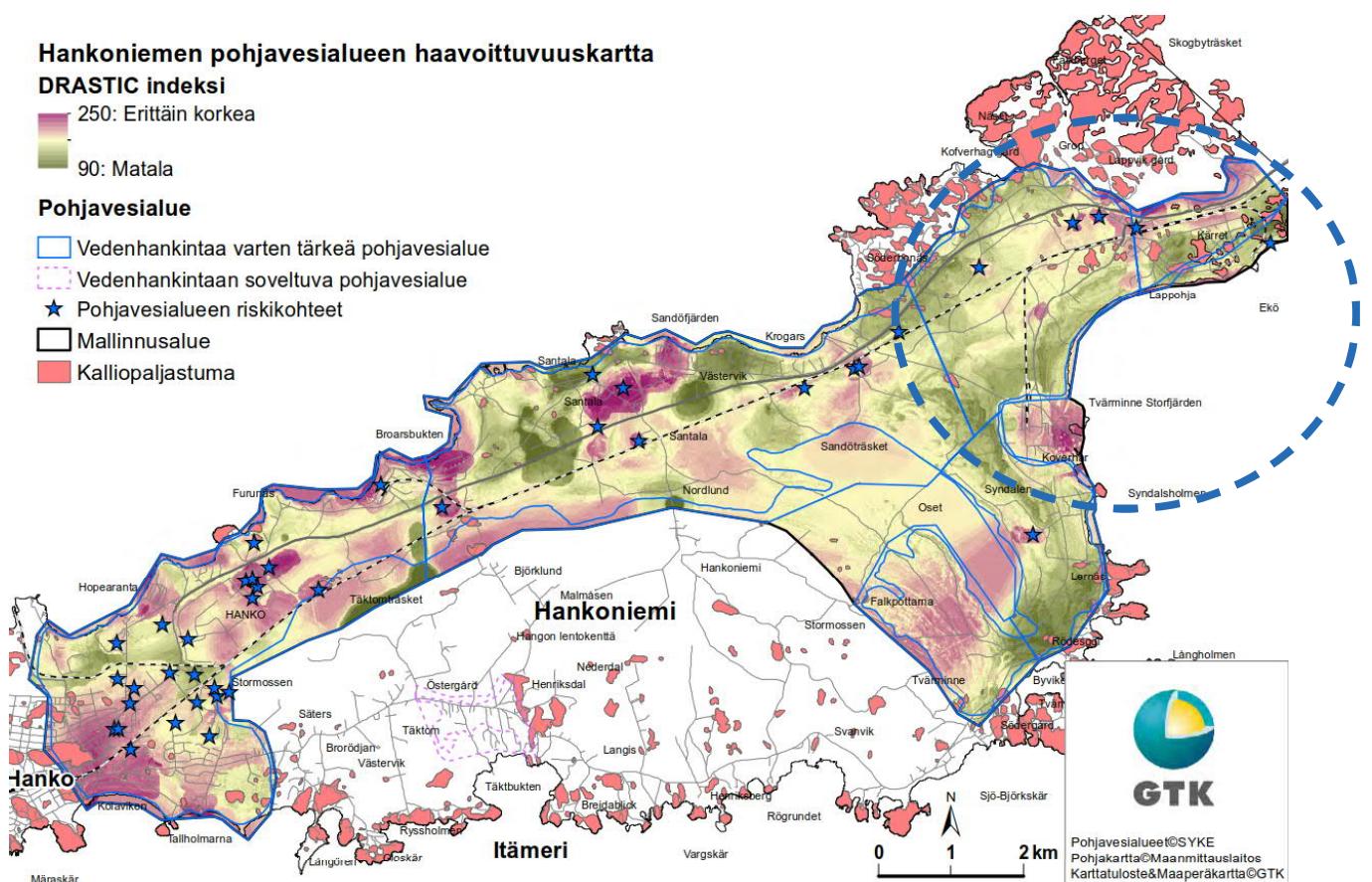
■ Vedenhankinta varten tärkeä pohjavesialue

□ Vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue

★ Pohjavesialueen riskikohdeet

□ Mallinnusalue

■ Kalliolpaljastuma

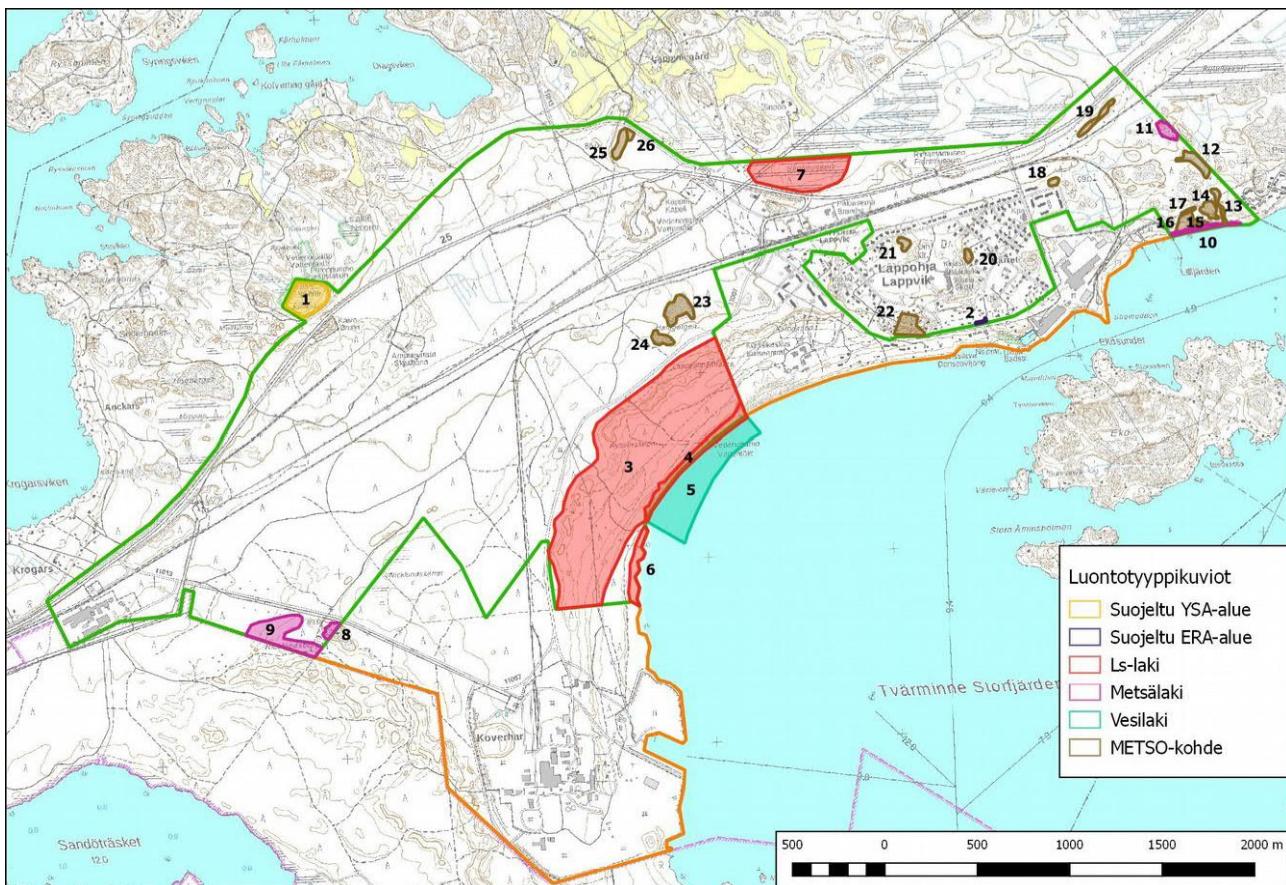
GTK:n pohjavesialueen haavoittuvuutta kuvaava kartta. Yleiskaava-alueen likimääriäinen sijainti osoitettu sinisellä soikiolla.

GTK:s sårbarhetsanalys kartan av grundvattnet. Generalplanområdets approximativ placering markerat med en blå oval.

Nro	Kuvaus	Peruste	Arvot	Pinta-ala (ha)
1	Källkärr (Björkkullan lähteikkö)	Suojeltu YSA-alue	Erityisesti suojelevat lajit (lähdesara, pilosammal ja harsosammal)	3,09
2	Lappohjan mailaskiiltokääriäinen	Suojeltu ERA-alue	Erityisesti suojeleva laji (mailaskiiltokääriäinen)	0,06
3	Lappvikmalmarnan tuuli- ja rantakerrostuma, dyyrialue	Luonnonsuojelulaki	Alueella metsäisiä dyynejä ja muutamia avoimia hietikkoja (Ryssmalmen), erityisesti suojeleva laji (eteläntuoksukeltiäinen)	61,96
4	Lappvikmalmarnan tuuli- ja rantakerrostuma, hiekkaranta	Luonnonsuojelulaki	Erityisesti suojelevat lajit (rantakaura, meriotakilokki ja pulskasantiainen)	3,44
5	Lappvikmalmarnan tuuli- ja rantakerrostuma, vesialue	Vesilaki		11,97
6	Luhtainen tervaleppäkorpi	Luonnonsuojelulaki	Vesitaloudeltaan luonnontilainen; puusto luonnontilaisen kaltaista	1,77
7	Skolmossenin lettoinen räme	Luonnonsuojelulaki	Erityisesti suojeleva laji (lähdesara); vesitalous ja puusto luonnontilaisen kaltaista	7,62
8	Nicklundsbergetin kalliokedot	Metsälaki	Uhanalainen laji (vuorimunkki), kallioedoilla edustavaa lajistoa (ahokissankäpälä, liuskaraunioinen)	0,40
9	Nicklundsberget-Tvärminnen tuulikerrostuma	Metsälaki	Laaja-alaisen tuulikerrostuma-alueen pohjoisosat; metsäisiä dyynejä; pääosin kulunutta leirimaastoa	4,03
10	Rantaluhta	Metsälaki	Luonnontilaisen kaltaista; puustona tervaleppiä, jotka etenkin alueen W-osassa kookkaita	0,50
11	Avokallioalue	Metsälaki	Alueen korkeimmalle yltävä, maisemallisesti merkittävä kallioalue; itäreunassa 3,5-4 m korkea itäjyrkänne	0,66
12	Saniaislehto	METSO-kohde	Osalla alueesta puustona tervaleppiä, myös lahopuuta; ojitettu, kasvillisuus osittain muuttunutta (heinittynyttä)	0,85
13	Puronvarren sanaislehto	METSO-kohde	Purouoma osittain luonnontilainen, osittain kaivettu (syvässä uomassa); puustona kookkaita haapoja ja tervaleppiä, myös kolopuita (valokuva 8)	0,40
14	Avokallioalue	METSO-kohde	Rehevää kalliosavillisuutta, kivikkoalvejuurta ja haisukurjenpolvea	0,60
15	Avokallio	METSO-kohde	Rehevää kalliosavillisuutta, runsaasti kivikkoalvejuurta ja haisukurjenpolvea	0,07
16	Rantalehto	METSO-kohde	OMaT-lehto; puusto monikerroksista sekä puusto, ylipuut kookkaita; myös lahopuuta	0,86
17	Hiirenporrasvaltainen sanaislehto	METSO-kohde	Sähkölinjan alla ja sen eteläpuolella; ojitettu ja eteläreunastaan kuivunut	0,13
18	Hiirenporrasvaltainen sanaislehto	METSO-kohde	Puusto monikerroksista, lahopuuta maassa melko paljon; osittain muuttunutta	0,19
19	Huuhtoutunutta rantakivistö	METSO-kohde	Puusto luonnontilaisen kaltaista, ei merkkejä äskettäisistä hakkuista, yövilkkaa runsaana (ainakin parin aarin alalla)	0,63
20	Avokallioalue	METSO-kohde	Avokallioalue, jonka itäreunassa 5-7 m korkea ja 30 m pitkä ENE-jyrkänne	0,22
21	Isovarpuräme	METSO-kohde	Vesitaloudeltaan luonnontilainen suppanotkelma; puustossa ei merkkejä äskettäisistä hakkuista, mäntykeloja	0,31
22	Puustoinen kallioalue	METSO-kohde	Uhanalainen laji (vuorimunkki), edustavaa lajistoa (ahokissankäpälä, liuskaraunioinen)	1,26
23	Harabergenin osittain puustoinen kallioalue	METSO-kohde	Maisemallisesti näyttävä kallioalue; puusto ei luonnontilaisen kaltaista; kallioita louhittu aiemmin	1,51
24	Harabergenin osittain puustoinen kallioalue	METSO-kohde	Maisemallisesti näyttävä kallioalue; puusto ei luonnontilaisen kaltaista	0,57
25	Kausikosteaa isovarpuräme	METSO-kohde	Puusto kookkaita raudus- ja hieskoivuja sekä mäntyjä; pensaskerroksessa korpi-paatsamaa; kohtalaisesti koivulahopuuta	0,70
26	Koivuvaltainen hakamaa	METSO-kohde	Puustona kookkaita rauduskoivuja; pensaskerroksessa katajaa	0,17

Yleiskaavan luontoselvityksen huomionarvoiset luontotyppikuviot.

Beaktansvärda naturtypsfigurer i naturutredningen för generalplanen.

Yleiskaavan luontoselvityksen huomionarvoiset luontotyppikuviot. Kartta päivittyy asemakaava-alueiden huomionarvoilla luontotyypeillä.

Beaktansvärda naturtypsfigurer i naturutredningen för generalplanen. Kartan kommer att uppdateras med beaktansvärda naturtyper i detaljplaneområdena.

3.2.4 Luonto

Arvokkaat luontotyypit

Alueen olosuhteita luonnehtivat sekä meren läheisyys että Salpausselän hiekkakankaat. Valtaosalla selvitysaluetta, etenkin sen länsiosissa, vallitsevat kuivien ja kuivahkojen kankaiden nuorehkot mäntymetsät, joille vaihtelua tuovat alueella muutamia paikoin esiintyvät kallioalueet. Lappohjan taajaman lähistöllä sekä aivan alueen pohjoisreunalla kuivat kankaat vaihettuvat tuoreiksi kangasmetsiksi. Selvitysalueen itäosaa Lappohjan taajaman itäpuolella luonnehtivat rehevämmät, pääosin tuoretta ja lehtomaista kangasta olevat sekametsät. Salpausselän pohjoisrinteen läheisyys mahdollistaa rintein pohjoispuolella sijaitseville alueille rehevän kasvillisuuden.

Luonnonsuojelulain mukaiset luontotyypit

Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualueen Natura-alue (FI0100005, SAC ja SPA)

Koverharin ja Lappohjan vesialueet ja niiden välinen hiekkaranta on osa Natura 2000 kokonaisuuteen

3.2.4 Natur

Värdefulla naturtyper

Förhållandena i området karaktäriseras både av närheten till havet och Salpausselkäs sandmoar. Största delen av utredningsområdet och framför allt dess västra delar domineras av ung tallskog på torra och förhållandevise torra moar. Variation skapas av några klippområden som förekommer på en del ställen i området. I närheten av Lappvik tätort samt längst ut i den norra kanten av området övergår moarna till färsk moskogar. Den östra delen av utredningsområdet på den östra sidan av Lappvik tätort karaktäriseras av frodigare blandskog som främst består av färsk och lundliknande mo. Källorna på Salpausselkäs norra sluttning skapar förutsättningar för en frodig vegetation i områdena på den norra sidan av sluttningen.

Naturtyper som ingår i naturvårdslagen

Naturaområdet Ekenäs och Hangö skärgårds och Pojovikens havsskyddsområde (FI0100005, SCI och SPA)

Koverhars och Lappviks vattenområden och sandstranden mellan dem är en del av Natura 2000-helheten för de södra vikarna vid Hangö udd som omfat-

kuuluva Hankoniemen etelälahtien aluetta, joka käsittää niemien väliin jääviä matalia, laajalti hiekkarantaisia ja -pohjaisia lahtia sekä kallioluotoja ja hiekkaisia saaria. Rannan edustalla on kallioluotoja ja hiekkaisia saaria, jotka ovat tärkeitä lintujen pesimäalueita. Alavien rantaniittyjen kasvillisuus on hyvin monipuolista ja edustavaa. Rannoilla esiintyy useita valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalaisia lintu-, hyönteis- ja kasvilajeja. Vesialuetta suojellaan vesilain nojalla.

Valtakunnallisesti arvokas Lappvikmalmarnan tuuli- ja rantakerrostuma (TUU-01-003)

Kaava-alue koostuu metsittyneiden dyynien alueesta, hiekkarannasta sekä hiekkarannan edustan vesialueesta. Hiekkarannan eteläpuolella on lisäksi melko laaja alue luhtaista tervaleppäkorpea. Alueen luontotyypit ovat monipuolisia ja harvinaisia. Kaava-alueen lajisto on harvinaista ja luonnontilaista.

Muita luonnon suojelelulain mukaisia luontotyyppejä

Suunnittelualueen muita erityisen arvokkaita alueita ovat selvitysalueen luoteis- ja pohjoisreunan lähteiköt ja lähteikköiset suot sekä erityisesti suojelevien lajien kasvupaikat. Huomionarvoisia luontotyyppejä on myös aivan selvitysalueen eteläosassa Viskontien eteläpuolella, ja lisäksi niitä on Lappohjan taajaman alueella sekä selvitysalueen itäreunalla.

(Hangon Koverharin ja Lappohjan yleiskaava-alueen luontoselvityksiä 2017, *Luontoselvitys Sundell Tmi*)

Metsälain erityisen arvokkaat elinympäristöt

Suunnittelualueen eteläosan arvokkain kallioalue on Nicklundsberget.

Yleiskaavan eteläreunaan ulottuu Nicklundsberget-Tvärmitten valtakunnallisesti merkittävä tuuli- ja rantakerrostuman pohjoisreuna. Alueella on matalia metsittyneitä dynejä.

Lappohjan taajaman iätpuoleisella merenrannalla on luonnontilaisen kaltaista rantaaluhattaa.

Alueen korkeimmalle yltävä, maisemallisesti merkittävä kallioalue ja sen itäreunan jyrkänne sijaitsee Raaseporin rajalla.

(Hangon Koverharin ja Lappohjan yleiskaava-alueen luontoselvityksiä 2017, *Luontoselvitys Sundell Tmi*)

Metsälain 10 §:n todennäköisesti täyttäviä kohteita on Lappohjan alueella uimarannan luoteispuolen rinnelehto, tanssilavan itäpuolen lehto, rivitaloalueen itäpuolin lehto, kerrostalojen länsipuolin kallioalue, Kalasataman tervaleppälehto, pajuluhta ja ruokoluhta sekä kallioalue.

(*Lappohjan asemakaavan luontoselvitys, 2015, Pöyry, Soile Turkulainen ja William Velmala*)

tar grunda vikar med till största delen sandstränder och sandbottnar mellan näsen samt klippiga skär och sandiga ör. Framför stranden finns klippiga skär och sandiga ör som utgör viktiga häckningsområden för fåglar. Vegetationen på de låglänta strandängarna är väldigt mångsidig och representativ. På stränderna förekommer flera nationellt eller regionalt sett utrotningshotade fågel-, insekt- och växtarter. Vattenområdet är skyddat genom vattenlagen.

Nationellt värdefulla Lappvikmalmarnas vind- och strandavlagring (TUU-01-003)

Planområdet består av ett område med skogiga dyner, sandstrand och vattenområde framför sandstranden. På den södra sidan av sandstranden finns dessutom ett förhållandevis vidsträckt område med madaktigt klubbalskärr. Naturtyperna i området är mångsidiga och sällsynta. Arterna i planområdet är sällsynta och i naturtillstånd.

Andra naturtyper som ingår i naturvårdslagen

Andra särskilt värdefulla områden i planeringsområdet är de källområden och källrika kärr samt platser där det växer arter som omfattas av särskilt skydd som ligger i den nordvästra och norra kanten av utredningsområdet. Beaktansvärda naturtyper finns även i den södra delen av utredningsområdet, på den södra sidan av Viskovägen. Sådana finns även i området för Lappvik tätort och i den östra kanten av utredningsområdet. (*Naturutredningar för Koverhars och Lappviks generalplaneområde i Hangö 2017, Luontoselvitys Sundell Tmi*)

Livsmiljöer som särskilt värdefulla enligt skogslagen

Det mest värdefulla klippområdet i den södra delen av planeringsområdet är Nicklundsberget.

Den norra kanten av Nicklundsberget-Tvärminne nationellt värdefulla vind- och strandavlagring sträcker sig till den södra kanten av generalplanen. I området finns låga skogbevuxna dyner.

På havsstranden på den östra sidan av Lappvik tätort finns en svämäng som påminner om naturtillstånd. Områdets högsta och landskapsmässigt betydande klippområde och branten i dess östra kant ligger vid gränsen till Raseborg.

(*Naturutredningar för Koverhars och Lappviks generalplaneområde i Hangö 2017, Luontoselvitys Sundell Tmi*)

Objekt i Lappviksområdet som sannolikt uppfyller kriterierna i 10 § i skogslagen är en sluttninglund på den nordvästra sidan av badstranden, en lund på den östra sidan av dansbanan, en lund på den östra sidan av radhusområdet, ett klippområde på den västra sidan av flervåningshusen samt en klubbalslund, ett videkärr och ett vasskärr och ett klippområde vid Fiskhamnen.

Muut huomionarvoiset luontotyypit (METSO-elinypäristö)

Selvitysalueelle sijoittuu useita monimuotoisuuden kannalta merkittäviä luontotyppikuvioita, jotka soveltuват vapaaehtoisen metsiensuojeluohjelman METSO:n kohteiksi (taulukko).

Uhanalaiset sekä muut huomionarvoiset kasvit

Yleiskaava-alueella kasvaa neljää erityisen suojelevaa putkilokasvia (lähdesara, rantakaura, soikkokämmekä ja meriotakilokki), jotka ovat myös kiireellisesti suojeeltavia lajela (SYKE 2013). Erittäin uhanalaisen ketonukin kasvupaikka on menettänyt arvoaan niin, että lajin esiintyminen siinä on epävarmaa.

Muita uhanalaisia putkilokasvilajeja yleiskaava-alueella on tummaneidonvaippa, vuorimunkki, pikkukihokki, tataarikohokki, keltamatara ja röyhysara.

Muita huomionarvoisia kasvilajeja alueella ovat silmälläpidettävät (NT) hietikkosara, hietikkonata, tulisuolaheinä, rohtorasti, ahikissankäpälä, sarjatalvikki, ketoneilikka ja kangasajuruoho.

Alueellisesti harvinaisia lajeja esiintyy mm. seuraavina; lehtoneidonvaippa, tähtitalvikki, liuskaraunioinen, harjuhietaorvokki, lähdetähkö, helokit, valkolehdokki, sirppimailanen, merinätkelmä.

Osa alueella tavattavista hietikkomaiden ja paahdeympäristöjen kasvilajeista on uhanalaisten ja harvinainen hyönteisten ravintokasveja. Lappohjassa on aikaisemmin sijainnut purjelaivasatama, jonka jäljiltä alueella tavataan painolastin mukana levinneitä kasvilajeja kuten sirppi-, rehu- ja nurmimailasta, valkomesikkää, harmiota ja tulisuolaheinää (Keynäs 2002).

Hyönteiset

Selvitysalueella tavattuja erittäin uhanalaisia (EN) perhoslajit ovat vallitöyhtökoi, marunatöyhtökoi, kenttäpussikoi, marunapeilikääräinen, mailaskiilkääräinen, vihermittari, hietapussikoi ja hietikkokenttäkääräinen.

Vaarantuneita (VU) perhoslajela on loistokaapuyökön, raidepussikoi, malipeilikääräinen, sinerväruuniyökkönen ja kangaskeltanosulkulanen.

Silmälläpidettävä (NT) perhoslajela on keltasiilikäs, apilakehrääjä, vuotamittari ja rämevihersiipi.

Alueella on havaittu kolme vaarantunutta (VU) hyönteislajia (pulskasantiainen, silokeräkärsäkäs, niittysuppihämähäkki) sekä neljä silmällä pidettävää

(*Naturutredning för Lappvik detaljplan, 2015, Pöyry, Soile Turkulainen och William Velmala*)

Andra beaktansvärda naturtyper (METSO-livsmiljö)

I planeringsområdet finns flera naturtypsfigurer som är betydande med tanke på mångfalden och som lämpar sig som objekt i det frivilliga skogsskyddsprogrammet METSO (tabell).

Utrotningshotade och andra beaktansvärda växter

I området för generalplanen växer fyra kärlväxter som ska omfattas av särskilt skydd (vippstarr, sandrör, johannesnycklar och sodaört) som även är arter vars skydd är brådskande (SYKE 2013). Växtplatsen för den väldigt utrotningshotade grusvivan har förlorat sitt värde så att det är oklart om arten förekommer på växtplatsen.

Andra utrotningshotade kärlväxter i området för generalplanen är purpurknipprot, blåmunk, småsiles-hår, ryssglim, gulmåra och tagelstarr.

Andra beaktansvärda växtarter är de nära hotade (NT) arterna sandstarr, sandsvingel, stor ängssyra, oxtunga, kattfot, ryl, backnejlika och backtimjan.

Av regionalt sällsynta arter förekommer bl.a. följande: skogsknipprot, ögonpyrola, gaffelbräken, sandviol, kållarv, nattljus, nattviol, gullusern och strandvial.

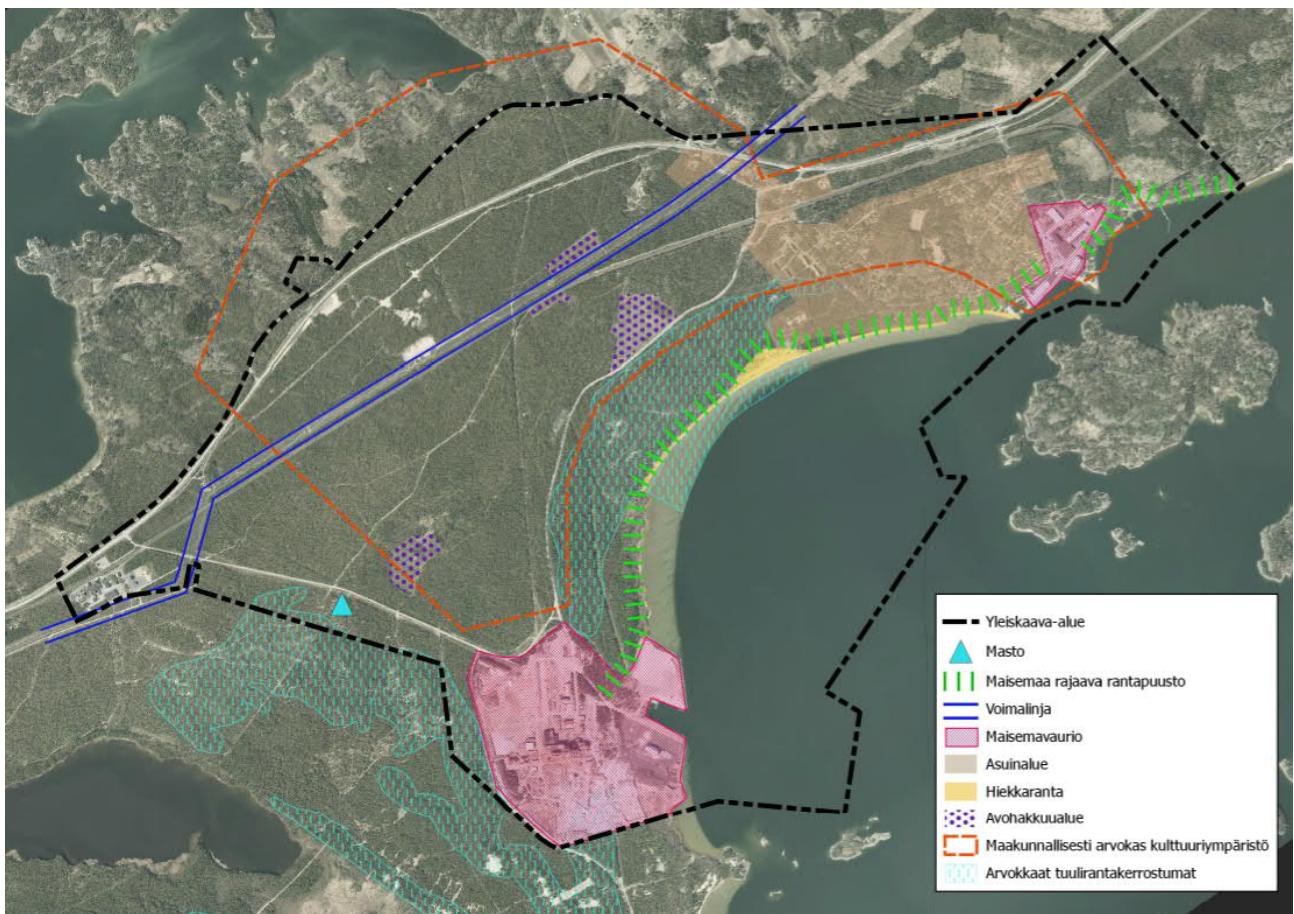
En del av de arter som förekommer på sandmark och i solstekta miljöer i området utgör näringsväxter för utrotningshotade och sällsynta insekter. I Lappvik fanns tidigare en segelbåtshamn och i dess område påträffas växtarter som spridit sig från barlasten, såsom gullusern, mellanlusern och humlelusern, vit sötväppling, sandvita och stor ängssyta (Keynäs 2002).

Insekter

Starkt hotade (EN) fjärilsarter som påträffats i området är sandögonlappmal, kalkögonlappmal, större fältmalörtssäckmal, fälmalörtrotvecklare, lusernvecklare, tandad lundmätare, kilstreckad hedblomstersäckmal och rödgulhakad rotvecklare.

Sårbara (VU) fjärilsarter är silverfläckat kapuschongfly, grå fältmalörtssäckmal, malörtstjälkvecklare, blågrått jordfly och backfibblefjädermott. Nära hotade (NT) fjärilsarter är citrongul igelkottspinnare, klöverspinnare, lädermätare och myrmetallvinge.

Tre sårbara (VU) insektarter har påträffats i området (bred sandbagge, krumbent klovivel, labyrinthspindel). Dessutom har fyra nära hotade (NT) arter påträffats (fröskinnsbagge, Orius agilis, Iziphya bufo,

Maisemarakenne.

Landskapsstruktur.

(NT) lajia (hietusuutulude, kenttärikkalude, hietikkosarakirva, hietakivikkohämähäkki). Hertta-tietokannassa on lisäksi alueelta useita havaintoja uhanalaisista ja silmälläpidettävistä pistiäisistä, kaksisiipisistä ja yhtäläissiipisistä.

Linnusto

Koverharin alueelta on tavattu seuraavat Euroopan Unionin Lintudirektiivin eli luonnonvaraisten lintujen suojelesta (79/409/ETY) annetun direktiivin liitteen I mukaiset lajit: laulujoutsen, valkoposkihanhi, teeri, kurki, kalatiira, huuhkaja, kehrääjä, palokärki, kangaskiuru ja kivistasku. Näistä todennäköisesti pesiviksi voidaan tulkita varmuudella vain kehrääjä ja kangaskiuru sekä teeri.

Näiden lisäksi Koverharin alueelta tavattiin seuraavia Suomen uhanalaisluokituksen mukaisia lajeja: haahka, isokoskelo, naurulokki, tervapääsky, töyhtötiainen, hömötiainen, viherpeippo, alli, kanahaukka ja haarapääsky. Suurella todennäköisyydellä alueella pesivät kangaskiuru, töyhtötiainen ja hömötiainen.

Lappohjan alueella on kaksi linnustolle paikalliseksi merkittäväksi aluetta, uimarannan ja rantalehtojen alue sekä Strömudden-Matruusintiem alue. Lappohjan alueelta havaituista pesimälajeista uhanalaisia

Berlandina cinerea). I Hertta-databasen finns dessutom flera observationer av utrotningshotade och nära hotade arter i området, såsom steklar, tvåvingar samt flicksländor och jungfrusländer.

Fågelbestånd

I Koverharsområdet har följande arter som ingår i EU:s fågeldirektiv, dvs. i bilaga I till direktivet om skyddet av vilda fåglar (79/409/ETY) påträffats: sångsvan, vitkindad gås, orre, trana, fisktärna, berguv, nattskärra, spillkråka, trädlärka och stenskvätta. Som arter som sannolikt häckar i området kan med säkerhet tolkas endast nattskärra och trädlärka samt orre.

Utöver dessa har följande arter som ingår i rödlistningen i Finland påträffats i Koverharområdet: ejder, storskrake, skrattmås, tofsmes, talltita, grönfink, al-fågel, duvhök och ladusvala. Trädlärka, tofsmes och talltita häckar med stor sannolikhet i området.

I Lappviksområdet finns två områden som är lokalt betydelsefulla för fåglar, området vid badstranden och strandlundarna samt Strömudden-Matrosvägens område. Av de arter som häckar i Lappviksområdet är vigg och stenskvätta utrotningshotade arter. Arter som nämns i bilaga I till EU:s fågeldirektiv är

lajeja olivat tukkasotka ja kivistasku ja EU:n lintudirektiivin liitteessä I manittuja lajeja kalatiira ja palokärki.

Lepakot

Aikaisemmin lepakoiden esiintymistä on tarkasteltu Hangon kantakaupungin alueella (Faunatica Oy 2011), jossa lepakoiden määrä todettiin vähäiseksi, minkä arveltiin johtuvan kuivien mäntyvaltaisten hiekkakankaiden suuresta osuudesta. Hankoniemen todettiin kuitenkin olevan tärkeä lepakoiden muutoreitti ja kerääntymisalue. Kantakaupungin alueelle tehdysä ekologisten yhteyksien tarkastelussa Hankoniemen etelä- ja pohjoisrantojen rantavyöhykkeitä pidettiin tärkeinä muuttavien lepakoiden käyttämänä liikkumisreitteinä (Faunatica Oy 2011).

Tarkemmissa lepakkoselvityksissä Koverharin alueelta ja Lappohjan taajaman ranta-alueelta todetaan myös, että alueet eivät ole lepakoiden kannalta merkittäviä lisääntymis- ja levähdyspaikkoja eikä tärkeitä ruokailualueita tai siirtymäreittejä.

Lappohjan rehevät rantalehdot ja rakentamattomat rantavyöhykkeet ovat arvokkaimmat alueet lepakoiden kannalta. Nämä kuitenkin voidaan luokitella luokkaan III, muu lepakoiden käyttämä alue.

Myös Koverharin alue voidaan luokitella luokkaan III, muu lepakoiden käyttämä alue. Lepakoiden kannalta arvokkain alue sijoittuu satama-alueen pohjoispuolen rantametsään Natura-alueen rajausken sisäpuolelle.

Vedenalainen luonto

Lappohjan ranta-alueen vedenalainen luonto ja sen luontoarvot koostuvat hiekkapohjalla kasvavista putkilokasveista ja niiden seassa esiintyvistä selkä-rangattomista eläimistä. Joissain kohdissa rannan lähellä esiintyy myös ruovikkoa.

Koverharin alueella luotauksen perusteella pohjan laatu on laivaväylän kohdalla ja satama-altaan edustalla kovaa hiekkaa, ja väylän vaikutuksen ulkopuolella pehmeää mutaa. Vesikasvillisuutta esiintyy suhteellisen kapealla noin 0,5-4 metrin syvyisellä kaistaleella. Luotaalueen kovat hiekkapohjat edustavat lähinnä Natura-luontotyypipöppään muista riutat-luontotyypipöppiä. Pehmeät mutapohjat edustavat vedenalaiset hiekkasärkät-luontotyypipöppiä. Luotaalueilla ei esiintynyt luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajistoa.

fisktärna och spillkråka.

Fladdermöss

Förekomsten av fladdermöss har undersökts tidigare i Hangö stadsärna (Faunatica Oy 2011) där antalet fladdermöss konstaterades vara litet. Detta bedömdes bero på den stora andelen torra talldominerade sandmoar. Hangö udd konstaterades emellertid vara en viktig flyttrutt och ett betydelsefullt samlingsområde för fladdermöss. I en granskning av ekologiska förbindelser som gjorts för stadsärnans område ansågs strandzonerna på de södra och norra stränderna på Hangö udd vara viktiga förbindelserutter för fladdermuss (Faunatica Oy 2011).

I mera detaljerade fladdermusutredningar i Koverhars område och i strandområdet i Lappvik tätort konstateras också att områdena inte är betydelsefulla som föröknings- och rastplatser för fladdermöss och att de inte heller utgör viktiga födoområden eller flyttrutter.

De frodiga strandlundarna i Lappvik och de obebyggda strandzonerna är de mest värdefulla områdena med tanke på fladdermöss. Dessa kan emellertid klassificeras i klass III, övrigt område som används av fladdermöss.

Även Koverhars område kan klassificeras i klass III, övrigt område som används av fladdermöss. Den för fladdermöss väsentligaste miljön inom utredningsområdet konstaterades finnas strandskogen inom Natura-områdets gränser norr om hamnområdet.

Undervattensnatur

Undervattensnaturen vid strandområdet i Lappvik och dess naturvärden består av kärlväxter som växer på sandbotten och de ryggradslösa djur som förekommer bland växtligheten. Vissa delar av stranden är vassbevuxna.

Enligt en lodning som gjordes i Koverharsområdet består bottnen vid farleden och utanför hamnbassängen av hård sand och utanför farledens influensområde av mjuk gyttja. Vattenvegetation förekommer på en relativt smal remsa på 0,5-4 meters djup. De hårda sandbottnarna på det lodade området företräder i första hand naturtypen rev enligt Natura 2000-handboken över naturtyperna. De mjuka gyttjebottnarna företräder naturtypen sublitorala sandbankar. På de lodade områdena förekom inga arter enligt bilagorna 2 och 4 till habitatdirektivet.

3.2.5 Maisema

Hanko kuuluu maisemamaakuntaجاossa eteläiseen rantamaahan ja maisemaseutujaossa Suomenlahden rannikkoseutuun ympäristöministeriön maisematyöryhmän vuonna 1992 tekemän jaotuksen mukaisesti. Salpausselkä luo Hankoniemelle erityispiirteisen maaston ja maiseman dyyneineen ja hiekkarantoinen sekä jääkauden muovaamine silokallioineen. Hangon edustan saaristo on ulkosaaristotyypistä, missä saaret ovat luotomaisia ja kaukana toisistaan.

Suurin osa yleiskaava-alueesta on metsää, jossa pitkiä näkymiä ei synny. Metsälalueen keskellä on muutamia aukeampia kohtia, kuten autoteiden, rautateiden, voimalinjan ja muutamien avohakkuiden kohdat. Ranta-alueiden hiekkadyynit ovat luonnon ja maiseman kannalta tärkeitä. Suunnittelualueen rannoilta aukeaa hienoja ja pitkiä näkymiä merelle.

Koverharin entinen tehdasalue ja teollisuussatama ja Lappohjan entinen SSAB:n alue muodosavat mereltä pään katsottuna maisemaurion. Koverharin alue näkyy myös rannalta käsin katsottuna maisemassa.

3.3 Rakennettu ympäristö

3.3.1 Alue- ja yhdyskuntarakenne

Suurin osa yleiskaava-alueesta on mäntyvaltaista metsää ja merialuetta. Asutus sijoittuu alueen koillisosaan Lappohjan taajaamaan, jossa on myös alueen palvelut. Lappohjan taajamassa on myös SSAB:n tehdasalue. Koverharin entisen terästehtaalan alue on suunnittelualueen eteläosassa ja ViskoTeepakin tehdasalue länsireunassa. Alueen halki kulkee valtatie 25 ja Hangon rata, jonka varrella Lappohjan kohdalla on seisake.

3.3.2 Taajamakuva

Lappohjan taajama koostuu pääosin omakotiasutuksesta. Asuinrakennukset sijoittuvat teiden varsille väljästi, joiden väliin jää paikoin metsäisiä alueita. Taajaman länsiosassa on kerrostaloalue. Alueen rakennuksista osa on vapaa-ajan käytössä. Rannan tuntumaan dyyneille sijoittuu loma- ja kurssikeskus Högsand. Taajama uloittuu merenrantaan asti, jossa on asutuksen lisäksi pienvenesatama. Taajaman itäreunaa hallitsee entisen SSAB:n tehdasalue.

3.2.5 Landskapet

I indelningen i landskapsprovinser hör Hangö till Södra kustlandet och i indelningen i landskapsregioner till Finska vikens kustregion enligt den indelning som gjorts av miljöministeriets landskapsarbetsgrupp 1992. På Hangö udd skapar Salpausselkä en speciell terräng och ett landskap med speciella drag såsom dyner och sandstränder samt kalhällar som formats av istiden. Skärgården utanför Hangö är av ytterskärgårdstyp där öarna är skärlirkande och ligger långt från varandra.

Största delen av generalplaneområdet består av skog där det inte uppstår några vidsträckta vyer. I mitten av skogsområdet finns några öppnare platser, till exempel vid bilvägar, järnvägar, en kraftledning och några kalhyggen. Sanddyerna i strandområdena är viktiga med tanke på naturen och landskapet. Från stränderna i planeringsområdet öppnar sig vackra och långa vyer ut över havet.

Koverhars före detta fabriksområde och industrihamn samt före detta SSAB:s område i Lappvik bildar en landskapskada sett från havet. Koverhars område syns även i landskapet sett från stranden.

3.3 Byggd miljö

3.3.1 Områdes- och samhällsstruktur

Största delen av området för generalplanen består av talldominerad skog och havsområde. Bebyggelsen ligger i den nordöstra delen av området i Lappvik tätort där även områdets service är belägen. I Lappvik tätort finns även SSAB:s fabriksområde. Området för Koverhars före detta stålfabrik finns i den södra delen av planeringsområdet och ViskoTeepaks fabriksområde finns i områdets västra kant. Området korsas av riksväg 25 och Hangöbanan, längs vilken det finns en hållplats vid Lappvik.

3.3.2 Tätortsbild

Lappvik tätort består till största delen av egnahemsbebyggelse. Bostadsbyggnaderna ligger glest längs med vägarna och mellan dem finns ställvis skogbevuxna områden. I den västra delen av tätorten finns ett flervåningshusområde. En del av byggnaderna i området används som fritidsbostäder. På dynerna vid stranden finns ferie- och kurscentret Högsand. Tätorten sträcker sig ända till havsstranden där det utöver bebyggelse även finns en småbåtshamn. Den östra kanten av tätorten domineras av före detta SSAB:s fabriksområde.

Näkymä Satamatieltä Satamatien 63 kohdalta.

Vy från Hamnvägen vid Hamnväg 63.

3.3.3 Väestö

Hangossa on asukkaita 8199 (12/2019), joista ruotsinkielisiä on 42,8 %. Tilastokeskuksen vuoden 2019 väestöennusteen mukaan väkiluku on vähenevä.

Yleiskaava-alueella on 479 asukasta (3/2017), joista suurin osa väestöstä asuu Lappohjan taajamassa. Asukkaista ruotsinkielisiä on 38,0 %. Yleiskaava-alueen asukkaista on yli 65 -vuotiaita suhteessa enemmän kuin koko Hangon kaupungin alueella yhteenä.

3.3.4 Työpaikat, elinkeinotoiminta

Yleiskaava-alueella sijaitsee kaksi suuryritystä: Krogarsissa ViskoTeepak ja Koverharissa Hangon Samaa Oy. Näiden lisäksi alueella toimii kymmenkunta pienempää yritystä.

3.3.5 Palvelut

Yleiskaava-alueella on Lappohjan koulu, jossa on luokat 1-5 ja maahanmuuttajien valmistava luokka sekä ruotsinkielinen Lappvik skolan luokat 1-6. Yläaste ja lukio sijaitsevat Hangon keskustassa. Lisäksi Lappohjasta löytyy päiväkoti, terveysasema, nuorioasema, rautatieseisake sekä virkistykkseen pallokenttä ja uimaranta.

ikäjakauma 3/2017	lkm	%
0 - 6	13	2,7
7 - 14	37	7,7
15 - 49	151	31,5
50 - 64	106	22,1
65 - 74	113	23,6
75 - 84	52	10,9
85 -	7	1,5
yhteensä	479	

Lähde: Hangon kaupunki

3.3.3 Befolkningens

I Hangö bor 8 199 invånare (12/2019). Av dessa är 42,8 % svenska-språkiga. Enligt Statistikcentralens befolkningsprognos från 2019 håller befolkningen på att minska.

I området för generalplanen finns 479 invånare (3/2017) av vilka största delen bor i Lappvik tätort. Av invånarna är 38,0 % svenska-språkiga. Av invånarna i området för generalplanen finns det proportionellt sett fler över 65-åringar än i hela Hangö stads område sammanlagt.

3.3.4 Arbetsplatser, näringsverksamhet

I området för generalplanen finns två stora företag: ViskoTeepak i Krogars och Hangö Hamn Ab i Koverhar. Utöver detta finns ett tiotal mindre företag i området.

3.3.5 Service

I området för generalplanen ligger Lappvik skola med årskurserna 1–5 och en förberedande klass för invandrare samt den svenska-språkiga skolan Lappvik skola med årskurserna 1–6. Högstadium och gymnasium finns i Hangö centrum. I Lappvik finns även daghem, hälsostation, ungdomsstation, tåghållplats samt en bollplan och en badplats för rekreation.

ikäjakauma	2016 (%)	0-14 v	15-64 v	65- v
Yleiskaava- alue	10,4	53,7	35,9	
Hanko	13,2	57,3	29,4	
Raasepori	15,2	59,4	25,4	
Suomen keskiarvo	16,2	62,9	20,9	

Lähde: Tilastokeskus

2016	2020	2030	2040
8 663	10 042	10 000	9 719

Lähde: Tilastokeskus

Hankoniementien pohjoispuolella on Rintamamu-seo.

Kaupallisia palveluita ovat elintarvikemyymälä ja kahvila. Kokous- ja majoitustiloja alueella tarjoaa Högsandin loma- ja kurssikeskus ja matkustajakoti Sjömansron.

3.3.6 Virkistys

Lappohjan taajamassa on kaksi leikkipaikkaa, pallokenttä, uimaranta, tanssilava ja pienvenesatama. Lappohjan kohdalla ja sen lounaispuolelle jatkuva hiekkaranta on alueen tärkeä virkistyskohde, jonne sijoittuvat Högsandin loma- ja kurssikeskus ja Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen omistama virkistysalue. Yleiskaava-alueen metsäisten alueiden polut ja reitit toimivat ulkoilukäytössä ja yhdistävät alueen ympäröiviin virkistysreitistöihin.

3.3.7 Alueen historiaa

Lappohja eli Lappvikin kylä mainitaan jo 1400-luvun puolivälissä. 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa siitä kehittyi vilkas yhdyskunta suojaisan luonnonsataman ja v. 1873 rakennettu Hangon ja Hyvinkäään välichen rautatien ansiosta. Lappohjan sataman kautta kulki erityisesti puutarvaliikennettä, mutta myös Venäjän laivasto piti satamaa tukikohtanaan.

Toisen maailmansodan vuodet tuhosivat pahasti Lappohjan alueen rakennuskantaa. Talvisodan (1939-40) jälkeen Suomi jouti vuokraamaan Hankoniemen Neuvostoliitolle. Vuokra-aikana Neuvostoliitto linnoitti Lappohjan ja sen lounaispuolista aluetta. Jatkosodan sytytyä 1941 Neuvostoliitto veti joukkonsa alueelta. Lappohjan torin ympäristössä ja Hietaniementien varrella on kuitenkin säilynyt joitakin vuosisadan vaihteen huiviloita, jotka muodostavat pienet, Lappohjan menneestä kukoistuksesta kertovan kokonaisuuden. Rakennuksille on tyypillistä T-kirjaimen muotoinen pohjamuoto, pystyrimalaudoitus, luonnonkivisokkeli ja T-ikkunat.

Alueelle syntyi paljon teollisuutta 1960- ja 70 -luvuilla, kuten Koverharin rauta- ja terästehdas, Etna Putki (myöhemmin SSAB) ja ViskoTeepak. Näiden vaikutuksesta Lappohjan taajama kasvoi ja sen kohilisosaan rakentui parin vuosikymmenen aikana oma yhtenäinen alueensa.

På den norra sidan av Hangöuddsvägen finns Hangö frontmuseum.

Kommersiella tjänster erbjuds av en livsmedelsbutik och ett café. I området erbjuds konferens- och inkvarteringsutrymmen av ferie- och kurscentret Högsand samt vandrarhemmet Sjömansron.

3.3.6 Rekreation

I Lappvik tätort finns två lekplatser, en bollplan, en badstrand, en dansbana och en småbåtshamn. Sandstranden i Lappvik som fortsätter mot sydväst är ett viktigt rekreationsmål i området. I området ligger ferie- och kurscentret Högsand samt ett rekreationsområde som ägs av Nylands rekreationsområdesförening. Stigarna och lederna i de skogiga delarna av området för generalplanen används för friluftsliv och ansluter området till de omgivande rekreationslederna.

3.3.7 Områdets historia

Byn Lappvik har nämnts redan i mitten av 1400-talet. I slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet blev Lappvik ett livligt samhälle tack vare en skyddad naturhamn och järnvägen mellan Hangö och Hyvinge som blev färdig 1873. Lappvik hamn hade framför allt örtråvarutrafik, men även den ryska marinen hade hamnen som bas.

Under andra världskriget utsattes byggnadsbeståndet i Lappviksområdet för svår förstörelse. Efter vinterkriget (1939–1940) var Finland tvungen att arrendera ut Hangö udd till Sovjetunionen. Under arrendetiden befäste Sovjetunionen Lappviksområdet och området på dess sydvästra sida. Då fortsättningskriget bröt ut 1941 drog Sovjetunionen bort sina trupper från området. I omgivningen av Lappviks torg och längs Sanduddsvägen finns emellertid en del bevarade sekelskiftesvillor som bildar en liten helhet som berättar om Lappviks forna glansdagar. Byggnaderna karaktäriseras av en T-formad grund, stående brädfodring, sockel i natursten samt T-fönster.

Under 1960- och 1970-talen uppkom mycket industri i området, till exempel Koverhars järn- och stålfabrik, Etna Putki (senare SSAB) samt ViskoTeepak. På grund av dessa växte Lappvik tätort och i dess nordöstra del bildades under ett par årtionden ett eget enhetligt område.

3.3.8 Muinaisjäännökset

Nicklundkärret (mjrek 1000014050)

Kivirakenteet, röykiöt, esihistoriallinen

Kuuden kiviröykiön alue, joka sijaitsee Nicklundskärret nimisen suon pohjoispuolella.

(tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000014050)

Koverhar Miilu 1 (mjrek 1000030469)

Työ- ja valmistuspaikat, hiilimiilut, historiallinen

Hiilimiilu on rakenteeltaan pystymiilu. Kohteesta 160 m luoteeseen on kaksi muuta hiilimiilia.

(tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030469)

Koverhar Miilu 2 (mjrek 1000030524)

Työ- ja valmistuspaikat, hiilimiilut, historiallinen

Kohde on hiilimiilu. Kohteesta 40 m luoteeseen sijaitsee toinen samanlainen hiilimiilu.

(tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030524)

Koverhar Miilu 3 (mjrek 1000030525)

Työ- ja valmistuspaikat, hiilimiilut, historiallinen

Hiilimiilu on rakenteeltaan pystymiilu. Kohteesta 40 m kaakkoon sijaitsee toinen samanlainen hiilimiilu.

(tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030525)

3.3.9 Muu kulttuuriperintö

Arkeologisen inventoinnin kohteet

Koverhar 1 (mjrek 1000014055)

Neuvostoliiton joukkojen vuosina 1940-41 rakenema kranaatinheitinpatteri. Alueella on mm. neljä kranaatinheitinasemaa, joiden ympärille on maahan kaivettu yhdys- ja taisteluhautoja.

(tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000014055)

Koverhar 6 (mjrek 1000014061)

Neuvostoliiton joukkojen vuosina 1940-41 tekemä panssarivaunueste ja puolustusvarustuksia. Kaivantoesteen etelä-/länsipuolella on taistelu- ja yhdys-hautoja sekä tuliasemia.

(tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000014061)

Koverhar 7 (mjrek 1000014062)

Neuvostoliiton joukkojen vuosina 1940-41 tekemä panssarivaunueste ja taisteluhautalinja.

3.3.8 Fornminnen

Nicklundkärret (fmreg 1000014050)

Stenkonstruktioner, stenrösen, förhistorisk

Område med sex stenrören som ligger på den norra sidan av Nicklundskärret.

(mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000014050)

Koverhar Mila 1 (fmreg 1000030469)

Arbets- och tillverkningsplatser, kolmilar, historisk stående kolmila. 160 m nordväst om objektet finns två andra kolmilar.

(mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030469)

Koverhar Mila 2 (fmreg 1000030524)

Arbets- och tillverkningsplatser, kolmilar, historisk kolmila. 40 m nordväst om objektet finns en annan likadan kolmila.

(mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030524)

Koverhar Mila 3 (fmreg 1000030525)

Arbets- och tillverkningsplatser, kolmilar, historisk stående kolmila. 40 m sydost om objektet finns en annan likadan kolmila.

(mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030525)

3.3.9 Övrigt kulturarv

Objekt i den arkeologiska inventeringen

Koverhar 1 (fmrek 1000014055)

Granatkastarbatteri som byggts av sovjetiska trupper under åren 1940–1941. I området finns bl.a. fyra granatkastarstationer som omges av förbindelse- och stridsgravar som grävts i marken.

(mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000014055)

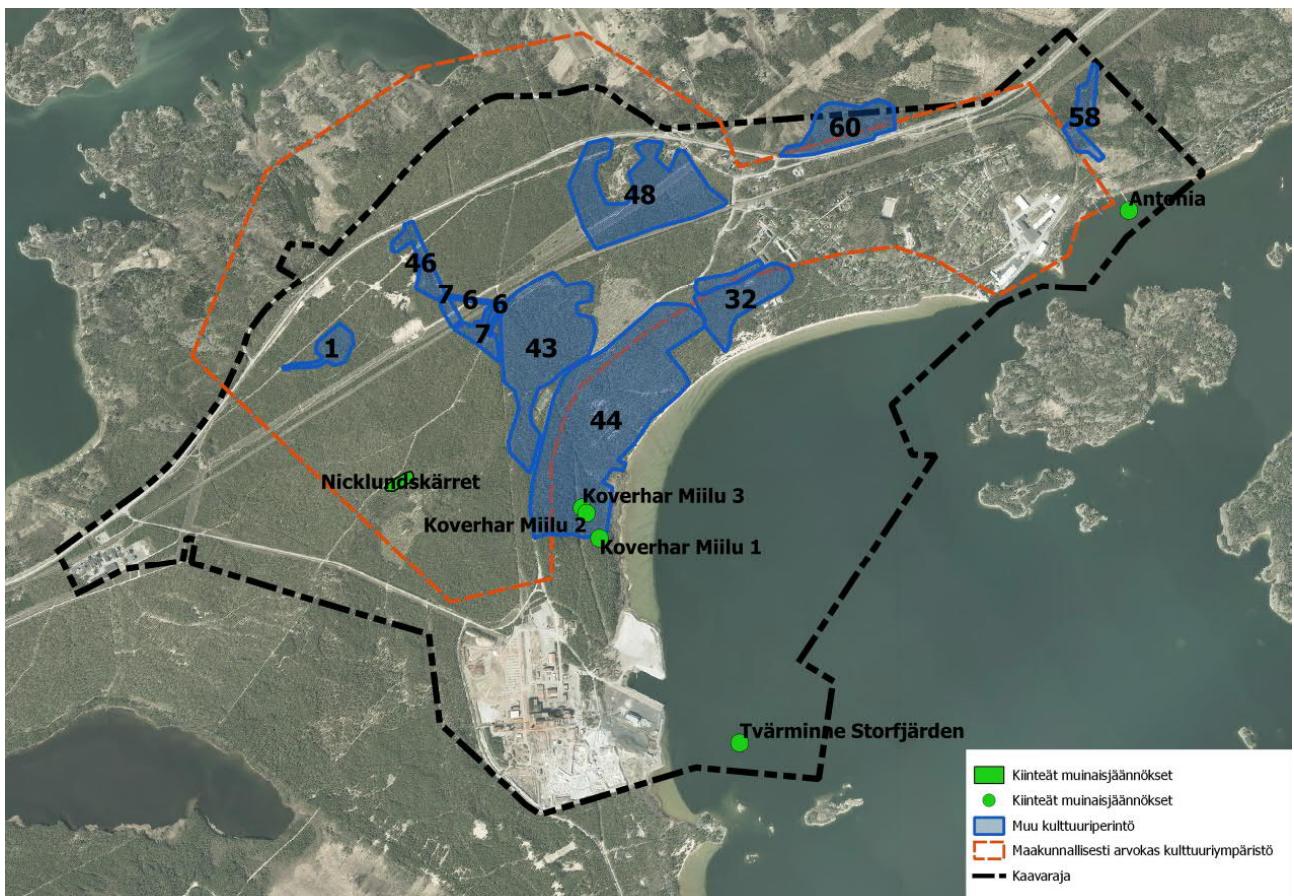
Koverhar 6 (fmreg 1000014061)

Objektet består av ett dikeshinder för pansarvagnar som byggts av sovjetiska trupper under åren 1940–1941 samt försvarsanordningar. På den södra/västra sidan av dikeshindret finns strids- och förbindelsegravar samt eldstationer.

(mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000014061)

Koverhar 7 (fmreg 1000014062)

Objektet består av ett dikeshinder för pansarvagnar

Muinaismuistot ja muut kulttuuriperintökohteet.

Fornminnen och andra kulturarvsobjekt.

Kulttuuriperintökohteet Lappohjassa.

Kulturarvsobjekt i Lappvik.

(tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000014062)

Koverhar 32 (mjrek 1000030531)

Neuvostoliiton joukkojen vuosina 1940-41 rakentama tukikohta. Alueella sijaitsee mm. taistelu- ja yhdышautoja sekä kolme katettua konekivääriasemaa. (tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030531)

Koverhar 34 (mjrek 1000030533)

Neuvostoliiton joukkojen vuosina 1940-41 rakentama parakkialue ja niiden eteläpuolella korsukuoppia, joista osaan johtaa yhdышauta parakkien edestä. (tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030533)

Koverhar 43 (mjrek 1000030544)

Neuvostoliiton joukkojen vuosina 1940-41 rakentama useista tukikohdista muodostuva linnoitekokonaisuus. Alueella on korsuja, ajoneuvokuoppia ja tuliasemia, joita yhdistää yhdышautaverkosto. Kohteen lounaisosassa on panssarivaunun kivistettä. (tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030544)

Koverhar 44 (mjrek 1000030545)

Neuvostoliiton joukkojen vuosina 1940-41 rakentama useista tukikohdista muodostuva linnoitekokonaisuus. Alueella on taisteluhautoja, katettuja konekivääriasemia, muita tuliasemia ja korsuja. Kohteen eteläosassa on panssarivaunun kivistettä. Pohjoisosassa on ollut maanpinnan alapuolista parakkia. (tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030545)

Koverhar 46 (mjrek 1000030547)

Neuvostoliiton joukkojen vuosina 1940-41 rakentama tukikohta ja panssarivaunun kaivantoeste. Pohjoisosassa on kesken jäänyt betonipunkkeri ja eteläosassa korsujen ja tuliasemien kuoppia. Kohteen läpi kulkee panssarivaunun kaivantoeste. (tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030547)

Koverhar 48 (mjrek 1000030549)

Neuvostoliiton joukkojen vuosina 1940-41 rakentama useasta tukikohdasta muodostuva kokonaisuus. Alueella on konekivääriasemia, pienempiä tuliasemia ja korsuja. Kohteen lounaisosassa on sijainnut kranaatinheitinpatteri, jonka pohjoispuolella on panssarivaunun kaivantoeste. (tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030549)

samt en stridsgravslinje som byggs av sovjetiska trupper under åren 1940–1941.

(mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000014062)

Koverhar 32 (fmreg 1000030531)

Objektet är en bas som byggs av sovjetiska trupper under åren 1940–1941. I området finns bl.a. strids- och förbindelsegravar samt tre täckta maskingevärsstationer. (mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030531)

Koverhar 34 (fmreg 1000030533)

Objektet består av ett barackområde samt korsugropar på barackområdets södra sida som byggs av sovjetiska trupper under åren 1940–1941. Till en del av korsugroparna leder en förbindelsegrav framför barackerna. (mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030533)

Koverhar 43 (fmreg 1000030544)

Objektet är en fästningshelhet som består av flera baser och har byggs av sovjetiska trupper under åren 1940–1941. I området finns korsur, fordonsgröpar och eldstationer som förenas av ett nätverk av förbindelsegravar. I den sydvästra delen av området finns ett stridsvagnshinder i sten.

(mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030544)

Koverhar 44 (fmreg 1000030545)

Objektet är en fästningshelhet som består av flera baser och har byggs av sovjetiska trupper under åren 1940–1941. I området finns stridsgravar, täckta maskingevärsstationer, andra eldstationer och korsur. I den södra delen av området finns ett stridsvagnshinder i sten. I den norra delen av området har det funnits baracker som byggs nedanför markytan. (mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030545)

Koverhar 46 (fmreg 1000030547)

Objektet är en bas och ett dikeshinder för pansarvagnar som byggs av sovjetiska trupper under åren 1940–1941. I den norra delen finns en betongbunker som aldrig blev färdig och i den södra delen finns gropar till korsur och eldstationer. Objektet korsas av ett dikeshinder för pansarvagnar. (mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjrek/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030547)

Koverhar 48 (fmreg 1000030549)

Objektet är en fästningshelhet som består av flera ba-

read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030549)

Koverhar 58 (mjrek 1000030559)

Suomalaisten vuosina 1940-41 rakentamia linnoitteita. Eteläosassa ryömintähautoja ja ampumapesäkeitä, keskiosassa kaksi tuliasemaa ja pohjoisosassa tuliasemia, korsuja ja ampumakuoppia sekä niitä yhdistäviä taistelu- ja ryömintähautoja. (tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030559)

Koverhar 60 (mjrek 1000030561)

Suomalaisten vuosina 1940-41 rakentamia tukikohta. Alueella on useita korsujen kuoppia, tuliasemia, yhdyshautaverkosto ja taisteluhautoja. (tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030561)

Antonia-hylky (mjrek 1341)

Lappohjan venesataman alueella sijaitsee hylky, joka oletetaan olevan parkkilaiva Antonio, mikä oli kohtoin Virosta. Alus oli rakennettu 1890 ja se upposi 1939. (tarvittaessa lisätietoja löytyy osoitteesta https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1341)

Tväminne Storfjärden -hylky

Merenkulkuiloksen hylkyä KHT03 on Museoviraston mukaan jo tutkittu riittävästi ja kohde on poistettu muinaisjäännerekisteristä helmikuussa 2021.

ser och har byggts av sovjetiska trupper under åren 1940–1941. I området finns maskin gevärstationer, mindre eldstationer och korsur. I den sydvästra delen av objektet har det funnits ett granatkastarbatteri och på dess norra sidan ett dikeshinder för pansarvagnar. (mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030549)

Koverhar 58 (fmreg 1000030559)

Befästningar som byggts av finländska trupper under åren 1940–1941. I den södra delen finns krypgravar och skyttenästen, i den mellersta delen två eldstationer och i den norra delen eldstationer, korsur och skyttegropar samt strids- och krypgravar som förenar dem med varandra. (mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030559)

Koverhar 60 (fmreg 1000030561)

Bas som byggts av finländarna under åren 1940–1941. I området finns flera korsugravar, eldstationer, ett nätverk av förbindelsegravar samt stridsgravar. (mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1000030561)

Vrak efter skeppet Antonia (fmreg 1341)

I området för båthamnen i Lappvik finns ett vrak som anses vara barkskeppet Antonia från Estland. Fartyget byggdes 1890 och sjönk 1939. (mer information fås vid behov på adressen https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=1341)

Tväminne Storfjärden -vrak

Enligt Museiverket har sjöfartsverkets vrak KHT03 redan undersöks tillräckligt och objektet har tagits bort från fornlämningsregistret i februari 2021.

Rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnin kohteet

1 Lappohjan kirkko, Hietaniementie 14

Historiallinen, rakennushistoriallinen

Lappohjan kirkko liittyy evankelisenliikkeen historiaan alueella. Samalla kirkko on ainoa jäljellä oleva todiste Lappohjan vilkkaasta vuosisadan alun yhdystoiminnasta.

2 Lappohjan hautauskappeli ja hautausmaa, Vanha kantatie 2

Historiallinen, rakennushistoriallinen

Liittyy alueen evankelisenliikkeen historiaan ja edustaa arkitehtuuriltaan aikansa tyylilä.

Objekt i inventeringen av den byggda kulturmiljön

1 Lappvik kyrka, Sanduddsvägen 14

Historisk, byggnadshistorisk

Lappvik kyrka ansluter till den evangeliska historian i området. Kyrkan är samtidigt det enda återstående beviset på den livliga föreningsverksamheten i Lappvik i början av århundradet.

2 Lappvik bergavninskapell och begravningsplats,

Gamla stamvägen 2

Historisk, byggnadshistorisk

Ansluter till den evangeliska rörelsens historia i området och representerar till sin arkitektur den för tiden typiska stilens.

3 Vanha koulu, Vanha kantatie 3

Historiallinen, rakennushistoriallinen

Koulurakennus on 1920-luvulta ja se muodostaa mielenkiintoisen parin viereisen 1950-luvulla rakenetun koulurakennuksen kanssa.

4 Vanha koulu, Vanha kantatie 1

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa 1950-luvun instituutiorakentamista.

6 Lappohja rautatieasema, Asematie 1

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa valtion rautatieasema-alueiden rakentamista. Rakennusten ulkoasut ovat säilyneet lähes alkuperäisen kaltaisessa asussa. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojarakenteena.)

7 Asemapäälikön talo, Erikankuja 3

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Vanha asemapäälikön talo on osa rautatieaseman kokonaisuutta, vaikka lohkottu omaksi tontiksi. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojarakenteena.)

15 Yhden asunnon talo, Högberginpolku 18

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Pieni vuosisadan alun huvilarakennus ja on osa alueen 1910-20 -luvun huvilarakennusten kokonaisuutta, tosin vähän erillään muista. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojarakenteena.)

17 Yhden asunnon talo, Hietaniementie 8

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa 1950-luvun noppamaista asuinrakennusta, joita on alueella muitakin. Muodostaa Hietaniementien 12 rakennuksen kanssa mielenkiintoisen parin. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojarakenteena.)

18 Yhden asunnon talo, Hietaniementie 12

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa 1950-luvun noppamaista asuinrakennusta, joita on alueella muitakin. Muodostaa Hietaniementien 8 rakennuksen kanssa mielenkiintoisen parin. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojarakenteena.)

19 Yhden asunnon talo, Hietaniementie 16

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvilarakentamista. Pihapiirissä yksi päärakennuksen kanssa saman ikäinen talousrakennus. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojarakenteena.)

3 Gamla skolan, Gamla stamvägen 3

Historisk, byggnadshistorisk

Skolbyggnad från 1920-talet som bildar ett intressant par tillsammans med den intilliggande skolbyggnaden från 1950-talet.

4 Gamla skolan, Gamla stamvägen 1

Historisk och byggnadshistorisk

Representerar 1950-talets institutionsbyggande.

6 Lappvik järnvägsstation, Asematie 1

Historisk, byggnadshistorisk

Representerar det statliga byggandet av järnvägsstationområden. Byggnadernas utseende har bevarats nästan i helt ursprunglig form. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

7 Stationschefens hus, Erikargränd 3

Historisk, byggnadshistorisk

Före detta stationschefens hus är en del av järnvägsstationens helhet men har styckats till en egen tomt. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

15 Enbostadhus, Högbersstigen 18

Historisk, byggnadshistorisk

Liten villabyggnad från början av århundradet, en del av helheten av villabyggnader från 1910–1920-talet. Detta objekt står emellertid en bit bort från de övriga. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

17 Enbostadhus, Sanduddsvägen 8

Historisk, byggnadshistorisk

Representerar en av de tärningsformade bostadsbyggnaderna från 1950-talet i området. Bildar ett intressant par tillsammans med byggnaden på adressen Sanduddsvägen 12. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

18 Enbostadhus, Sanduddsvägen 12

Historisk, byggnadshistorisk

Representerar en av de tärningsformade bostadsbyggnaderna från 1950-talet i området. Bildar ett intressant par tillsammans med byggnaden på adressen Sanduddsvägen 8. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

19 Enbostadhus, Sanduddsvägen 16

Historisk, byggnadshistorisk

Representerar villabyggandet från 1910–1920-talet. På gårdsplanen finns en ekonomibyggnad som är lika gammal som huvudbyggnaden. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

24 Yhden asunnon talo, Hietaniementie 22

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Yksikerroksinen tumma limilaudoitettu 1960-luvun omakotitalo. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojuhkohteenä.)

25 Yhden asunnon talo, Hietaniementie 30

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa alueen 1930-40 -luvun asuinrakentamista. Pihapiirissä on vanhempi punamullattu rakennus. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojuhkohteenä.)

26 Vapaa-ajan asuinrakennus, Hietaniementie 32

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvilarakentamista. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojuhkohteenä.)

27 Yhden asunnon talo, Hietaniementie 34

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvilarakentamista. Pihapiirissä on toinen pienempi asuinrakennus, joka saman ikäinen päärakennuksen kanssa.

28 Vapaa-ajan asuinrakennus, Hietaniementie 36

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa alueen 1930-40 -luvun asuinrakentamista. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojuhkohteenä.)

29 Marttojen talo, Hietaniementie 39

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Hietaniementien näkymän pääte. Kertoo Martta-toiminnasta Lappohjassa.

30 Yhden asunnon talo, Hietaniementie 42

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa alueen 1930-40 -luvun asuinrakentamista. Pihapiirissä on saman ikäinen talousrakennus. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojuhkohteenä.)

33 Yhden asunnon talo, Välitie 1

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvilarakentamista.

34 Yhden asunnon talo, Välitie 4

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvilarakentamista.

35 Yhden asunnon talo, Välitie 6

Historiallinen ja rakennushistoriallinen

Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvilarakentamista.

24 Enbostadshus, Sanduddsvägen 22

Historisk och byggnadshistorisk

Egnahem i ett plan från 1960-talet med mörk överlappande brädfodring. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

25 Enbostadshus, Sanduddsvägen 30

Historisk, byggnadshistorisk

Representerar bostadsbyggande från 1930–1940-talen. På gårdsplanen finns en äldra rödmyllad byggnad. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

26 Fritidsbostadshus, Sanduddsvägen 32

Historisk, byggnadshistorisk

Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.

27 Enbostadshus, Sanduddsvägen 34

Historisk, byggnadshistorisk

Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen. På gårdsplanen finns en annan mindre bostadsbyggnad som är lika gammal som huvudbyggnaden. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

28 Fritidsbostadshus, Sanduddsvägen 36

Historisk, byggnadshistorisk

Representerar bostadsbyggande från 1930–1940-talen. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

29 Marthornas hus, Sanduddsvägen 39

Historisk och byggnadshistorisk

Slutet på vyn längs Sanduddsvägen. Berättar om Marthaverksamheten i Lappvik.

30 Enbostadshus, Sanduddsvägen 42

Historisk och byggnadshistorisk

Representerar bostadsbyggande från 1930–1940-talen. På gårdsplanen finns en lika gammal ekonomibyggnad. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

33 Enbostadshus, Mellanvägen 1

Historisk och byggnadshistorisk

Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.

34 Enbostadshus, Mellanvägen 4

Historisk och byggnadshistorisk

Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.

35 Enbostadshus, Mellanvägen 6

Historisk och byggnadshistorisk

Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.

36 Yhden asunnon talo, Välitiie 8

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvisrakentamista.

37 Yhden asunnon talo, Satamatie 43

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1930-40 -luvun asuinrakentamista.
Pihapiirissä on vanhempi 1933 valmistunut punamullattu rakennus.

38 Yhden asunnon talo, Satamatie 45

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvisrakentamista.

39 Yhden asunnon talo, Satamatie 47

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvisrakentamista.
Rakennuksen julkisivuja on muutettu alkuperäisestä poikkeavaksi. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteenä.)

40 Yhden asunnon talo, Toripolku 1

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa torin ympäristön jälleenrakennuskauden asuinrakentamista. Piharakennukset muodostavat idyllisen pihapiirin ja ovat myös huomion arvoisia.
(Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteenä.)

41 Yhden asunnon talo, Toripolku 3

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen vanhinta huvisrakentamista
1900-luvun alusta.

42 Yhden asunnon talo, Toripolku 5

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1930-40 -luvun asuinrakentamista.
(Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteenä.)

44 Vapaa-ajan asuinrakennus, Toripolku 9

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1930-40 -luvun asuinrakentamista.
(Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteenä.)

45 Vapaa-ajan asuinrakennus, Satamatie 53

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen vanhinta huvisrakentamista
1900-luvun alusta. Pihan puolelle rakennettu torni.

46 Yhden asunnon talo, Satamatie 55

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvisrakentamista.

36 Enbostadshus, Mellanvägen 8

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.

37 Enbostadshus, Hamnvägen 43

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar bostadsbyggande från 1930–1940-talen. På gårdsplanen finns en äldre rödmyllad bygg-nad från 1933.

38 Enbostadshus, Hamnvägen 45

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.

39 Enbostadshus, Hamnvägen 47

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen. Byggnadens fasad har ändrats så att den avviker från den ursprungliga formen. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

40 Enbostadshus, Torgstigen 1

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar bostadsbyggandet för nybyggnadspe-rioden i omgivningen av torget. Gårdsbyggnaderna bildar en idyllisk gårdsplan och är också värda att be-aktas. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

41 Enbostadshus, Torgstigen 3

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar det gamla villabyggandet i området från början av 1900-talet.

42 Enbostadshus, Torgstigen 3

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar bostadsbyggande från 1930–1940-talen.
(Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på del-generalplanekartan.)

44 Fritidsbostadshus, Torgstigen 9

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar bostadsbyggande från 1930–1940-talen.
(Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på del-generalplanekartan.)

45 Fritidsbostadshus, Hamnvägen 53

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar det äldsta villabyggandet i området från början av 1900-talet. På den sida av huset som vetter mot gården finns ett torn.

46 Enbostadshus, Hamnvägen 55

Historisk och byggnadshistorisk

(Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteena.)

48 Yhden asunnon talo, Satamatie 63

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvisaraktamista.

50 Vapaa-ajan asuinrakennus, Satamatie 67

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvisaraktamista.
Rakennusten vanhimmat osat ovat 1890-luvun lo-pulta. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteena.)

51 Yhden asunnon talo, Satamatie 52

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvisaraktamista.
Rakennuksta on laajennettu ja julkisivuja on muutettu. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteena.)

52 Yhden asunnon talo, Satamatie 54

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1930-40 -luvun asuinrakentamista.
(Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteena.)

56 Yhden asunnon talo, Merimiehentie 5

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1910-20 -luvun huvisaraktamista.

57 Yhden asunnon talo, Merimiehentie 6

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1930-40 -luvun asuinrakentamista.
(Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteena.)

58 Yhden asunnon talo, Merimiehentie 7

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen 1930-40 -luvun asuinrakentamista.
(Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteena.)

59 Piharakennukset, Merimiehentie 8

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Kaksi piharakennusta, joista toinen on vanha asuin-rakennus. Edustavat alueen vanhempaa rakennuskantaa. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteena.)

60 Vapaa-ajan asuinrakennus, Merimiehentie 10

Historiallinen ja rakennushistoriallinen
Edustaa alueen vanhinta huvisaraktamista
1900-luvun alusta. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suo-jelukohteena.)

Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.
(Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på del-generalplanekartan.)

48 Enbostadshus, Hamnvägen 63

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.

50 Fritidsbostadshus, Hamnvägen 67

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.
De äldsta delarna av byggnaderna är från slutet av 1890-talet. (Objektet har inte anvisats som skydd-sobjekt på delgeneralplanekartan.)

51 Enbostadshus, Hamnvägen 52

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.
Byggnaden har byggts ut och fasaden har ändrats.
(Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på del-generalplanekartan.)

52 Enbostadshus, Hamnvägen 55

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar bostadsbyggande från 1930–1940-talen.
(Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på del-generalplanekartan.)

56 Enbostadshus, Sjömansvägen 5

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar villabyggandet från 1910–1920-talen.

57 Enbostadshus, Sjömansvägen 6

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar bostadsbyggande från 1930–1940-talen.
(Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på del-generalplanekartan.)

58 Enbostadshus, Sjömansvägen 7

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar bostadsbyggande från 1930–1940-talen.
(Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på del-generalplanekartan.)

59 Gårdsbyggnader, Sjömansvägen 8

Historisk och byggnadshistorisk
Två gårdsbyggnader av vilka den ena är en gammal bostadsbyggnad. Representerar det äldre byggnads-beståndet i området. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

60 Fritidsbostadsbyggnad, Sjömansvägen 10

Historisk och byggnadshistorisk
Representerar det äldsta villabyggandet i området från början av 1900-talet. (Objektet har inte anvisats

63 Yhden asunnon talo, Sågarsintie 8

Historiallinen ja rakennushistoriallinen Edustaa 1950-luvun noppamaista asuinrakennusta, joita on alueella muitakin.

68 Yhden asunnon talo, Suokuja 1

Historiallinen ja rakennushistoriallinen Edustaa hyvin jälleenrakennuskauden asuinrakentamista. (Kohdetta ei ole osoitettu osayleiskaavakartalla suojuhkohtena.)

som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

63 Enbostadshus, Sågarsvägen 8

Historisk och byggnadshistorisk Representerar en av de tärningsformade bostadsbyggnaderna från 1950-talet i området.

68 Enbostadshus, Kärrgränd 1

Historisk och byggnadshistorisk Representerar väl bostadsbyggandet under återuppbyggnadstiden. (Objektet har inte anvisats som skyddsobjekt på delgeneralplanekartan.)

3.3.10 Trafik

3.3.10 Liikenne

Osayleiskaava-alueesta on laadittu liikenneselvitys.

Maantiet ja kadut

Osayleiskaava-aluesta halkoo valtatie 25, joka on pääyhteys Hangosta muualle Suomeen. Nopeusrajoitus on 80–100 km/h. Tien liikennemäärä on Lappohjan taajaman itäpuolella noin 5000 ajon./vrk, josta raskasta liikennettä on noin 18 %. Yhdistelmääjoneuvojen osuus raskaasta liikenteestä on 77 %, mikä on poikkeuksellisen paljon. Lappohjan taajaman länsipuolella liikennemäärä on noin 3800 ajon./vrk, josta raskasta liikennettä on noin 18 %; yhdistelmääjoneuvoja tästä on noin puolet.

Uudenmaan ELY-keskuksen teettämässä Hanko-Mäntsälä kehittämисselvityksessä vuodelta 2011 on esitetty toimenpiteinä Lappohjan tarkastus- ja pysäköintialueen rakentamista sekä Koverharintien (mt 11007) liittymään raskaan liikenteen kiihytyskaistaa ja valaistuksen uusimista. Kumpakaan ei ole toteutettu.

Muutosayleiskaava-alueen maantiet ovat yhdysteitä. Lappohjasta Koverharin kautta etelään johtaa maantie 11007 (Lappohja-Täktom). Koverharista etelään on voimassa yleisrajoitus 80 km/h. Valtatien 25 ja Koverharin välinen Viskontie on maantie 11013 (Krogars-Koverhar). Valtatien 25 pohjoispuolella kulkevasta Kofverhagin Kartanontiestä itäisin osuus, noin 0,9 km, on osa maantietä 11015 (Lappvik-Basaböle). Öbyntien liittymästä länteen tie on yksityistie. Nopeusrajoitus on 50–60 km/h. Näiden teiden liikennemäärä on suhteellisen vähäinen, 130–360 ajon./vrk. Raskaan liikenteen osuus on 6–8 %.

En trafikutredning har utarbetats för området för delgeneralplanen.

Landsvägar och gator

Området för delgeneralplanen korsas av riksväg 25 som utgör huvudförbindelsen från Hangö till övriga håll i Finland. Hastighetsbegränsningen är 80–100 km/h. Trafikmängden längs vägen är cirka 5 000 fordon/dygn på den östra sidan av Lappvik tätort. Andelen tung trafik är cirka 18 %. Fordonskombinationernas andel av den tunga trafiken är 77 %, vilket är exceptionellt mycket. På den västra sidan av Lappvik tätort är trafikmängden cirka 3 800 fordon/dygn, av vilket den tunga trafiken är cirka 18 %. Av denna är cirka hälften fordonskombinationer.

I utvecklingsutredningen för Hangö–Mäntsälä som utarbetats på uppdrag av NTM-centralen 2011 föreslås att det byggs ett kontroll- och parkeringsområde i Lappvik och att accelerationsfilen för den tunga trafiken och belysningen vid Koverharsvägens anslutning (lv 1107) förnyas. Ingadera av åtgärderna har genomförts.

Landsvägarna i området för ändringen av delgeneralplanen är förbindelsevägar. Från Lappvik söderut via Koverhar går landsväg 1107 (Lappvik–Täktom). Söderut från Koverhar gäller den allmänna hastighetsbegränsningen 80 km/h. Viskovägen mellan riksväg 25 och Koverhar är landsväg 11013 (Krogars–Koverhar). Det östligaste avsnittet av Kofverhags Gårdsväg som är cirka 0,9 km långt är en del av landsväg 11015 (Lappvik–Basaböle). Den väg som går västerut från anslutningen till Öbyvägen är en privat väg. Hastighetsbegränsningen är 50–60 km/h. Trafikmängden längs dessa vägar är förhållandevis liten, 130–360 fordon/dygn. Den tunga trafiken motsvarar 6–8 % av trafikmängden.

Lappohjan taajaman kadut ovat pääasiassa tonttikatuja. Satamatie toimii taajaman ja teollisuusalueen sisääntulotienä. Taajaman pääkokoojakatu on Hietaniementie. Myös Tennbergintie, Sågarsintie ja Toritie ovat liikennettä välttäviä kokoojakatuja, vaikka niille on myös suoria tonttiliittymiä.

Rautatie ja tasoristeykset

Kaava-alueen läpi kulkee Hanko–Hyvinkää-rata. Radasta erkanee kaksi pistoraideita: Lappohjan taajaman itäpuolella entiselle SSAB:n tehdasalueelle johtava teollisuusraide ja taajaman länsipuolella Koverharin satama- ja teollisuusalueelle johtava teollisuusraide. Kaikki rataosat ovat sähköistämättömiä.

Kaava-alueella on yksi radan eritasoristeyks sekä neljä tasoristeystä. Koverharintie (mt 11007) alittaa Hanko–Hyvinkää-radan lähellä Lappohjan rautatieliikenepaikkaa. Viskontiellä (mt 11013) on Krogarsin tasoristeyks ja Satamatiellä Lappohjan sataman tasoristeyks. Nämä Hanko–Hyvinkää-radan tasoristeykset on varustettu puolipuomein. Koverharin teollisuusalueen lähellä Koverharintiellä on kaksi teollisuusraiteen tasoristeystä, joissa ei ole turvalitteita.

Satamat ja vesiliikenne

Koverharin satama on keskittynyt bulkkitavaraan. Satama toimii nykyään osana Hangon satamaa. Hangon Satama Oy suunnittelee Koverharin sataman laajentamista Hankoniemellä Koverharin alueella. Satamaa tullaan laajentamaan rakentamalla yksi tai useampia laitureita lisää. Uudet laiturit on suunniteltu rakennettavan satama-altaan etelä- ja pohjoispuolelle rannan suuntaisesti. Väyläalueita suunnitellaan laajennettavan niin, että molempien uusien laiturienv edusta kuuluu väyläalueeseen. Sataman laajentamisen vaikutukset on selvitetty YVA-lain (Laki ympäristövaikutusten arvointimenettelystä 252/2017) ja YVA-asetuksen (Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arvointimenettelystä 277/2017) mukaisessa ympäristövaikutusten arvointimenettelyssä.

Lappohjan pienvenesatamassa on 50 paikkaa. Pienvenesataman yhteydessä sijaitsee vieraaslaituri.

Jalankulku ja pyöräily

Lappohjan taajamassa on vain vähän jalankulku- ja pyöräilyväylää. Valtatien 25 varressa on kevyen liikenteen väylä Lappohjan taajaman kohdalla, Satamatien ja Lappohjan rautatieseisakkeen välillä. Myös Koverharintien pohjoispäässä, valtatien

Gatorna i Lappvik tätort består huvudsakligen av tomtgator. Hamnvägen fungerar som infartsled till tätorten och industriområdet. Tätortens huvudmargata är Sanduddsvägen. Även Tennbergsvägen, Sågarsvägen och Torgvägen är matargator som förmedlar trafik även om det också finns direkta tomstanslutningar till vägarna.

Järnväg och planskilda korsningar

Planområdet korsas av Hangö–Hyvinge-banan. Två stickspår viker av från banan: Industrispåret på den östra sidan av Lappvik tätort som leder till före detta SSAB:s fabriksområde samt industrispåret på den västra sidan av tätorten som leder till Koverhars hamn- och industriområde. Inga banavsnitt är elektrifierade.

I planområdet finns en planskild korsning till banan samt fyra plankorsningar. Koverharsvägen (lv 11007) går under Hangö–Hyvinge-banan i närheten av Lappvik järnvägstrafikplats. Längs Viskovägen (lv 11013) finns Krogars plankorsning och längs Hamnvägen finns Lappviks hamns plankorsning. Dessa plankorsningar längs Hangö–Hyvinge-banan är utrustade med halvbommar. I närheten av Koverhars industriområde längs Koverharsvägen finns två plankorsningar till industrispåret som saknar säkerhetsanordningar.

Hamnar och vattentrafik

Hamnen i Koverhar är koncentrerad på bulkvaror. Hamnen fungerar numera som en del av Hangö hamn. Hangö Hamn Ab planerar att utvidga Koverhar hamn i Koverharområdet på Hangö udd. Hamnen kommer att utvidgas genom en eller flera nya bryggor. De nya bryggorna har planerats till den södra och norra sidan av hamnbassängen parallellt med stranden. En utvidgning av farledsområdet planeras så att området utanför de båda nya bryggorna hör till farledsområdet. Konsekvenserna av utvidgningen av hamnen har utretts i ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning som gjorts i enlighet med MKB-lagen (lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning 252/2017) och MKB-förordningen (Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017)).

I småbåtshamnen i Lappvik finns 50 båtplatser. I anslutning till småbåtshamnen finns en gästbrygga.

Gång- och cykeltrafik

I Lappviks tätort finns endast få gång- och cykelleder. Längs riksväg 25 finns en gång- och cykelled vid Lappvik tätort, mellan Hamnvägen och Lappvik järnvägshållplats. Även i den norra ändan av Koverhars-

25 ja Hietaniementien välillä, on jalankulku- ja pyöräilyväylä, joka alittaa radan eritasossa. Lisäksi kaava-alueella on useita virkistyskäytössä olevia polkuja.

Joukkoliikenne

Suunnittelalueella on sekä junat että bussiliikennettä. Lappohjan taajamassa on Hanko-Hyvinkää-radan rautatieliikenepaikka, jolla pysähtyy arkisin 7 ja viikonloppuisin 6 taajamajunaa / suunta. Vuoroväli on 2–3 tuntia. Yleiskaava-alueella on useita linja-autopsäkkipareja. Näistä neljä on valtatiellä 25, yksi maantiellä 11007 ja loput katuverkolla. Linja-autovuoroja on päivittäin noin 6 / suunta, ja ne kulkevat valtatietä 25 tai maantietä 11007.

Tavaraliikenne ja erikoiskuljetukset

Koverharin teollisuus- ja satama-alueen autoliikenne kulkee pääasiassa Viskontien kautta. Lappohjan itäpuolella sijaitsevalle entiselle SSAB:n tehdasalueelle autoliikenne kulkee Satamatien kautta.

Valtatie 25 on keskeinen Hangon satamaan suuntautuvan tavaraliikenteen väylä. Hangon satama on erikoistunut metsäteollisuuden tuotteiden vientiin ja autojen tuontiin. Satamien tavarakuljetuksia hoidetaan paljon myös rautateitse, mutta nykyään yhä suurempi osa sataman maaliikenteestä hoidetaan ns. kumipyöräliikenteenä. Valtatie 25 on osa erikoiskuljetusten runkoverkkoa. Maantiet 11007 ja 11013 ovat täydentäviä paikallisia erikoiskuljetusreittejä.

Liikenneturvallisuus

Kaava-alueen maanteillä on vuosina 2012–2016 tapahtunut yhteensä 46 poliisin tietoon tullutta liikenneonnettomuutta. Näistä suurin osa on tapahtunut valtatiellä 25. 80 % liikenneonnettomuksista on ollut peuraonnettomuuksia. Kaduilla ja yksityisteillä on tapahtunut vain muutamia onnettomuuksia.

Hangon liikenneturvallisuussuunnitelma on vuodelta 2008. Suunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä kaava-alueelle kohdistuu kaksi, joista kumpaan ei ole toteutettu:

- Kevyen liikenteen olosuhteiden parantaminen Satamatiellä (koko tie), mahdollisesti kevyen liikenteen väylä (2,5 km), kiireellisyysluokka 1
- Puolipuomien ja valojen asettaminen Koverharintien tasoristeykseen (11007/2/3225), kiireellisyysluokka 2.

vägen, mellan riksväg 25 och Sanduddsvägen, finns en gång- och cykelled som löper planskilt under banan. I planområdet finns dessutom flera stigar för rekreations bruk.

Kollektivtrafik

I planeringsområdet finns både tåg- och busstrafik. I Lappvik tätort finns Hangö–Hyvinge-banans järnvägstrafikplats där det stannar 7 regionaltåg/riktning på vardagar och 6 på helger. Tågen trafikerar med 2–3 timmars mellanrum. I området för generalplanen finns flera par busshållplatser. Av dessa ligger fyra längs riksväg 25, en längs landsväg 1107 och resten på gatunätet. Antalet bussturer är cirka 6 per dag/riktning, och bussarna trafikerar längs riksväg 25 och landsväg 11007.

Godstrafik och specialtransporter

Biltrafiken till och från Koverhars industri- och hamnområde går huvudsakligen via Viskovägen. Biltrafiken till och från SSAB:s fabriksområde på den östra sidan av Lappvik går via Hamnvägen.

Riksväg 25 är en central led för godstrafiken till Hangö hamn. Hangö hamn är specialiserad på export av produkter från skogsindustrin och import av bilar. Hamnarnas godstransporter sköts mycket även längs järnvägarna, men numera sköts en allt större del av hamnens landtrafik som s.k. gummihjulstrafik. Riksväg 25 är en del av stamnätet för specialtransporter. Landsvägarna 11007 och 11013 är kompletterande lokala specialtransportleder.

Trafiksäkerhet

Under åren 2012–2016 har det inträffat sammanlagt 46 trafikolyckor som polisen känner till längs landsvägarna i planområdet. Av dessa har största delen inträffat längs riksväg 25. 80% av trafikolyckorna har varit rådjurolyckor. Endast några olyckor har inträffat längs gator och privata vägar.

Trafiksäkerhetsplanen för Hangö är från 2008. Av de åtgärder som föreslås i planen riktas två till planområdet. Ingendera av åtgärderna har genomförts:

- Förbättring av förhållanden för gång- och cykeltrafiken längs Hamnvägen (hela vägen), eventuellt gång- och cykelled (2,5 km), prioritetsklass 1
- Installering av halvbommar och ljus i plankorsningen vid Koverharsvägen (11007/3225), prioritetsklass 2.

I en utredning som Trafikverket låtit göra över förbättringen av plankorsningarna längs Hangö–Hyvingebanan (2014) anvisas inga åtgärder för att förbättra plankorsningarna i planområdet. Krogars

Liikenneviraston teettämässä selvityksessä Hanko-Hyvinkää-radan tasoristeysten turvallisuuden parantamisesta (v.2014) eioleosoitettutoimenpiteitä kaava-alueen tasoristeyksien parantamiseksi. Krogarsin tasoristeys Viskontiellä kuuluu luokkaan 5, eli se on keskimääräistä vaarallisempi.

Pysäköinti

Taajama-alueen pysäköinti on hoidettu pääasiassa tonteilla ja kadunvarsipysäköintinä. Teollisuusalueilla on merkityt pysäköintialueet.

3.3.11 Tekninen huolto

Yleiskaava-alueella Lappohjan taajama ja Koverhan entisen tehdasalue kuuluvat Hangon kaupungin kunnallistekniikan piiriin. Talousvesi pumpataan kaava-alueella Lappohjan tai Isolähteen vedenottamolta ja tuodaan alueelle vesijohtoverkossa. Vesi-huollon toimintavarmuuden lisäämiseksi Lappohjan ja Raaseporin kaupungin välillä on yhdysvesijohto.

Kaava-alueen jätevedet pumpataan vuonna 2010 valmistunutta paineellista siirtoviemäriä pitkin Hangon kaupungin Suursuon jäteedenpuhdistamolle. Lappohjan taajamassa on myös kunnallinen hulevesiviemäriönti.

Yleiskaava-alueen läpi kulkee 220kV suurjännitejohto sekä keskijännitejohtoja. Alueella sijaitsee eri operaattoreiden telemastoja.

3.3.12 Ympäristöhäiriöt

Yleiskaava-alueen halki kulkee Hanko-Karjaan junarata. Radalla on jonkin verran henkilöliikennettä sekä tavaraliikennettä. Rata aiheuttaa hieman melua ja tärinää radan läheisyydessä. Liikenneviraston tavoitteena on parantaa Hyvinkää-Karjaan-Hankoradan rautatiekuljetusten kustannustehokkuutta ja vähentää kuljetusten aiheuttamia haitallisia päästöjä.

Kaava-alue sijaitsee Syndalenin ampuma-alueen melualueella. Syndalenin ampuma- ja harjoitusalue kuuluu Dragsvikin varuskuntaan. Alue on merivoimien tärkeimpiä ampuma- ja harjoitusalueita, ja se on ympäristötuotisessa käytössä. Raskasaseammuntoja järjestetään kello 7.00–22.00 välillä ympäri vuoden. Ampumaharjoitusten aikana keskiäänitason (LAeq 50 dB) melualue ulottuu Koverharin satamaan haarautuvan radan kohdalle saakka ja sen eteläpuoleisille alueille. Eteläosissa melutasot ovat tätä suurempia (LAeq 55–60 dB).

plankorsning längs Viskovägen hör till klass 5, vilket innebär att den är farligare än i genomsnitt.

Parkering

Parkeringen i tätortsområdet har främst ordnats på tomterna och längs med gatorna. I industriområdena finns markerade parkeringsområden.

3.3.11 Teknisk försörjning

Lappviks tätort och före detta Koverhars fabrik i området för generalplanen omfattas av Hangö stads kommunalteknik. I planområdet pumpas bruksvattnet från Lappvik och Storkällans vattentäkt och leds till området via vattenledningsnätet. Mellan Lappvik och Raseborgs stad finns en förbindelsevattenledning för att öka vattenhushållningens funktionssäkerhet.

Avfallsvattnet från planområdet pumpas längs ett trycköverföringsavlopp som byggdes 2010 till Hangö stads avloppsreningsverk Stormossen. I Lappvik tätort finns även ett kommunalt dagvattenavlopp.

Området för generalplanen korsas av en 220 kV:s högspänningsledning och medelspänningsledningar. I området finns olika operatörers telemaster.

3.3.12 Störningar i miljön

Området för generalplanen korsas av Hangö–Karis-banan. Banan har en del persontrafik och godstrafik. Järnvägen orsakar en del buller och vibrationer i närheten av banan. Trafikverkets mål är att förbättra kostnadseffektiviteten för järnvägstransporterna längs Hyvinge–Karis–Hangö-banan och minska skadliga utsläpp som orsakas av transporter.

Planområdet ligger i bullerområdet för Syndalens skjutområde. Syndalens skjut- och övningsområde hör till Dragsviks garnison. Området är ett av marinens viktigaste skjut- och övningsområden och används året runt. Skjutningar med tunga vapen ordnas kl. 7.00–22.00 året runt. Under skjutövningarna sträcker sig området med en medelhög bullernivå (LAeq 50 dB) ända till den plats där banan förgrenar sig till Koverhars hamn och till områdena på dess södra sida. I de södra delarna är bullernivåerna större än detta (LAeq 55–60 dB).

Enligt MATTI-databasen finns det flera eventuellt förörenade markområden i planområdet. Skjutbanan är ett objekt som ska utvärderas eller saneras. Vid tre objekt finns ett behov av utredningar och sju objekt är fortfarande i bruk. De objekt som fortfaran-

MATTI-tietokannan mukaan kaava-alueella sijaitsee useampi mahdollisesti pilaantunut maa-alue. Ampumarata on arvioitava tai puhdistettava kohde. Kolmessa kohteessa on selvitystarve ja seitsemän kohdetta on edelleen toiminnassa. Edelleen toimivia kohteita, joissa maaperä on mahdollisesti pilaantunut, ovat satama-alueet, Oy ViskoTeepak Ab sekä Teboil Lappohjan huoltoasema. Myös entinen SSAB:n alue on osoitettu mahdollisesti pilaantuneen maa-alueen merkinnällä.

3.4 Maanomistus

Kaava-alueen maa- ja vesialueet ovat pääosin Hangon kaupungin omistuksessa.

4 Suunnittelutilanne

4.1 Kaava-alueutta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

4.1.1 Maakuntakaava

Suunnittelalueella on voimassa ympäristöministeriön vahvistamat Uudenmaan kokonaismaakuntakaava sekä 1. ja 2. vaihemaakuntakaavat sekä 4. vaihemaakuntakaava.

Maakuntakaavojen yhdistelmässä suunnittelalueella on seuraavia merkintöjä:

- taajamatoimintojen alue (Lappohjan taajama)
- virkistysalue (Lappvikmalmarna)
- teollisuusalue (Koverhar, ViskoTeepak)
- luonnonsuojelualue (Pohjanpitäjänlahden rannikko)
- liikennealue (satama-alue), laivaväylä
- pohjavesialue (pv)
- Natura 2000 verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue (Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue)
- 110 kV voimalinja (z)
- siirtoviemärin ohjeellinen linjaus (sv)
- maakaasun runkoputken ohjeellinen linjaus (k)
- pääraata, yhdysrata
- valtatie, yhdystie
- ulkoilureitti
- puolustusvoimien melualue (L Aeg yli 55 dB).

Valkoiselle alueelle ei lähtökohtaisesti tule osoittaa maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävää alueiden käyttöä.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava sai korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä lainvoiman

de är i bruk och där marken eventuellt är förorenad är hamnområdena, Oy ViskoTeepak Ab och Teboils servicestation i Lappvik. Även före detta SSAB:s område har anvisats med en beteckning för eventuellt förorenad mark.

3.4 Markägoförhållanden

Land- och vattenområdena i planområdet ägs till största delen av Hangö stad.

4 Planeringssituationen

4.1 Planer, beslut och utredningar som berör planområdet

4.1.1 Landskapsplanen

I planeringsområdet gäller helhetslandskapsplanen samt etapplandskapsplanerna 1 och 2 för Nyland. Alla dessa planer är fastställda av miljöministeriet. samt etapplandskapsplan 4.

I sammanställningen av landskapsplanerna förekommer följande beteckningar i planeringsområdet:

- område för tätortsfunktioner (Lappvik tätort)
- rekreationsområde (Lappvikmalmarna)
- industriområde (Koverhar, ViskoTeepak)
- naturskyddsområde (Pojovikens kust)
- trafikområde (hamnområde), fartygsled
- grundvattensområde (pv)
- område som hör till eller föreslagits höra till nätverket Natura 2000 (Ekenäs och Hangö skärgårds och Pojovikens havsskyddsområde)
- 110 kV kraftledning (z)
- riktgivande sträckning för avloppsledning (sv)
- riktgivande sträckning för naturgashuvudledning (k)
- huvudbana, förbindelsebana
- riksväg, förbindelseväg
- friluftsled
- försvarsmaktens bullerområde (L Aeg över 55 dB).

Utgångspunkten är att vita områden inte ska anvisas för landskapsmässigt eller regionalt betydelsefull områdesanvändning.

Etapplandskapsplan 4 för Nyland vann laga kraft genom högsta förvaltningsdomstolens beslut

Ote Uudenmaan maakuntakaavayhdistelmästä, 2014.
Suunnittelalue on rajattu keltaisella.
(Kuvalähde: Uudenmaanliiton karttapalvelu, 2.12.2016)

Utdrag ur sammanställningen av landskapsplanerna för Nyland 2014. Planeringsområdet har avgränsats med gul färg.

(Bildkälla: Nylands förbunds karttjänst, 2.12.2016)

15.5.2020. Kaavan teemoja ovat mm. elinkeinot ja innovatiotoiminta, logistiikka, tuulivoima, viherrakenne ja kulttuuriympäristöt.

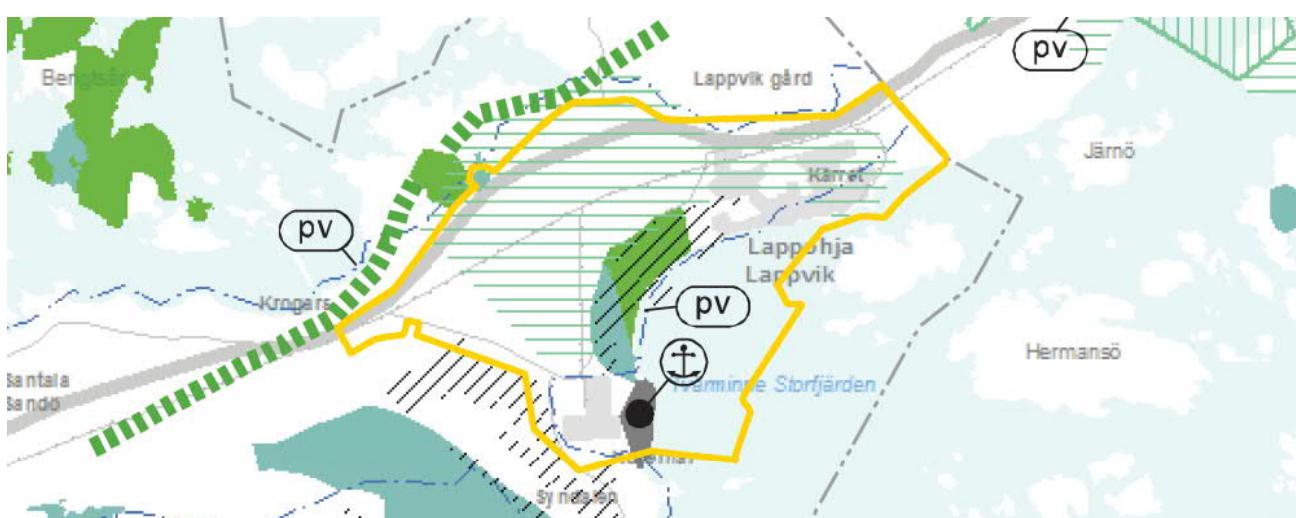
Kaava-alueelle ja sen lähialueelle on osoitettu seuraavia merkintöjä:

- teollisuusalue (Koverharin satama)
- satama (Koverhar)
- virkistysalue (Lappvikmalmarna)
- viheryhteystarve (paksu vihreä katkoviiva)
- luonnon suojelealue (siniharmaa alue, Pohjanpitääjänlahden rannikko)
- arvokas harjalue tai muu geologinen muodos-tuma (musta vinoviivoitus, Lappvikmalmarna)
- pohjavesialue (pv)
- maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (vihreä viivoitettu alue).

15.5.2020. Planens teman är bl.a. näringar och innovationsverksamhet, logistik, grönstruktur och kulturmiljöer.

Följande beteckningar anvisats på planområdet och i dess närområde:

- industriområde (Koverhar hamn)
- hamn (Koverhar)
- rekreationsområde (Lappvikmalmarna)
- behov av grönförbindelse (tjock grön streckad linje)
- naturskyddsområde (blågrått område, Pohjanpitääjänlahden rannikko)
- värdefull ås eller annan värdefull geologisk for-mation (svarta snedstreck, Lappvikmalmarna)
- grundvattensområde (pv)
- kulturmiljö av intresse på landskapsnivå (grönt streckat område).

Ote Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavasta.
(Kuvalähde: Uudenmaanliiton karttapalvelu, 2020)

Utdrag ur etapplandskapsplan 4 för Nyland.
(Bildkälla: Nylands förbunds karttjänst, 2020)

Maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa-kaavan 2050 25.8.2020 ja maakuntahallitus päätti kaavojen voi-maantulosta 7.12.2020. Muutoksenhakuviranomai-sena toimiva Helsingin hallinto-oikeus on kuitenkin välipäätöksellään 22.1.2021 kieltynyt valtuuston päätkönen täytäntöönpanon kaavoista jätettyjen va-litusten perusteella. Täytäntöönpanokielto aiheut-taa sen, että maakuntakaavat eivät ole voimassa ennen kuin hallinto-oikeuden varsinainen päätös ratkaisee asian. Tullessaan voimaan vaihemaakun-takaava korvaa nyt voimassa olevat maakuntakaavat lukuun ottamatta Uudenmaan 4. vaihemaakunta-kaavan tuulivoimarakaisua. Koverhariin on osoitet-tu tuotanto- ja logistiikkatoimintojen kehittämисalue (harmaa ympyrä) sekä Koverharin satama (ankkuri). Valtatien eteläpuolelle on osoitettu viheryhteystar-ve valtatien suuntaisesti ja Lappohjan ja Koverharin väliche valtieltä rantaan. Rantaan on osoitettu virkis-tysalueita ja luonnonsuojelualueita. Puolustusvoi-mien melualue ulottuu nyt osayleiskaavoitettavan alueen eteläosiin.

Maakuntakaavassa 2050 valtie 25 on suunnit-tealueen kohdalla esitetty merkinnällä valtakun-nallisesti merkittävä yksiajoratainen tie. Suunnit-tealueen itäpuolella merkintä on valtakunnallisesti merkittävä kaksiajoratainen tie, eli maakuntakaava mahdollistaa valtatien nelikaistaistamisen. Sataman tieyhteys on merkitty maakunnallisesti merkittävä tienä nykyisen Koverharintien linjaikselle, mutta

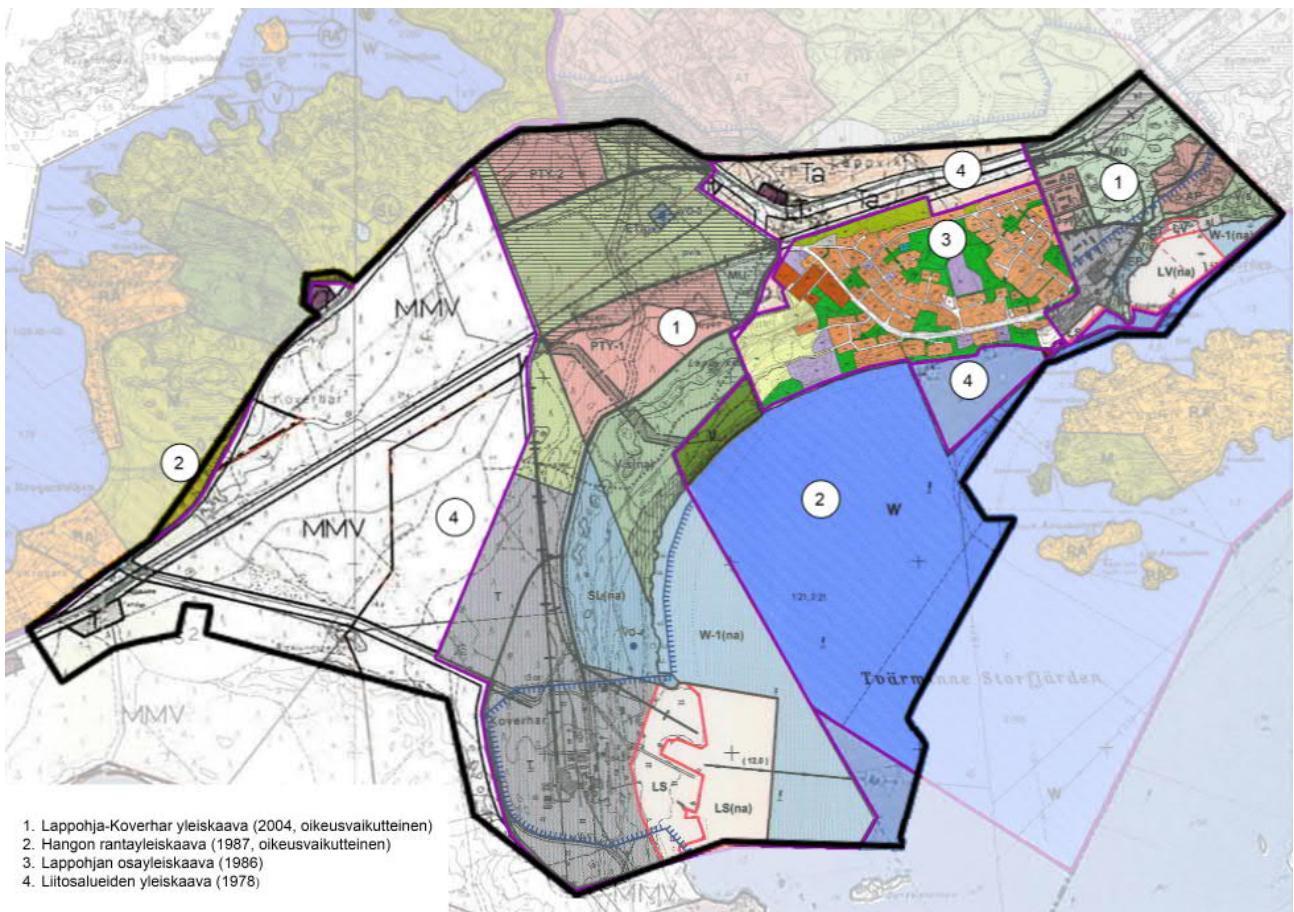
Nylandsplanen 2050 godkändes av landskapsfull-mäktige 25.8.2020 och landskapsstyrelsen fattade beslut om att planerna skulle träda i kraft 7.12.2020. Helsingfors förvaltningsdomstol har emellertid i egenskap av besvärsinstans genom ett handlägg-ningsbeslut fattat 22.1.2021 på basis av de besvä-r som anförts mot planerna förbjudit verkställigheten av fullmäktiges beslut om godkännande. Verkstäl-lighetsförbudet medför att landskapsplanerna inte är i kraft förrän förvaltningsdomstolens egentliga avgörande i ärendet har kommit. Då etapplandskap-splanen trärer i kraft ersätter den de gällande land-skapsplanerna med undantag av vindkraftlösning-i etapplandskapsplan 4 för Nyland. Till Koverhar anvisas ett utvecklingsområde för produktions- och logistikfunktioner (grå cirkel) samt Koverhar hamn (ankare). Till den södra sidan av riksvägen anvisas ett behov av en grönförbindelse parallellt med riksvägen samt mellan Lappvik och Koverhar från riks-vägen till stranden. Till stranden anvisas rekreation-sområde och naturskyddsområde. Försvarsmaktens bullerområde sträcker sig nu till de södra delarna av det område som ska delgeneralplaneras.

I landskapsplanen 2050 anvisas riksväg 25 vid planeringsområdet med en beteckning för en väg med en körbana av betydelse på riksnivå. Till den östra si-dan av planeringsområdet anvisas beteckningen väg med två körbanor med betydelse på riksnivå, vilket innebär att landskapsplanen möjliggör ombyggnad

Ote Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavasta.
(Kuvalähde: Uudenmaanliiton karttapalvelu, 2020)

Utdrag ur etapplandskapsplan för Väst-Nyland.
(Bildkälla: Nylands förbunds karttjänst, 2020)

Ote yleiskaavojen yhdistelmästä. Suunnittelalue on rajattu mustalla.

osayleiskaavan yhteydessä laaditun toimenpideselvityksen keskusteluissa on todettu, että maakunta-kaava mahdollistaa myös uuden linjauksen toteuttamisen.

4.1.2 Yleiskaavat

Lappohja-Koverhar yleiskaava

Lappohja-Koverhar yleiskavassa (2004, oikeusvai-kutteinen) suunnittelalueella on voimassa seuraavat merkinnät:

- pientalovaltainen asuntoalue (AP)
- ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman yritystoiminnan alue (PTY)
- teollisuus- ja varastoalue (T)
- satama-alue (LS)
- venesatama (LV)
- puolustusvoimien alue (EP)
- pohjavedenottamon alue (ET/pv)
- virkistysalue (V)
- virkistysalue jolla ympäristöä säilytetään (V/s)
- maa- ja metsätalousvaltainen alue (M)
- maa- ja metsätalousvaltainen alue, ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU)

Utdrag ur sammanställningen av generalplanerna. Planeringsområdet avgränsat med svart.

av riksvägen till en fyrfilig väg. Vägförbindelsen till hamnen har anvisats som en väg av betydelse på landskapsnivå längs sträckningen för nuvarande Koverharvägen, men vid diskussioner som förts i samband med åtgärdsutredningen konstaterades att landskapsplanen även möjliggör en ny sträckning.

4.1.2 Generalplanen

Lappvik-Koverhar generalplan

I Lappvik-Koverhar generalplan (2004, plan med rättsverkan) gäller följande beteckningar i planeringsområdet:

- småhusdominerat bostadsområde (AP)
- område för affärsverksamhet som inte stör miljön (PTY)
- industri- och lagerområde (T)
- hamnområde (LS)
- småbåtshamn (LV)
- försvarsmaktens område (EP)
- vattentäcktsområde (ET/pv)
- rekreationsområde (V)
- rekreationsområde med bevarad miljö (V/s)
- jord- och skogbruksdominerat område (M)
- jord- och skogsbruksdominerat område med rekreationsbehov och värdfull natur (MU)

- vesialue, jolla on erityisiä luonnonarvoja (W-1)
- luonnonsuojelualue (SL)
- suojetalue (sl)
- sotahistoriallisia kohteita sisältävä alueen osa (sm)
- vedenhankinnalle tärkeä pohjavesialue /alueelle on laadittu suojelusunnitelma (pv/ss)
- pohjavedenottamon suoja-alue (pv/s)
- vedenottamo (VO)
- Natura 2000 alue (na).

Hangon rantayleiskaava

Osalla suunnittelualuetta on voimassa Hangon rantayleiskaava (1987, oikeusvaikuttainen). Lappohjanranta on merkityyvirkistyalueeksi (V) ja sen edustalla oleva merialue vesialueeksi (W).

Lappohjan osayleiskaava

Lappohjan taajamassa on voimassa Lappohjan osayleiskaava (1986), missä on osoitettu asumisen (AK, A-1, AR, AP, AO), liiketoiminnan (KL), yleisten rakennuksten (Y, YO, YS, YK, YV), teollisuuden (T, TY), virkistyksen (VP, VL, VK, VU, VV), liikenteen (LT, LR, LV, LP, LH, LS), erityiskäytön (EP, ET, EH) sekä maa- ja metsätalousalueet (MU, M).

Liitosalueiden yleiskaava

Liitosalueiden yleiskaava (1978) on voimassa Lappohjan taajaman pohjoispuolella ja Koverharin satama-alueen ja valtatie 25 välisellä alueella. Lappohjan pohjoispulinen alue on osoitettu asutukselle ja muille taajamatoiminnolle (Ta), julkiselle palvelulle (Y) ja hautausmaa-alueeksi (H). Koverharin sataman ja vt 25 välinen alue on maa- ja metsätalousalueita (MMV).

4.1.3 Asemakaavat

Lappohjan itäosassa ovat voimassa asemakaavat nro 193 vuodelta 1999 ja nro 28001 vuodelta 1986.

Lappohjan keskiosassa ovat voimassa asemaavat:

- nro 243 vuodelta 2015
- nro 232 vuodelta 2008
- nro 194 vuodelta 2001
- nro 198 vuodelta 2001.

Lappohjan länsiosassa on voimassa asemakaava vuodelta 1966.

Lappohjan taajaman pohjoispuolella on voimassa asemakaava nro 169 vuodelta 1996 ja nro 185 vuodelta 2000.

- vattenområde med speciellt miljövärde (W-1)
- naturskyddsområde (SL)
- skyddsområde (sl)
- del av område med krigshistoriska objekt (sm)
- viktigt grundvattenområde för vattenförsörjningen/en skyddsplan har utarbetats för området (pv/ss)
- skyddsområde för grundvattentäkt
- vattentag (VO)
- Natura 2000-område (na).

Hangö strandgeneralplan

I en del av planeringsområdet gäller Hangö strandgeneralplan (1987, plan med rättsverkan). Lappvik strand har anvisats som rekreationsområde (V) och havsområdet utanför som vattenområde (W).

Lappvik delgeneralplan

I Lappvik tätort gäller delgeneralplanen för Lappvik (1986) där det anvisas områden för boende (AK, A-1, AR, AP, AO), för affärsverksamhet (KL), för allmänna byggnader (Y, YO, YS, YK, YV), för industri (T, TY), för rekreation (VP, VL, VK, VU, VV), för trafik (LT, LR, LV, LP, LH, LS) samt specialområdena (EP, ET, EH) och jord- och skogsbruksområdena (MU, M).

Generalplan för inkorporeringsområdena

Generalplanen för inkorporeringsområdena (1978) är i kraft på den norra sidan av Lappvik tätort och i området mellan Koverhars hamnområde och riksväg 25. Området på den norra sidan av Lappvik anvisas för bosättning och andra tätortsfunktioner (Ta), för offentlig service (Y) och som begravningsplatsområde (H). Området mellan Koverhar hamn och rv 25 anvisas som jord- och skogsbruksområde (MMV).

4.1.3 Detaljplanen

I den östra delen av Lappvik gäller detaljplanerna nr 193 från 1999 och nr 28001 från 1986.

I den mellersta delen av Lappvik gäller detaljplanerna:

- nr 243 från 2015
- nr 232 från 2008
- nr 194 från 2001
- nr 198 från 2001.

I den västra delen av Lappvik gäller en detaljplan från 1966.

På den norra sidan av Lappvik tätort gäller detaljplan nr 169 från 1996 och nr 185 från 2000.

Koverharin asemakaava

Koverharin asemakaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.1.2018. Kaava on tullut voimaan 8.3.2018. Koverharin sataman alueen asemakaavan tarkoitus on mahdollistaa vanhan tehdasalueen uusiokäyttö, maantien siirto sekä laivaliikenteen ja satamatoimintaan tukeutuvien liiketoimintamahdollisuuksien kehittäminen.

Kaavaehdotuksessa on osoitettu seuraavia merkintöjä:

- satama-alue (LS-1)
- teollisuusalue (TY, T-1)
- yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakenusten ja laitosten alue (ET)
- suoja-heralue (EV)
- luonnon suojelealue (SL)
- vesialue (W)
- katualue

Kaavassa on huomioitu muinaismuistot, pohjavesi ja luonnon monimuotoisuus, Natura 2000 -alue.

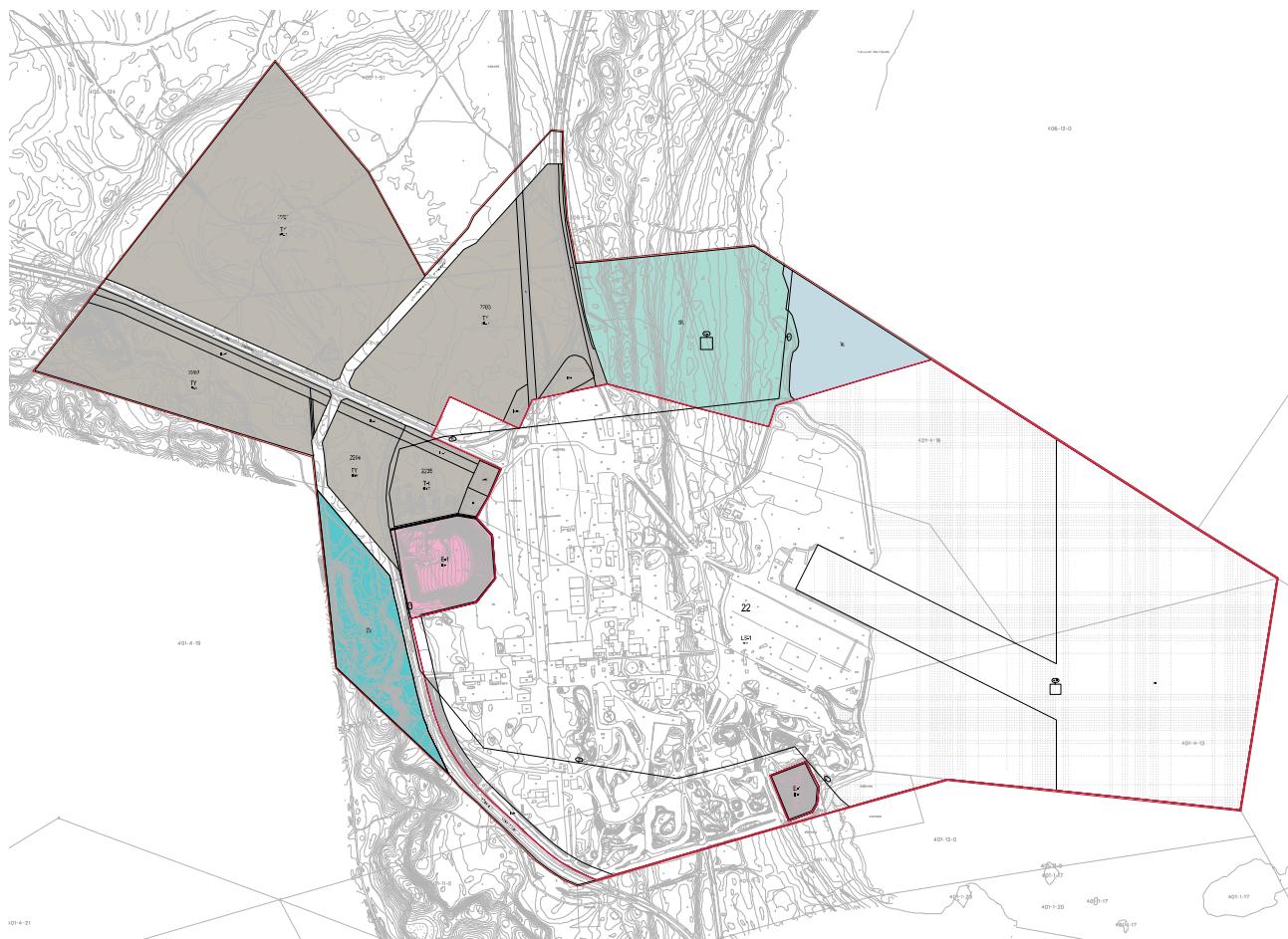
Detaljplan för Koverhar

Detaljplanen för Koverhar har godkänts av stadsfullmäktige 23.1.2018. Planen har trätt i kraft 8.3.2018. Avsikten med detaljplanen för Koverhars hamnområde är att ta i bruk det gamla fabriksområdet på nytt, att flytta landsvägen samt att utveckla möjligheterna till affärsverksamhet som stöder sig på fartygstrafiken och hamnverksamheten.

I planförslaget anvisas följande beteckningar:

- hamnområde (LS-1)
- industriområde (TY, T-1)
- område för byggnader och anläggningar som betjänar samhällsteknisk försörjning (ET)
- skyddsgrönområde (EV)
- naturskyddsområde (SL)
- vattenområde (W)
- gatuområde

Fornminnen, grundvatten och naturens mångfald samt Natura 2000-området beaktas i planen.

Ote Koverharin asemakaavasta.

Utdrag ur detaljplan för Koverhar.

Koverhar Datakeskus asemakaava
Viskontien varressa Koverharin Datakeskuksen asemakaava (187/2018) on saanut lainvoiman 17.12.2020. Kaavalla muodostetaan teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulleerityisiä vaatimuksia (TY-1). Lisäksi osoitetaan korttelin länsi- ja pohjoispuolelle suojaaviheralueet.

Detaljplan för Koverhar Datacenter

Vid Viskovägen har detaljplanen för Koverhar datacentral (187/2018) vunnit laga kraft 17.12.2020. Med planen bildas ett kvartersområde för industribyggnader, där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens kvalitet (TY-1). Ytterligare anvisas på kvarterets västra och norra sida skyddsgrönområden.

Ote Koverharin Datakeskuksen asemakaavasta.

Utdrag ur detaljplan för Koverhar Datacenter.

Lappohjan taajaman ranta-alueiden asemakaava ja asemakaavan muutos

Kaavan ja kaavamuutoksen tavoitteena on lisätä Lappohjan taajaman vetovoimaa, ottaa huomioon ja hyödyntää alueen luontoarvoit sekä kiinnittää erityistä huomiota rantojen monipuoliseen käyttöön ja vapaaseen käytettävyyteen.

Asemakaava ja asemakaavan muutos on tullut vireille 11.5.2016 ja kaksi vaihtoehtoista kaavaluonnosta on nähtävillä 1.6.-30.6.2017. Kaavatyö on keskeytetty ja se odottaa tämän yleiskaavan valmistumista.

Detaljplan och ändring av detaljplan för strandområdena i Lappvik tätort

Syftet med planen och planändringen är att öka attraktionskraften i Lappvik tätort, att beakta och utnyttja områdets naturvärden samt att fästa särskild uppmärksamhet vid en mångsidig användning av och fri tillgång till stränderna.

Detaljplanen och detaljplaneändringen har anhängiggjorts 11.5.2016 och två alternativa planutkast läggs fram 1.6.- 30.6.2017. Planen har avbrutits och väntar på att denna generalplanen ska slutföras.

Asemakaavaluonos 1.

Detaljplaneutkast 1.

Asemakaavaluonos 2.

Detaljplaneutkast 2.

5 Yleiskaavan suunnittelun vaiheet

5.1 Yleiskaavan suunnittelun tarve

Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaava on mukana hyväksytyssä kaavoitusohjelmassa.

Suunnittelualueen kaavoituksella on tavoitteena tukea ja vahvistaa sataman toimintaedellytyksiä ja siihen liittyvän teollisuuden sijoittumista alueelle. Kaavassa huomioidaan virkistyskäyttö, ekologinen käytävä sekä luonto- ja suojuvarot. Asuminen ja palvelut sijoitetaan pääosin Lappohjan taajamaan.

5.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Ympäristölautakunta on asettanut yleiskaavatyön viirelle sekä hyväksynyt osallistumis- ja arviontiisuunittelman kokouksessaan 25.1.2017 § 14.

5.3 Osallistuminen ja yhteistyö

5.3.1 Osalliset

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja asukkaat sekä kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa ja ne viranomaiset tai yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Kaikki joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa:

- kunnalaiset
- kaava-alueen ja siihen rajoittuvien maa-alueiden omistajat
- kaava-alueen ja sen lähialueen asukkaat
- kaava-alueen ja sen lähialueen elinkeinonharrjoittajat
- alueen vapaa-ajan asukkaat.

Viranomaiset:

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Uudenmaan liitto
- Väylävirasto
- Länsi-Uudenmaan museo
- Aluehallintovirasto
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos
- Eteläkärjen ympäristöterveys
- Puolustusvoimat
- Raaseporin kaupunki

5 Faser i planeringen av generalplanen

5.1 Behovet av generalplanering

Generalplanen för Koverhar och Lappvik område ingår i det godkända plan- läggningsprogrammet.

Målet med planläggningen av området är att stöda och förstärka hamnens verksamhetsbetingelser och etableringen av därtill ansluten industri i området. I planen beaktas rekreationsanvändning, en ekologisk korridor samt natur- och skyddsvärden. Boende och service placeras främst i Lappvik tätort.

5.2 Planeringsstart och beslut som gäller denna

Miljönämnden har anhängiggjort generalplanearbetet och godkänt programmet för deltagande och bedömning vid sitt möte 25.1.2017 § 14.

5.3 Deltagande och samarbete

5.3.1 Intressenter

Delaktiga är markägarna och invånarna i området samt alla de, vilkas boende, arbete eller andra omständigheter märkbart kan påverkas samt de myndigheter och samfund vilkas verksamhetsområde behandlas i planeringen.

Alla vilkas boende, arbete eller andra omständigheter påverkas av planen:

- kommuninvånarna
- ägarna till markområdena på planområdet och angränsande markområden
- invånarna i planområdet och dess närhet.
- näringsutövare i planområdet och dess närhet
- områdets fritidsinvånare.

Myndigheter:

- Nylands näring-, trafik- och miljöcentral
- Nylands förbund
- Trafikledsverket
- Västra Nylands museum
- Regionförvaltningsverket
- Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- Västra Nylands räddningsverket
- Sydpetzens miljöhälsa
- Försvarsmakten
- Raseborgs stad

- Hangon kaupunki
  - Hangon kaupungin tekninen lautakunta
  - Hangon Vesi liikelaitos
  - Rakennusvalvontatoimisto
  - Ympäristönsuojelutoimisto
  - Hangon museo

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Hangon rintamamuseo
- Länsi-Uudenmaan kauppakamari
- Hangon omakotiyhdistys
- Hangon satama Oy
- Hangon teollisuusyhdistys
- Hangon ympäristöyhdistys
- Hangon Yrittäjät Ry
- Lappohjan kylä- ja omakotiyhdistys ry
- Lappvik Motorbåtsklubb r.f
- Lappvik ungdomsförening
- Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry
- Senaatti-kiinteistöt
- Tvärmitten eläntieteellinen asema, Helsingin yliopisto
- Metsähallitus

5.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenetelyt

Aloitusvaihe

Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu Hangonlehnessä ja Etelä-Uusimaassa sekä kaupungin internetsivulla ja ilmoitustauluilla.

Osallistumis- ja arvointisuunnitelma on ollut nähtävillä 13.2.2017. alkaen tekninen ja ympäristövirastossa sekä kaupungin internetsivulla.

Yleiskaavasta pidettiin keskustelutilaisuus ja työpaja 9.3.2017 Lappohjan koululla.

Valmisteluvaihe

Kaavaluonnos ja valmisteluaineisto käsitellään ympäristölautakunnassa ja ne asetetaan nähtävillä 30 päivän ajaksi. Kuulutus nähtävilläolosta julkaistaan Hangonlehnessä ja Etelä-Uusimaassa sekä kaupungin ilmoitustaululla. Lisäksi kuulutus annetaan tiedoksi kaupungin internet-sivuilla.

Kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana järjestetään yleisötilaisuus. Osallisilla on mahdollisuus antaa mielipiteensä nähtävilläolon aikana suullisesti tai kirjallisesti. Viranomaisilta pyydetään kaavaluonoksesta lausunnot. Mielipiteisiin ja lausuntoihin

- Hangö stad
  - Tekniska nämnden i Hangö stad
  - Hangö Vatten affärsverk
  - Byggnadstillsynsbyrån
  - Miljövårdsbyrån
  - Hangö museum

Samfund, vilkas verksamhetsområde behandlas i planeringen:

- Hangö frontmuseum
- Västra Nylanda Handelskammare
- Hangö egnahems- och byaförening r.f
- Hangö hamn Ab
- Hangö Indutriförening r.f
- Hangö Miljöförening r.f
- Hango Företagare r.f
- Lappohjan kylä- ja omakotiyhdistys ry
- Lappvik Motorbåtsklubb r.f
- Lappvik ungdomsförening
- Föreningen Nylans friluftsområden r.f
- Senatfastigheter
- Tvräminne zoologiska station, Helsingfors universitet
- Forststyrelsen

5.3.2 Deltagande och växelverkan

Inledningsfas

Anhängiggörandet av planen har kungjorts i Hangötidningen och Etelä-Uusimaa samt på stadens webbplats och anslagstavla.

Programmet för deltagande och bedömning (PDB) har funnits till påseende från och med 13.2.2017 på tekniska och miljöverket samt på Hangö stads webbplats.

Om generalplanen ordnades ett diskussionsmöte och en workshop 9.3.2017 på Lappviks skola.

Beredningfas

Planutkastet och förberedande material behandlas i miljönämnden och planutkastet läggs fram till påseende i 30 dagar. Kungörelse om planens framläggning publiceras i Hangötidningen och Etelä-Uusimaa samt på stadens anslagstavla. Kungörelsen publiceras även på stadsdagens webbplats.

Under den period som planutkastet är framlagt ordnas ett informationsmöte för allmänheten. De delaktiga har möjlighet att lämna sina åsikter muntligen eller skriftligen under utkastets framläggning. Utlatanden om utkastet begärs av myndigheterna.

laaditaan vastineet.

Ehdotusvaihe

Yleiskaavaluonnoksesta annettujen mielipiteiden ja lausuntojen pohjalta laaditaan kaavaehdotus.

Kaavaehdotus käsitellään ympäristöläutakunnassa ja kaupunginhallituksessa. Kaavaehdotus asetetaan nähtäville 30 päivän ajaksi. Kuulutus nähtävilläolosta julkaistaan Etelä-Uusimaa sekä kaupungin ilmoitustaululla. Lisäksi kuulutus annetaan tiedoksi kaupungin internet-sivuilla.

Osallisilla on oikeus tehdä kaavaehdotuksesta kirjallinen muistutus nähtävilläolon aikana. Viranomaisilta pyydetään kaavaehdotuksesta lausunnot. Muistutuksiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet.

Hyväksymisvaihe

Yleiskaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto. Kuulutus yleiskaavan hyväksymisestä julkaistaan Etelä-Uusimassa sekä kaupungin ilmoitustaululla. Lisäksi kuulutus annetaan tiedoksi kaupungin internet-sivuilla.

Yleiskaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen on mahdollista hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

5.3.3 Viranomaisyhteistyö

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) pidettiin 10.1.2017. Neuvottelussa tuotiin esille valtakunnalliset ja tärkeät seudulliset sekä muut keskeiset tavoitteet ja viranomaisten käsitykset tutkimusten ja selvitysten tarpeesta.

Luonnosvaiheen palautteista ja selvitystarpeista on järjestetty viranomaistyöneuvottelu 14.6.2019.

Alustavasta osayleiskaavaehdotuksesta on järjestetty viranomaistyöneuvottelu 13.1.2021 (tilannekatse).

Kaavaehdotusvaiheessa pidetään tarvittaessa viranomaisneuvottelu.

Åsikter och utlåtanden besvaras.

Förslagsfas

Utkastet till generalplan upprättas utgående från in-komna åsikter och utlåtanden.

Planförslaget behandlas i miljönämnden och stadsstyrelsen. Planförslaget läggs fram till påseende i 30 dagar. Kungörelse om planens framläggning publiceras i Etelä-Uusimaa samt på stadens anslagstavla. Kungörelsen publiceras även på stadens webbplats.

De delaktiga har rätt att lämna in skriftliga anmärkningar om planförslaget under förslagets framläggning. Utlåtanden om planförslaget begärs av myndigheterna. Anmärkningar och utlåtanden besvaras.

Godkännandefas

Generalplanen godkänns av stadsfullmäktige. Kungörelse om generalplanens godkännande publiceras i Etelä-Uusimaa samt på stadens anslagstavla. Kungörelsen publiceras även på stadens webbplats.

Det är möjligt att söka ändring i ett beslut avseende godkännande av en generalplan genom att överklaga det hos Helsingfors förvaltningsdomstol och vidare till högsta förvaltningsdomstolen.

5.3.3 Myndighetssamarbete

Inledningsfasens myndighetssamråd (66 § MBL) ordnades 10.1.2017. Under samrådet behandlades de riksomfattande och viktiga regionala målen samt andra centrala mål och myndigheternas uppfattningar om behovet av undersökningar och utredningar.

Ett myndighetssamråd om responsen från utkastskedet och behoven av utredningar ordnades 14.6.2019.

Ett myndighetssamråd om det preliminära förslaget till delgeneralplan ordnades 13.1.2021 (lägesöversikt).

Vid behov ordnas ett myndighetssamråd i planförslagsfasen.

5.4 Yleiskaavan tavoitteet

5.4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto on vahvistanut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) 1.4.2018. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tehtävään on varmistaa valtakunnallisten merkittävien seikkojen huomioon ottaminen siten, että edistetään niiden toteutumista. Päätöksen tavoitteet on jaettu viiteen asiakokonaisuuteen:

1. toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. tehokas liikenneyjärjestelmä
3. terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. uusiutumiskykyinen energiahuolto

Koverharin ja Lappohjan alueen osayleiskaavassa tavoitellaan elinkeinotoiminnan laajentamista ja monipuolistamista sataman läheisyydessä lähellä Lappohjan taajaman asuinalueita. Osayleiskaavassa osoitetaan elinkeinoelämälle riittävästi sijoittumismahdollisuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen ja edelleen kehittäen. Osayleiskaavassa huomioidaan valtakunnallisesti merkittävien ratojen, maanteiden ja vesiväylien jatkuvuus sekä sataman kehittämismahdollisuuden. Liikenneyhteyskien kehittämisen läheisyydessä tavoitellaan paitsi elinkeinotoiminnalle toimivia yhteyksiä, myös pohjavesisuojausten tason parantamista ja liikenneturvallisuuden parantamista. Osayleiskaavassa huomioidaan myös joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti osayleiskaavoituksella edistetään yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologista, taloudellista, sosialista ja kulttuurista kestävyyttä huomioimalla ympäristön erityispiirteet kuten pohjavesialueiden suojelu ja käyttötarpeet, luonnon erityisten arvojen suojelu ja ekologiset yhteydet sekä rakennetun kulttuuriympäristön suojelu. Osayleiskaavan yhteydessä laaditaan hulevesiselvitys.

5.4.2 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Suunnittelualueen kaavoituksella on tavoitteena tukea ja vahvistaa sataman toimintaedellytyksiä ja siihen liittyvän teollisuuden sijoittumista alueelle. Kaavassa huomioidaan virkistyskäyttö, ekologinen

5.4 Mål för generalplanen

5.4.1 Riksomfattande mål för områdesanvändningen

Statsrådet har fastställt de riksomfattande målen för områdesanvändningen (VAT) 1.4.2018. De riksomfattande målen för områdesanvändningen har i uppgift att säkerställa att frågor av betydelse på riksomfattande nivå beaktas så att deras genomförande främjas. Målen för beslutet har delats in i fem ämnesheter:

1. Fungerande samhället och hållbara färdsätt
2. Ett effektivt trafiksystem
3. En sund och trygg livsmiljö
4. En livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturtillgångar
5. En energiförsörjning med förmåga att vara förnybar

I delgeneralplanen för Koverhar och Lappvik område är strävan att utvidga näringsverksamheten och göra den mångsidigare i närheten av hamnen nära bostadsområdena i Lappvik tätort. I delgeneralplanen anvisas tillräckligt med etableringsmöjligheter för näringslivet genom att utnyttja och vidareutveckla den befintliga samhällsstrukturen. I delgeneralplanen beaktas kontinuiteten av banor, landsvägar och vattenleder av betydelse på nationell nivå samt möjligheterna att utveckla hamnen. Förutom fungerande förbindelser för näringsverksamheten är strävan med att utveckla trafikförbindelserna även att förbättra nivån av grundvattenskyddet och trafiksäkerheten. I delgeneralplanen beaktas även förbättring av förutsättningarna för kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik. Delgeneralplanläggningen främjar en ekologisk, ekonomisk, social och kulturell hållbarhet i samhället och levnadsmiljöer i enlighet med de riksomfattande målen för områdesanvändningen genom att beakta miljöns särdrag, såsom skydd av grundvattenområden och deras bruksbehov, skydd av särskilda värden i naturen, ekologiska förbindelser och skydd av den byggda kulturmiljön. I samband med delgeneralplanen utarbetas en dagvattenutredning.

5.4.2 Mål enligt utgångsmaterialet

Mål som ställts av kommunen

Målet med planläggningen av området är att stöda och förstärka hamnens verksamhetsbetingelser och etableringen av där till anslutnen industri i området. I planen beaktas rekreationsanvändning, en ekologisk

käytävä sekä luonto- ja suojuvarvet. Asuminen ja palvelut sijoitetaan pääosin Lappohjan taajamaan.

Suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet

Samaan aikaan laaditaan Koverharin asemakaavaa ja Lappohjan taajaman ranta-alueen asemakaavan muutosta, joiden tavoitteet ovat myös yleiskaavan tavoitteita.

Alueen oloista ja ominaisuuksista johdetut tavoitteet

Muinaismuistot

Alueen toisen maailman sodan aikaiset linnoitteet on inventoitu ja arvottettu museoviranomaisten kanssa ja niistä merkittävimmät ja säilyneimmät merkitään yleiskaavassa muiksi kulttuuriperintökohteiksi.

Luonnonarvot

Alueelle tehdyissä luontoselvityksissä ilmi tulleet luontoarvot huomioidaan kaavassa asianmukaisin merkinnöin.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Lappohjan rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnissa esiin nousseet arvot osoitetaan kaavassa joko alue- tai kohdemerkinnöillä.

Pohjavesi

Alueen hydrogeologia otetaan huomioon uusia pohjaveden laatuun tai määrään vaikuttavia alueita suunniteltaessa.

5.4.3 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Osallisten tavoitteet

Aloitusvaiheessa (9.3.2017) järjestetyssä keskustelu- ja työpajatilaisuudessa osalliset kokivat tärkeiksi mm. alueen luonnon, rantojen virkistyskäytön, ulkoilureitit, sataman toiminnan kehittämisen, teollisuuden lisäämisen Koverhariin ja pohjaveden hyödyntämisen.

Muut tavoitteet

- Kaavaprosessin aikana on tutkittu linjausvaihtoehdoja uudelle Koverharintien korvaavalle tieyhteydelle Koverharin sataman, kaavoitettavan teollisuusalueen ja valtatien 25 välillä. Hangon kaupungin tavoitteena on, että teollisuusaluetta ja Hangon satamaa varten toteutettaisiin uusi

korridor samt natur- och skyddsvärden. Boende och service placeras främst i Lappvik tätort.

Mål som grundar sig på planeringssituationen

Samtidigt utarbetas en detaljplan för Koverhar och en ändring av detaljplanen för strandområdet i Lappviks tätort. Målen för dessa planer är även mål för generalplanen.

Mål som grundar sig på förhållandena och egenskaperna i området

Fornminnen

De befästningar från andra världskriget som finns i området har inventerats och värderats tillsammans med museimyndigheten och de mest betydelsefulla och välbevarade objekten anvisas som övriga kulturarvsobjekt i generalplanen.

Naturvärden

De naturvärden som framkommit i samband med de naturutredningar som gjorts för området beaktas med lämpliga beteckningar i planen.

Byggd kulturmiljö

De värden som kommit fram i inventeringen av den byggda kulturmiljön i Lappvik anvisas i planen med områdes- eller objektsbeteckningar.

Grundvatten

Hydrogeologin i området beaktas i samband med planeringen av nya områden som påverkar grundvattnets kvalitet och mängd.

5.4.3 Mål som uppkommit under processen, precisering av målen

Intressenternas mål

På det diskussions- och workshopmöte som ordnades i inledningsfasen (9.3.2017) upplevde intressenterna bl.a. områdets natur, rekreationsanvändningen av stränderna, friluftslederna, utvecklingen av hamnverksamheten, ökad industri i Koverhar och utnyttjande av grundvattnet som viktiga punkter.

Övriga mål

- Under planprocessen undersöktes sträckningsalternativ för en ny vägförbindelse som ersätter Koverharvägen mellan Koverhar hamn, det industriområdet som ska planläggas och riksväg 25. Hangö stads mål är att en ny vägförbindelse ska byggas för industriområdena och Hangö

tieyhteys osayleiskaavoitetun teollisuusalueen läpi. Uusi tieyhteys korvaisi huonokuntoisen Koverharintien ja ratkaisisi pohjavesisuojaukseen ja radan ylitykseen liittyvät ongelmat.

6 Yleiskaavan kuvaus

6.1 Kaavan rakenne

Yleiskaavalla osoitetaan Koverharin sataman alue sekä siihen liittyviä uusia laajoja teollisuus- ja varastoalueita Koverharin sataman ja valtatie 25 väliselle alueelle. Alueen luonto-, arkeologiset ja kulttuuriympäristöarvot on inventoitu ja otettu huomioon kaavaratkaisuissa sekä kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä. Asumisen laajemisalueet on osoitettu Lappohjan taajamaan yhteyteen.

6.1.1 Mitoitus

Osayleiskaava-alueen pinta-ala on noin 1430 ha. Osayleiskaavan pinta-alasta noin 18 % on vesialueita. Rakentamiseen tarkoitettuja alueita on hieman yli 600 ha eli noin 43 % kokonaispinta-alasta (sis. liikennealueet) ja virkistysalueita, maa- ja metsätaloustaloudensalua ja suojualueita on noin 530 ha eli noin 37 % kokonaispinta-alasta.

hamn genom det industriområde som delges generalplanerats. Den nya vägförbindelsen skulle ersätta Koverharvägen som är i dåligt skick och lösa problem med grundvattenskydd och korsningar av järnvägen.

6 Redogörelse för generalplanen

6.1 Planens struktur

Genom generalplanen anvisas området för Koverhars hamn samt nya stora anslutande industri- och lagerområden i området mellan Koverhars hamn och riksväg 25. Naturvärdena, de arkeologiska värdena och kulturmiljövärdena i området har inventerats och beaktats i planlösningarna samt i planbeteckningarna och -bestämmelserna. Utvidgningsområden för boende har anvisats i samband med Lappviks tätort.

6.1.1 Dimensionering

Området för delgeneralplanen har en yta på cirka 1 430 ha. Av delgeneralplanens yta består cirka 18 % av vattenområden. De områden som är avsedda för byggnadsverksamhet omfattar drygt 600 ha, det vill säga cirka 43 % av den totala ytan (inkl. trafikområden). Rekreationsområdena, de jord- och skogsbrukssdominerade områdena och skyddsområdena motsvarar cirka 530 ha, det vill säga cirka 37 % av den

Käyttötarkoitus	Tarkistettu pinta-ala (ha)	Kaupungin omistamat alueet pinta-ala (ha)
Asuminen (A-1)	112,3	37,3
Palvelut (P-1, PL-1)	21,6	0
Matkailupalveluiden alue (RM-1, RM-2)	11,1	0,3
Teollisuus (TY-1, TY-2)	271,2	226,6
Satama-alueet (LS, LV) ja LR	192,3	134,2
Erityisalueet (E, ET, EN, EA, EH, EV)	35,4	28,9
Virkistysalueet (V, VL)	67,3	0
Maa- ja metsätalousalueet M, M-1, MY, MU)	404	191,3
Suojualueet (SL, SM)	59,5	46,1
Vesialueet (W-1/n)	255,9	15,7
YHTEENSÄ	1430,6	680,4

6.3 Aluevaraukset

Asuntoalue (A-1)

Lappohjan taajama ja sen laajenemissuunnat on osoitettu asuntoalueeksi.

Palvelujen ja hallinnon alue (P-1)

Högsandin kurssikeskus ja sen laajemisalueet on palvelujen aluetta.

Lähipalvelujen alue (PL-1)

Lappohjan taajaman palveluiden alueet ja niiden laajemisalueet ovat lähipalvelujen alueita.

Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY-1)

Koverharin satamaan johtavan Viskontien molemmin puolin ja Koverharintien varteen on osoitettu uusia laajoja teollisuusalueita. Alueille on suunnitellut sijoittuvan satamaan tukeutuvaa teollisuutta, datacenter ja puhelinmasto. Alueelle ei saa sijoittaa ratapihaa, mutta valvottu junien purku- ja lastaustointi on mahdollista. Teollisuusalueille saa pääkäytötarkoitukseen mukaisen toiminnan lisäksi sijoittaa sähköasemia, puistomuuntamoita, jätevedenpumppaamoja ja muita yhdyskuntateknisen huollon edellyttämiä rakenteita sekä suoja- ja hirvealueita. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

Toimintojen sijoittumisessa on huomioitava pohjavesi.

Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY-2)

Lappohjassa entinen SSAB:n tehdasalue ja ViskoTeepakin alue on merkitty teollisuusalueeksi. Tarvittaessa toiminnan vaatiman ympäristöluvan myöntämisen edellytykset arvioidaan ympäristölpämennettelyssä ja toiminnasta aiheutuvia haittoja rajoitetaan ympäristölupamääryksillä. Nykyisen ympäristöluvan kaltainen toiminta saa jatkua alueella. Teollisuusalueille saa pääkäyttötarkoitukseen mukaisen toiminnan lisäksi sijoittaa sähköasemia, puistomuuntamoita, jätevedenpumppaamoja ja muita yhdyskuntateknisen huollon edellyttämiä alueita ja rakenteita sekä suoja- ja hirvealueita. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

Virkistysalue (V, VL)

Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen alue on osoitettu virkistysalueeksi.

Lähivirkistysalueita sijaitsee Lappohjan taajamassa.

totala ytan.

6.3 Områdesreserveringar

Bostadsområde (A-1)

Lappvik tätort och dess utvidgningsriktningar har anvisats som bostadsområde.

Område för service och förvaltning (P)

Kurscentret Högsand och dess utvidgningsområden är ett serviceområde.

Område för närservice (PL-1)

Områdena för service i Lappvik tätort och deras utvidgningsområden anvisas som områden för närservice.

Industriområde där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art (TY-1)

På båda sidorna av Viskovägen som går till Koverhars hamn samt längs Koverharsvägen anvisas nya stora industriområden. Till områdena planeras industri som stöder sig på hamnen, ett datacenter och en telefonmast. Det är inte tillåtet att placera en bangård i området, men övervakad lossning och lastning av tåg är möjlig. I industriområdena är det utöver det huvudsakliga användningsändamålet tillåtet att placera elstationer, parktransformatorstationer, avloppspumpstationer och andra konstruktioner som förutsätts för samhällsteknisk försörjning samt skyddsgrönområden. Området är avsett för att detaljplanläggas.

Grundvattnet bör beaktas i placeringen av funktionerna.

Industriområde där miljön ställer särskilda krav på verksamhetens art (TY-2)

SSAB:s fabriksområde i Lappvik och området av ViskoTeepak anvisas som industriområde. Vid behov bedöms förutsättningarna för beviljande av miljötillstånd som krävs för verksamheten genom miljötillståndsförfarande och de olägenheter som verksamheten orsakar begränsas genom miljötillståndsbestämmelser. Verksamhet enligt det nuvarande miljötillståndet får fortsätta i området. I industriområdena är det utöver det huvudsakliga användningsändamålet tillåtet att placera elstationer, parktransformatorstationer, avloppspumpstationer och andra områden och konstruktioner som förutsätts för samhällsteknisk försörjning samt skyddsgrönområden. Området är avsett för att detaljplanläggas.

Rekreationsområde (V, VL)

Föreningen Nylans friluftsområdets område har anvisats som ett rekreationsområde.

Matkailupalvelujen alue (RM-1, RM-2)

Rintamamuseon alue on matkailupalveluiden aluetta (RM-1).

Merkinnällä RM-2 on osoitettu uusi matkailupalvelujen alue venesataman yhteyteen. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

Rautatieliikenteen alue (LR)

Radan sähköistykseen liittyvä syöttöasema on osoitettu rautatiealueeksi.

Satama-alue ja venesatama (LS, LV)

Satama-alueeksi on osoitettu Koverharin satama, entiseen SSAB:n alueeseen liittyvä satama sekä Lappohjan itäpuolin pienvenesatama. Venesatama-alueita on Lappohjan rannan kaksi pienempää pienvenesatamaa.

Liikenne

Kaavakartalla on esitetty valtatie 25 (vt), Hyvin-kää-Hanko rata ja siihen liittyvät yhdysradat ja liikenepaikka. Koverharintie, Viskontie ja Tvärminnentie sekä olemassa olevia kokoojakatuja on osoitettu yhdystie/kokoojakatu-merkinnällä (yt/kk). Uusi tieyhteys valtatien 25 ja Koverharintien välillä ylittää rautatiet eritasossa. Uudelta tieyhteydeltä toteutetaan myös uusi poikittainen yhteys Viskontielle. Koverharintien varteen ja Lappohjan taajamasta itään on osoitettu kävelyn ja pyöräilyn yhteystarve. Valtatien 25 varteen on osoitettu olemassa oleva kävelyn ja pyöräilyn reitti Lappohjan taajaman kohdalle Samatien ja Lappohjan rautatieseisakkeen välille sekä valtatien ja Hietaniementien välille. Kaava-alueelle ulottuvat laivaväylät on osoitettu viivamerkinnällä siltä osin kuin ne eivät sijoitu satama-alueelle (LS).

Erityisalue (E, ET, EN, EA, EH, EV)

Erityisalueiksi on osoitettu olemassa oleva sähköasema ja tulevan radan sähköasema (EN), vedenottamot (ET), ampumarata (EA), hautausmaa (EH) sekä puolustusvoimien ja entisen SSAB:n teollisuusalueen pohjoispuliset suoja-ihralueet (EV).

Suojelualue (SL, SM)

Olemassa olevat luonnonsuojelualueet sekä alueet, joilta on havaittu luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppejä tai lajeja, on merkitty luonnonsuojelualueiksi.

Muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet ja alueet on huomioit kaavassa SM/sm-merkkinön.

Närrekreationsområdena ligger i Lappvik tätort.

Område för fritidsboatäder (RM-1, RM-2)

Frontmuséets område är ett område för turistservice (RM-1).

Med beteckningen RM-2 anvisas ett nytt område för turistservice i anslutning till båthamnen. Området är avsett för att detaljplanläggas.

Område för järnvägstrafik (LR)

Matningsstationen som ansluter till elektrifieringen av banan anvisas som järnvägsområde.

Hamnområde och småbåtshamn (LS, LV)

Som hamnområde anvisas Koverhars hamn, hamnen i anslutning till före detta SSAB:s område samt småbåtshamnen på den östra sidan av Lappvik. Vid stranden i Lappvik finns två mindre småbåtshamnar som är småbåtshamnområden.

Trafik

På plankartan anvisas riksväg 25 (rv), Hyvinge–Hängöbanan med anslutande förbindelsebanor och en trafikplats. Koverharvägen, Viskovägen och Tvärminnevägen samt befintliga matargator anvisas med beteckningen förbindelseväg/matargata (yt/kk). Den nya vägförbindelsen mellan riksväg 25 och Koverharvägen korsar järnvägen planskilt. Från den nya vägförbindelsen anläggs även en ny tvärgående förbindelse till Viskovägen. Längs Koverharvägen och österut från Lappvik tätort anvisas ett behov av en gång- och cykelförbindelse. Längs riksväg 25 anvisas en befintlig gång- och cykelväg till Lappvik tätort mellan Hamnvägen och Lappvik järnvägshållplats samt mellan riksvägen och Sanduddsvägen. De farlysfarleder som sträcker sig till planområdet anvisas med linjebeteckning till de delar som inte ligger i hamnområdet (LS).

Specialområde (E, ET, EN, EA, EH, EV)

Som specialområdena anvisas den befintliga elstationen och kommande elstation för järnväget (EN), vattentäkterna (ET), skjutbanan (EA), begravningsplatsen (EH) samt skyddsgrönområdena (EV) i anslutning till försvarsmaktens område och före detta SSAB:s fabrik.

Skyddsområde (SL, SM)

Befintliga naturskyddsområdena samt områdena, där det har påträffats sådana naturtyper eller arter, som nämns i naturvårdslagen, anvisas som naturskyddsområdena.

Objekt och områdena som skyddats med stöd av lagen om fornnäringen har beaktats i planen med SM/

Maa- ja metsätalousalue (M, M-1, MU, MY)

Uuden teollisuusalueen ja Lappohjan taajaman väliin jäävä alue sekä Lappohjan taajaman ja Raaseporin rajan välisen alue on merkity joko M-, MU- tai MY -merkinnällä.

Vedenottamoiden läheinen maa- ja metsätalousvaltainen alue on osoitettu merkinnällä M-1. Alueelle saa sijoittaa tekopohjavesialueita. Tekopohjavesialueiden toteuttaminen edellyttää vesilain mukaista lupaa ja tarvittaessa YVA-menettelyä.

Vesialue (W/n)

Merkinnällä on osoitettu kaavotettavaan alueeseen kuuluvat vesialueet, jotka kuuluvat Natura 2000-alueeseen.

Muu kulttuuriperintökohde

Ruuturasterilla on merkitytty säestettävät toisen maailman sodan aikaiset linnoitteet sekä Lappohjan taajaman rakennetun kulttuuriympäristön arvokkaat alueet. Aluetta koskevista suuremmista rakennushankkeista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

Kyläkuallisesti tai kaupunkikuallisesti tärkeä alue

Vinoruturasterilla on osoitettu Lappohjan taajaman kyläkuallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävät aluekokonaisuudet.

Lisäksi kaavamerkinnöissä ja määräyksissä on huomioitu:

- olemassa olevat voimajohdot (z) ja siirtoviemäri (s)
- valtatien 25 ja pääradan varrelle meluntorjuntatarpeen merkintä asuntoalueiden kohdalle liikennemelun takia
- rakennetun kulttuuriympäristön arvokohheet (sr-1)
- mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet (!)
- tärkeät tai vedenhankintaan soveltuват pohjavesialueet ja pohjavedenottamoiden suoja-öhykkeet (pv-1, sv-1)
- alueet, johon kattojen hulevedet on imetytettävä (hu)
- alueen erityiset luontoarvot (natura 2000, luo-1, luo-2)

Osayleiskaavassa annetaan lisäksi yleismääräyksiä.

sm-beteckningar.

Jord- och skogsbruksområde (M, M-1, MU, MY)

Området mellan det nya industriområdet och Lappvik tätort samt området mellan Lappvik tätort och gränsen till Raseborg anvisas med endera M-, MU- eller MY-beteckning.

Jord- och skogsbruksområdet i närheten av vattenläckerna anvisas med beteckningen M-1. I området är det tillåtet att placera konstgjorda grundvattenområden. Genomförandet av konstgjorda grundvattenområden förutsätter tillstånd enligt vattenlagen och vid behov MKB-förfarande.

Vattenområde (W/n)

Med beteckningen anvisas vattenområden som hör till det område som ska planläggas. Vattenområdena hör till nätverket Natura 2000.

Övrigt kulturarvsobjekt.

Med rutraster anvisas befästningar från andra världskriget som ska bevaras samt värdefulla byggda kulturmiljöområden i Lappvik tätort. Större byggnadsprojekt som berör området ska förhandlas med museimyndigheten.

Område som är viktigt med tanke på bybilden eller stadsbilden

Med sned rutrasterbeteckning anvisas områdesheter i Lappvik tätort som är betydande med tanke på bybilden och kulturhistorien.

I planbeteckningarna och -bestämmelserna beaktas dessutom:

- befintliga kraftledningar (z) och ett överföringsavlopp (s)
- längs riksväg 25 och huvudbanan, vid bostadsmrådena, anvisas en beteckning för behov av bullerskydd på grund av trafikbullar
- värdefulla objekt i den byggda kulturmiljön (sr-1)
- eventuellt förorenade markområden (!)
- grundvattenområden som är viktiga eller som lämpar sig för vattenanskaffning och skyddszon för vattentäkter (pv-1, sv-1)
- områden där dagvatten från tak ska infiltreras (hu)
- särskilda naturvärden i området (Natura 2000, luo-1, luo-2)

I delgeneralplanen utfärdas dessutom allmänna bestämmelser.

6.4 Kaavan vaikutukset

6.4 Planens konsekvenser

Ilmastovaikutuksia on arvioitu erikseen.

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön / Konsekvenser för den byggda miljön		
Kaupunki-/taajamakuvaan <i>För stads-/tätortsbilden</i>	Koverharin uudet teollisuusalueet muuttavat toteutessaan luonnontilaista metsää teollisuusalueeksi. Rakennettavien korttelialueiden ja rakentamattomaksi jäävien alueiden varaukset tarkentuvat asemakaavoituksella. Rakentamisen vaikutukset näkyvät selkeimmin valtatielien 25, Hangon radan ja Viskontien ympäristöissä. Uusien teollisuusalueiden ja Lappohjan taajamaan väliin jää maa- ja metsätalousalueita, jolloin muutokset eivät näy sinne saakka. Alueen tarkempi suunnittelu ja toteuttaminen ratkaisee millaiseksi alueen kaupunki- ja taajamakuva muodostuu.	De nya industriområdena i Koverhar innehåller skog som är i naturtillstånd omvandlas till industriområde. Reserveringarna av de kvartersområden som ska bebyggas och områden som inte ska bebyggas preciseras vid detaljplanläggningen. Byggandets konsekvenserna syns tydligast i omgivningarna av riksväg 25, Hangöbanan och Viskovägen. Mellan de nya industriområdena och Lappvik tätort kvarstår jord- och skogsbruksområden, vilket innehåller att förändringarna inte syns ända fram. Den mera detaljerade planeringen och förverkligandet av området avgör hurdan områdets stads- och tätortsbild blir.
Yhdyskuntarakenne <i>Samhällsstruktur</i>	Uusilla teollisuusalueilla ei ole vaikutusta asuinalueisiin tai niiden sijainteihin. Uusia asuinalueita osoitetaan kaavassa niin vähän, että sillä ei ole vaikutusta Hangon yhdyskuntarakenteessa.	De nya industriområdena har ingen inverkan på bostadsområdena eller deras lägen. I planen anvisas så få nya bostadsområden att det inte har någon inverkan på samhällsstrukturen i Hangö.
Asuminen Boende	Lappohjan taajamassa on huomioitu taajaman laajenemissuunnat niin, että sillä ei ole merkittäviä vaikutuksia olemassa olevaan asutukseen.	I Lappvik tätort har tätortens utvidgningsriktningar beaktats så att de inte har några betydande konsekvenser för den befintliga bebyggelsen.
Palvelut Service	Kaavalla mahdollistetaan Högsandin kurssikeskuksen kehittyminen ja laajeneminen. Muuten kaavalla ei ole vaikutuksia alueen palveluihin. Olemassa olevat lähipalvelut on huomioitu yleiskaavamääräyksin.	Genom planen blir det möjligt att utveckla och bygga ut kurscentret Högsand. Genom generalplanen undersöks dessutom möjligheterna att placera en servicestation i området. I övrigt har planen inga konsekvenser för servicen i området. Den befintliga närservicen har beaktats genom generalplanebestämmelser.
Työpaikat ja elinkeinotoiminta <i>Arbetsplatser och näringsverksamhet</i>	Sataman laajentaminen ja uusien teollisuusalueiden kaavoittaminen lisääväty työpaikkoja, mikä vahvistaa Hangon työpaikkaomavaraisuutta ja parantaa ihmisten toimeentuloa. Osayleiskaava mahdollistaa satamaan läheisyyteen toteutettavat uudet yritysalueet sekä sataman ja sen liikenneyhteyksien kehittämisen, mikä vahvistaa Hangon identiteettiä satama punkkina.	Utvidgningen av hamnen och planläggningen av nya industriområdena ökar arbetsplatserna, vilket förstärker arbetsplatssufficiensen i Hangö och förbättrar mänskornas inkomster. Delgeneralplanen möjliggör nya företagsområden i närheten av hamnen samt utveckling av hamnen och dess trafikförbindelser, vilket förstärker Hangö identitet som hamnstad.
Virkistys <i>Rekreation</i>	Vaikka osa luonnontilaisesta metsämaasta kaavoitetaan teollisuusalueeksi, jää kaava-alueelle edelleen monipuoliset ja laajat virkistysalueet. Nykyiset uimarannat, pallokentät ja venesatamat säilyvät ennallaan. Myös maa- ja metsätalousvaltaisia alueita voidaan käyttää virkistykseen jokamiehenoikeuksin.	Trots att en del av skogsmarken i naturtillstånd planläggs till ett industriområde kommer det att finnas mångsidiga och stora rekreationssområden kvar i planområdet. De nuvarande badplatserna, bollplanerna och båthamnarna bevaras oförändrade. Även jord- och skogsbruksdominerade områden kan användas för rekreation enligt allmänsrätten.

Liikenne <i>Trafik</i>	Sataman toiminta ja uudet teollisuusalueet lisäävät erityisesti raskasta liikennettä Viskontiellä ja Koverharintiellä. Myös henkilöauto-liikenteen määrä kasvaa uusien työpaikkojen myötä. Koverharintie on paikoin hyvin huu-nossa kunnossa, eikä se todennäköisesti kestä merkittävästi lisääntyvän raskaan liikenteen määrää. Kaavatyön aikana on tutkittu uuden tieyhteyden linjausvaihtoehtoja sataman ja valtatien 25 välille. Vaihtoehtojen vertailusta on tehty erillinen vaikutusten arvointitaulukko. Kaavaan on valittu uusi tieyhteysvaihtoehto, joka parhaiten palvelee myös uusia teoli-suusalueita. Kun uusi tielinjaus toteutetaan pääosaa satamaan suuntaavasta liikenteestä tulee käyttämään sitä, jolloin raskaan liikenteen määrä vähenee Koverharintiellä Lappohjan taajaman läheellä. Viskontien tasoristeys ja valtatien 25 liittymä sijaitsevat suhteellisen läheellä toisiaan (etäisyys noin 115 m), jolloin merkittävä liikenteen lisäys saattaa vaikuttaa tasoristeyksen ja valtatielijätmän toimivuuteen ja turvallisuuteen. Uuden tielinjauksen myötä liikenneturvallisuus lisääntyy mm. Viskontien tasoristeyksen poistuessa ja uusien kävely- ja pyöräily-yhteyksien myötä. Sataman liikenteen siirtyminen mahdolliselle uudelle tieyhteydelle kauem-maksi Lappohjan taajamasta parantaisi asuk-kaiden liikenneturvallisuutta. Uudet tielinjaukset muuttavat joukkoliiken-teen reittejä ja erottavat muun liikenteen sa-tamaliikenteestä sataman läheellä. Tieyhtey-den toimenpideselvityksessä uusi tielinjaus ylittää rautatien kahdessa kohdassa silloilla, nämä on huomioitu yleiskaavassa. Uuden lin-jauksen ja satamaraiteen risteämisjärjestelyt (mm. mahdolliset turvalaitteet) ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa.	Hamnverksamheten och de nya industriområ-dena ökar i synnerhet den tunga trafiken längs Viskovägen och Koverharsvägen. Även person-bilstrafiken ökar på grund av nya arbetsplat-ser. Koverharvägen är ställvis i väldigt dåligt skick och det är sannolikt att den inte klarar av att den tunga trafiken ökar märkbart. Under planarbetet undersöktes sträckningsalter-nativen för den nya vägförbindelsen mellan hamnen och riksväg 25. För jämförelsen av alternativen skapades en separat tabell över konsekvensbedömningen. Ett nytt alternativ till vägförbindelse har valts för planen. Det val-da alternativet betjänar även båst de nya in-dustriområdena. Då den nya vägsträckningen anläggs kommer den att användas av största delen av trafiken mot hamnen. Detta innebär att den tunga trafiken minskar längs Koverhar-vägen i närheten av Lappvik tätort. Viskovägens plankorsning och anslutningen till riksväg 25 ligger förhållandevis nära varandra (avstånd cirka 115 m), vilket innebär att en avsevärd ökning av trafiken kan påverka plankorsningens och riksvägsanslutningens funk-tion och säkerhet. Genom den nya vägsträck-ningen förbättras trafiksäkerheten bl.a. då Viskovägens plankorsning försvinner och nya gång- och cykelförbindelser anläggs. Flytten av hamntrafiken till den eventuella nya vägför-bindelsen längre bort från Lappvik tätort skul-le förbättra trafiksäkerheten för invånarna. De nya vägsträckningarna ändrar rutterna för kollektivtrafiken och avskiljer den övriga tra-fiken från hamntrafiken i närheten av hamnen. I åtgärdsutredningen för den nya vägförbin-delsen korsar vägsträckningen järnvägen vid två ställen genom broar. Dessa har beaktats i generalplanen. Korsningsarrangemangen för den nya vägdragningen och hamnspåret (bl.a. eventuella säkerhetsanordningar) avgörs i den mera detaljerade planeringen.

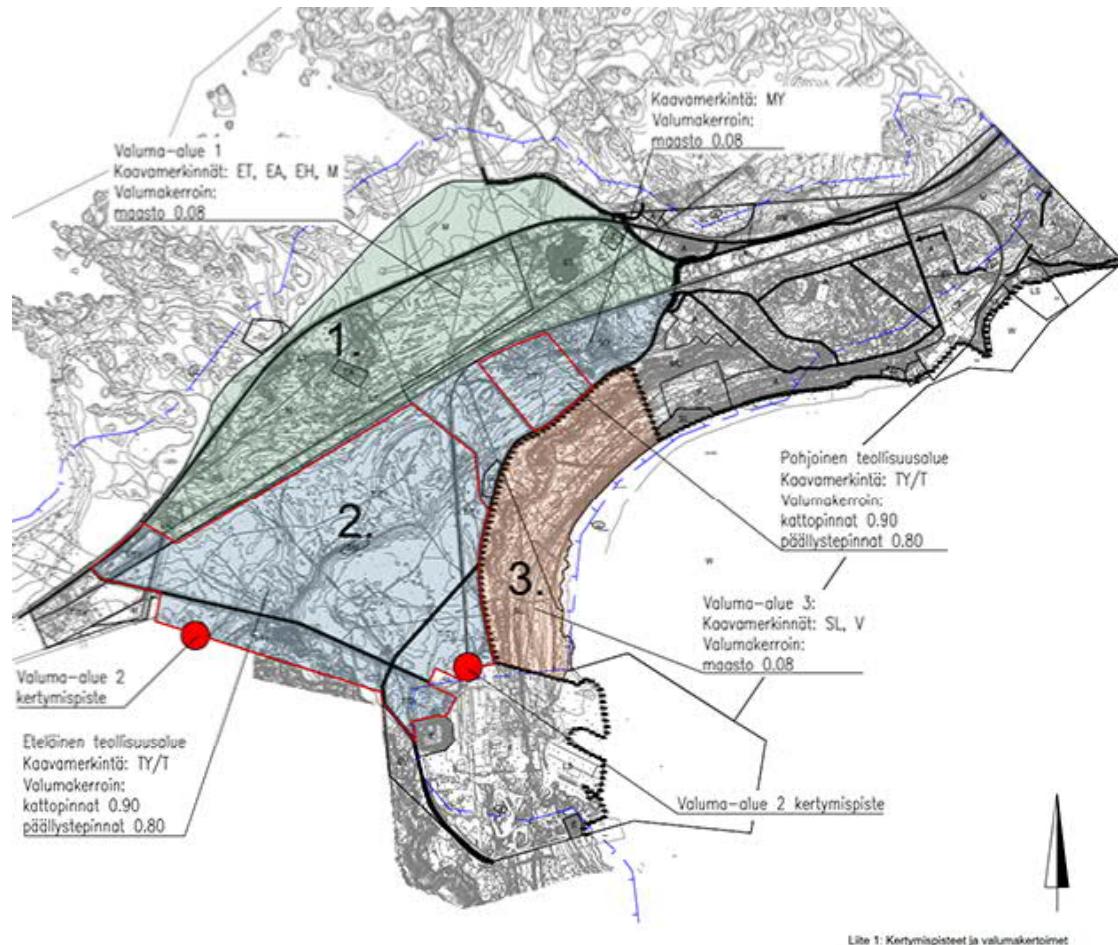
<i>Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot</i> <i>Byggd kulturmiljö och fornminnen</i>	Kaava-alue on lähes tulkoon kokonaan toisen maailmansodan aikaista linnoitusvyöhykettä, eikä kaikkia linnoitteiden jäänteitä ole mahdollista säilyttää ilman että vaarannetaan satamatoimintojen ja alueen maankäytön kehitymistä. Osayleiskaavassa merkittävimmät linnoitusrakenteet on osoitettu muinaiskulttuuriperintökohteina, niiden säilymisen turvaamiseksi. Teollisuusalueiden alle jää kulttuurihistoriallisia arvoja. Vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointi tulee suorittaa ennen vesirakennustöitä. Lappohjan rakennetun kulttuuriympäristön arvot on ensimmäistä kertaa inventoitu ja kohdeista merkittävimmät on osoitettu osayleiskaavassa rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaina kohteina (sr-1), joita ei saa purkaa.	Planområdet är i sin helhet beläget i en be-fästningszon som uppfördes av Sovjetunionen under andra världskriget, och det är inte möjligt att bevara alla lämningar utan att försvåra planens mål för utveckling av hamn- funktioner och markanvändning i anknytning till det. I delgeneralplanen har de mest betydande be-fästningskonstruktionerna anvisats som övriga kulturarvsobjekt för att trygga att de bevaras. Vissa kulturhistoriska värden hamnar under industriområdena. En inventering av undervattenskulturarvet bör utföras före vattenbyggnadsarbetena. Värdena i den byggda kulturmiljön I Lappvik har inventerats för första gången och de mest betydande objekten anvisas som byggnads- och kulturhistoriskt värdefulla objekt som inte får rivas (sr-1) i delgeneralplanen.
Tekninen huolto <i>Teknisk försörjning</i>	Uusien teollisuus- ja asuinalueiden kunnallistehtävien rakentaminen tuottaa kaupungille kustannuksia. Toisaalta uusilla asuinalueilla voidaan myös hyödyntää olemassa olevaa verkostoa, jolloin se on taloudellisempaa. Koverharin uuden tieyhteyden toimenpideselvityksen yhteydessä on arvioitu tarkastelluille vaihtoehdolle esisuunnittelutaslon kustannukset, jotka sisältävät tarvittavat väylä- ja siltarakenteet, pohjavesisuojauskset, suurjännitelinjan korottamisen sekä esisuunnittelun yleiskustannukset (noin 32 % kokonaiskustannusarviosta). Valitun tieyhteyden (ve 1d) tierakenteiden, pohjavesisuojauskseen ja tasoristeysiltojen kustannusarvio on 12,6 M€, siltojen 3,4 M€ ja johtosiirtojen 0,2 M€ eli yhteensä 16,2 M€.	Byggandet av kommunaltekniken i de nya industri- och bostadsområdena orsakar kostnader för staden. Å andra sidan är det även möjligt att utnyttja det befintliga nätet i bostadsområdena, vilket gör det mer ekonomiskt. I samband med åtgärdsutredningen för Koverhar nya vägförbindelse har kostnaderna för de undersökta alternativen beräknats på förplaneringsnivå. I kostnadsberäkningen ingår led- och brokonstruktioner, grundvattnesskydd, allmänna kostnader för höjning av högspänningsslagen (cirka 32 % av den totala kostnadsberäkningen). Kostnaderna för vägkonstruktionerna, grundvattnesskyddet och plankorsningsbroarna för den valda vägförbindelsen (alt 1d) uppskattas till 12,6 M€, kostnaderna för broarna till 3,4 M€ och flytten av ledningar till 0,2 M€, det vill säga sammanlagt 16,2 M€.
<i>Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt</i> <i>Miljöskydd och störningar i miljön</i>	Lappohjan asutuksen laajemisalueilla tulee radan melunsuojaustarpeet selvittää tarkemmassa suunnittelussa. Teollisuusalueiden ja sataman toiminta saatetaa aiheuttaa melua ja valoa ympärikuorokauden, jota ympäröivä puusto vaimentaa. Syndalenin ampuma-alueelta meluvaikeukset ulottuvat lähinnä uusille teollisuusalueille. Lappohjan asutukselle meluvaikeukset ovat vähäiset. Meluvaikeukset huomioidaan tarvittaessa asemakaavoituksen yhteydessä. Mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet on osoitettu osayleiskaavakartalla ja annettu asianmukaiset kaavamääräykset pilaantuoneisuuden tutkimisesta ja tarvittaessa maa-alueen kunnostamisesta ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.	I utvidgningsområdena för bebyggelsen i Lappvik bör behoven av bullerskydd i anslutning till järnvägen utredas i den mera detaljerade planeringen. Industriområdenas och hamnens verksamhet kan orsaka buller och ljus dygnet runt men effekterna lindras av de omgivande träderna. Från Syndalens skjutområde sträcker sig bullerkonsekvenserna främst till de nya industriområdena. För bebyggelsen i Lappvik är bullerkonsekvenserna lindriga. Bullerkonsekvenserna beaktas vid behov i samband med detaljplanläggningen. Eventuellt förörenade markområden anvisas på delgeneralplanekartan. Ändamålsenliga planbestämmelser utfärdas för utredning av eventuella föroreningar och vid behov sanering av markområden innan byggnadsåtgärder vidtas.

Sosiaalinen ympäristö <i>Social miljö</i>	Sosiaaliseen ympäristöön ei muodostu merkittäviä muutoksia. Työpaikkojen lisääntymisen saattaa lisätä muuttoa alueelle, mikä puolestaan edesauttaa alueen elinvoimaisuutta ja nykyisten palveluiden säilymistä ja kehitymistä.	Den sociala miljön omfattas inte av några betydande förändringar. Det ökade antalet arbetsplatser kan öka inflytningen till området, vilket i sin tur gynnar områdets livskraft och förbättrar förutsättningarna för att nuvarande service ska bevaras och utvecklas.
Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön / Konsekvenser för naturen och naturmiljön		
Maisemarakenne ja maisemakuva Landskapsstruktur och landskapsbild	Yleiskaava heikentää Nicklundsberget-Tvärrminnen tuulikerrostuman arvoja, sillä kaavan kuuluvat tuulikerrostuman osat on osoitettu teollisuus- ja varastoalueeksi tai satama-alueeksi. Kyseisillä alueilla dyynien arvot ovat heikentyneet metsätalouden ja puolustusvoimien toiminnan takia. Koverharin sataman rakentaminen muuttaa alueen maisemaa meren suunnasta. Maiseman katselupisteet ovat kuitenkin melko kaukana ja alue on jo rakennettua jolloin rakentamisella ei ole haitallisia vaikutuksia maisemaan. Sataman tuleva valaistus muuttaa pimeän ajan maisemaa.	Generalplanen försämrar värdet av vindavlagrigen i Nicklundsberget-Tvärrminne eftersom de delar av vindavlagringen som ingår i planen har anvisats som industri- och lagerområde eller som hamnområde. I områdena i fråga har dynernas värden försämrats till följd av skogsbruk och förvarsmarkens verksamhet. Byggandet av Koverhars hamn förändrar landskapet i området sett från havet. Åskådningspunkterna i landskapet ligger emellertid ganska långt borta och området är redan bebyggt. Detta innebär att byggandet inte har några negativa konsekvenser för landskapet. Den kommande belysningen i hamnen förändrar landskapet under den mörka tiden.
Luonnon suojaelu ja luonnon monimuotoisuus Naturskydd och naturens mångfald	Kaavioitettujen teollisuus- ja satama-alueiden rakentuessa menetetään luonnonympäristöä, mutta vastaanvalaisia mäntykankaita esiintyy lähialueilla. Perustetut luonnon suojaelu- ja Natura-alueet sekä muit todetut luonnon suojaelulain mukaisten kohteet ja alueet on suojeiltu kaavalla. Yleiskaava-alueen arvokkaat paahdeympäristöt on huomioitu kaavassa luo-merkinnöin. Kaavalla ei ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia pesimälinnustoona tai lepakoihin. Uuden teollisuusalueen halki tulee tarkemmassa suunnittelussa jättää riittävä ekologinen yhteyts. Sataman rakennushankkeen ruoppaus aiheuttaa samennusta ja pysyvä luontoarvojen häviämistä. Muuten sataman rakentamisella on vähäisiä tai kohtalaisia vaikutuksia haitallisia vaikutuksia veden laatuun, vesikasvillisuuteen, vedenalaisiin luontotyyppeihin, pohjaeläimistöön ja kaloihin. Sataman ruoppaus, kunnostustyöt ja laitureiden paalutus voivat aiheuttaa vähäistä haittaa lähihaarilla pesiville ja alueella levääväille linnuille. Kasvava laivaliikenne jo olemassa olevilla väylillä ei merkittävästi lisää linnustoon kohdistuvaa haittaa. Högsandin loma- ja leirikeskuksen laajennusrakentaminen muuttaa jonkin verran luonnontilaisia dyynialueita.	Då de planlagda industri- och hamnområdena bebyggs går en del naturmiljö förlorad, men det förekommer motsvarande tallmoar i närområdena. Naturskydds- och Natura-områdena samt övriga objekt och områden som konstaterats motsvara naturvårdslagen har skyddats genom planen. De värdefulla solstekta miljöerna i området för generalplanen har beaktats i planen med luo-beteckningar. Planen har inga betydande skadliga konsekvenser för häckande fåglar eller fladdermöss. I den mera detaljerade planeringen bör det lämnas kvar en tillräckligt stor ekologisk förbindelse över det nya industriområdet. Muddringen i samband med byggprojektet i hamnen orsakar grumling av vattnet och gör att naturvärden försvinner för gott. I övrigt har byggandet av hamnen lindriga eller måttliga skadliga konsekvenser för vattenkvaliteten, vattenvegetationen, undervattensnaturtyperna, bottnorganismerna och fiskarna. Muddringen av hamnen, iståndsättningsarbetena och pålningen av bryggor kan orsaka lindriga negativa konsekvenser för fåglar som häckar på de närliggarna öarna och fåglar som använder området som rastplats. Den ökande fartygstrafiken längs de befintliga farlederna ökar inte märkbart de skadliga konsekvenserna för fåglar. Utbyggnaden av ferie- och kurscentret Högsand förändrar i viss mån dynamrådet som är i naturtillstånd.

<i>Vesistöt ja vesitalous Vattendrag och vattenhushållning</i>	Valtaosa kaavassa osoitetusta teollisuusaluelle on nykyisin metsätalouskäytössä. Rakennetun ja pinnoitetun alueen lisääntyessä pohjaveden imeytyminen maaperään vähenee, jolloin maankäytöstä voi olla vaikutuksia pohjaveden määärään. Koverharintien ja Viskontien varsilta puuttuu pohjavesisuojauskset, jotka olisi tärkeää toteuttaa kaupungin vedenhankinnan turvaamiseksi myös onnettomuustilanteissa. Sataman liikennemääriä arvioidaan kasvavan noin kymmenkertaisiksi, mikä tarkoittaa noin kolmea alusta päivässä, joten myös riskit onnettomuuksille voivat kasvaa.	Största delen av de industriområden som anvisas i planen används i nuläget för skogsbruk. Då det bebyggda och asfalterade området blir större minskar infiltreringen av grundvattnet i marken. Markanvändningen kan således påverka grundvattenmängden. Längs Koverhavägen och Viskovägen saknas grundvattenskydd, vilket skulle vara viktigt att genomföra för att trygga stadens tillgång till vatten även vid olyckssituationer. Trafikmängderna i anslutning till hamnen bedöms öka cirka tiobubelt, vilket innebär cirka tre fartyg per dag. Detta innebär även att risken för olyckor kan öka.
	Kaavaprosessin aikana on arvioitu Koverharin uusien tielinjausvaihtoehtojen vaikutuksia pohjavesialueiden näkökulmasta. Vaihtoehtoista huonoimmaksi todettiin ne tielinjat, joissa pohjavesisuojauskseen määrität arvioitiin suurimmiksi ja joiden alueelta pohjaveden arvioitiin virtaan pohjavedenottamolle, ja jotka sijaitsevat lähipänä Isolähteent ja Lappohjan pohjavedenottamoja. Etäisyys pohjavedenottamoihin vertailtiin selvittämällä tielinjalta lyhin mahdollinen etäisyys pohjavedenottamon sijaintiin. Pohjavesialueiden haavoittuvuutta eri tielinjausvaihtoehtoissa tutkittiin GTK:n laatiman pohjavesialueen haavoittuvuskartan avulla ja tielinjausvaihtoehtoista huonoimmaksi todettiin ne tielinjat, joiden alueella pohjaveden haavoittuvuus on korkeimmillaan. Vaihtoehtojen vaikutusta pohjaveden muodostumiseen arvioitiin pohjaveden muodostumiskartan avulla. Pohjavesisuojauskseen toteuttaminen katkaisee pohjaveden muodostumisen tielinjan alueella, joten tielinjausvaihtoehtoista huonoimmiksi arvioitiin ne tielinjat, joiden alueella pohjaveden muodostuminen on tehokkainta nykytilanteessa. Vaihtoehto 0++ oli tässä vaiheessa todettu viiden tarkasteluperusteen kautta selkeästi muita vaihtoehtoja huonommaksi pohjavesien näkökulmasta. Lisäksi rakennettavien TY-alueiden vaikutus pohjavesiin todettiin samaksi tielinjausvaihtoehtoista riippumatta. TY-alueiden todellista vaikutusta pohjavesiin ei pystytty arvioimaan, sillä TY-alueen rakentamistapa ja pintatyyppien osuudet tulevat vaikuttamaan pohjavesien muodostumiseen. Pohjavesien näkökulmasta paras Koverharin tiehteyden toimenpideselvityksessä esitetystä tielinjausvaihtoehtoista oli VE 4, mutta vaihtoehdot 1 ja 3 eivät olleet merkittävästi huonompia. Maankäytön kehittämisen näkökulmasta vaihtoehto 1 todettiin parhaiten palvelevan tulevaa maankäyttöä. Lisäksi suositellaan Isolähteent tekopohjavesihankkeen laajentamisen edistämistä, sillä uuden tiehteyden ja TY-alueen toteuttamisella on pohjaveden luonnollista muodostumista vähentävä	Under planprocessen gjordes en bedömning av de konsekvenser som de nya vägsträckningsalternativen i Koverhar orsakar med tanke på grundvattenområdena. De sämsta vägsträckningsalternativen konstaterades vara sådana där mängden av grundvattenskydd är störst och från vilkas område grundvattnet bedömdes strömma till grundvattentäkten och som ligger närmast Isolähde och Lappvik grundvattentäkter. Avstånden till grundvattentäkterna jämfördes genom att utreda det kortaste möjliga avståndet från vägsträckningen till grundvattentäkten. Grundvattenområdenas sårbarhet i olika vägsträckningsalternativ undersöktes med hjälp av GTK:s karta över grundvattenområdets sårbarhet. De sämsta vägsträckningsalternativen konstaterades vara sådana där grundvattnets sårbarhet är som högst. Vägsträckningsalternativen konsekvenser för bildningen av grundvatten bedömdes utifrån en karta över grundvattenbildningen. Genomförandet av grundvattenskyddet bryter av grundvattenbildningen i vägsträckningens område. Av denna orsak bedömdes att de sämsta vägsträckningarna bland alternativen är de vägsträckningar där grundvattenbildningen är effektivast i nuläget. Genom de fem granskingsgrunderna konstaterades alternativ 0++ vara klart sämre än de övriga alternativen med tanke på grundvattnet. Dessutom konstaterades de konsekvenser som de T/TY-områden som ska byggas orsakar för grundvattnet vara likadana oberoende av vägsträckningsalternativ. Det var inte möjligt att bedöma T/TY-områdenas verkliga effekt på grundvattnet eftersom det sätt på vilket T/TY-området byggs och andelarna av olika slags ytor kommer att påverka grundvattenbildningen. Av de vägsträckningsalternativ som framförs i åtgärdsutredningen för vägförbindelsen i Koverhar utgjordes det bästa alternativet med tanke på grundvatten av ALT 4, men alternativen 1 och 3 var inte märkbart sämre. Med tanke på utvecklingen av markanvändningen konstaterades alternativ 1 betjäna den kommande markanvändningen bäst. Dessutom

	vaikutus. Ruoppaukset voivat vaikuttaa pohjaveden purkautumiseen mereen.	rekommenderas att projektet för utvidgning av Isolähde konstgjorda grundvattenområde ska främjas, eftersom genomförandet av den nya vägförbindelsen och T/TY-området har en minskande effekt på den naturliga grundvattnet. Muddringarna kan påverka grundvattnet som strömmar ut i havet.
Hulevesien vaikutukset pohjaveden muodostumisen määrään ja pohjaveden laatuun <i>Dagvattnets effekter på grundvattenbildningen och grundvattnets kvalitet</i>	Uusien teollisuusalueiden rakentamisella, ojituksilla, huleveden hallinnalla ja maankai vuulla voi olla vaikutuksia pohjaveden pinnan tasoon ja veden laatuun. Hulevesien hallinnan ja pohjaveden muodostumisen näkökulmasta uudet teollisuusalueet ovat muutoksista merkittävimmät (pinta-alat noin 35 ha, 195 ha ja 22 ha). Hulevesien hallinnan näkökulmasta teollisuusalueilla suuri kattopinta-ala on suurta päälystepinta-alaa parempi vaihtoehto, sillä kattovedet ovat yleensä riittävän puhtaita ja voidaan viivytä ja imettää maastossa ilman käsittelyä. Pintavalunnan ja pohjaveden muodostuminen tulevat merkittävästi ohjaamaan uusille teollisuusalueille sijoittuvaa yritystoimintaa. Alueet suosivat yritystoimintaa, joka ei vaadi suurta rahdin/koneiden operointitilaan tai käsittele haitallisia kemikaaleja. Öljyjen ja kemikaalien varastointi sallitaan vain katoksellisissa ja suojarakentein varustetuissa tiloissa. Tonteilla, joilla käsitetään tai varastoidaan öljyä, polttoneesteitä tai kemikaaleja, kattamattomien päälystepintojen hulevedet on johdettava öljynerotuskaivojen kautta ja varauduttava siihen, että öljynerotuskaivot ja viemärit voidaan onnettomuuden sattuessa sulkea.	Byggandet av nya industriområden, utdknningar, hanteringen av dagvatten och jordgrävningsarbeten kan orsaka konsekvenser för nivån av grundvattenytan och vattenkvaliteten. Med tanke på hanteringen av dagvatten och grundvattenbildningen utgör de nya industriområdena de största förändringarna (ytorna är cirka 35 ha, 195 ha och 22 ha). Med tanke på hanteringen av dagvatten är en stor talyta i industriområdena ett bättre alternativ än en stor belagd yta, eftersom takvattnet vanligtvis är tillräckligt rent och kan födröjas och infiltreras i terrängen utan behandling. Ytavrinningen och bildningen av grundvatten kommer att ha en avsevärd inverkan på den företagsverksamhet som etableras i T/TY-området. Områdena lämpar sig bäst för företagsverksamhet som inte kräver stort utrymme för hantering av frakt och maskiner och som inte hanterar skadliga kemikalier. Lagring av olja och kemikalier tillåts endast i utrymmen som är försedda med tak eller skyddskonstruktioner. På tomter där olja, flytande bränsle eller kemikalier behandlas eller lagras ska dagvatten från belagda ytor som inte ligger under tak avledas via oljeavskiljningsbrunnar. Det ska även finnas beredskap att stänga oljeavskiljningsbrunnarna och avloppen vid en olycka.
	Hulevesiselvityksessä on todettu, että katoovedien imettäminen teollisuusalueilla on välttämätöntä. Alueella muodostuvat puhtaat kattovedet tulee imettää maaperään imetyspainanteita, imetykskaivantoja, kasettijärjestelmää tai kosteikkoja hyödyntäen. Imetyksrakenteet tulee sijoittaa tonteille/tonttien läheisyyteen siten, että ne sijaitsevat mahdollisimman etäällä liikennöitävistä päälystealueista. Mikäli mahdollista, imetyksrakenteet tulee toteuttaa tonnikihtaisesti/hajauteusti, jotta hulevedet imetyvät maaperään tasaisesti. Muutoin hulevedet ohjataan alueelleiseen hulevesien viivytyksaltaaseen, jos sellainen on asemakaavassa osoitettu tai osoitetaan. Kattamattomilla päälystepinnoilla muodostuvat hulevedet voidaan johtaa kunnalliseen hulevesiviemäriverkostoon tai erilisiviemäriinillä mereen, mikäli hulevesien haitta-ainepitoisuksien todetaan alittavan ympäristöviranomaisen asettamat raja-arvot.	I dagvattenutredningen konstateras att infiltrering av dagvattnet är nödvändigt i industriområdena. Rent takvatten som uppstår i området ska infiltreras i marken med hjälp av infiltrationssänkor, infiltrationsschakt, kassett-system eller våtmarker. Infiltrationskonstruktionerna ska placeras på tomterna/i närheten av tomterna så att de ligger så långt som möjligt från belagda trafikområden. Om möjligt ska infiltrationskonstruktionerna genomföras tomt- eller områdessimfikt/utspritt så att dagvattnet infiltreras jämnt i marken. I övrigt leds dagvattnet till en födröjningsbassäng för dagvatten som är specifik för området, om en sådan anvisats eller kommer att anvisas i detaljplanen. Dagvatten som uppstår på belagda ytor som inte ligger under tak kan ledas till det kommunala dagvattenavloppsnätet eller genom separata avlopp till havet, om halten av skadliga ämnen i dagvattnet konstateras underskrida de gränsvärden som fastställts av

	Muussa tapauksessa kattamattomilla päälystepinnoilla muodostuvat hulevedet tulee kerätä erillisiiin umpsäiliöihin ja toimittaa jätevedenpuhdistamolle. Alueella rakennettaessa laaditaan rakentamisenaikeinen hulevesien hallintasuunnitelma. Rakennustyömaan hulevedet käsitellään kuten kattamattomien päälystepintojen hulevedet. Asemakaavoituksen yhteydessä on varmistettava hulevesikäsittelyn toimivuus alueella. Osayleiskaavassa annetaan hulevesien hallinta koskevia yleismääräyksiä. TY-alueiden osalta hulevesien hallinnan ratkaisut tulevat tarkentumaan asemakaavoituksen yhteydessä.	miljömyndigheten. I övriga fall ska dagvatten som uppstår på belagda ytor som inte ligger under tak samlas upp i separata slutna behållare och levereras till ett reningsverk för avloppsvatten. Vid byggnadsarbeten i området utarbetas en plan för hanteringen av dagvatten. Dagvatten från byggarbetsplatsen behandlas på samma sätt som dagvatten från belagda ytor som inte ligger under tak. I samband med detaljplanläggningen ska det säkerställas att hanteringen av dagvatten fungerar i området. I delgeneralplanen utfärdas allmänna bestämmelser för hantering av dagvatten. För TY-områdenas del kommer lösningarna för hantering av dagvatten att preciseras i samband med detaljplanläggningen.

Hulevesien kertympisteet punaisella, valuma-alueet 1-3

Ackumuleringspunkter av dagvatten märkats med röd, avrinningsområden 1-3

<i>Muut ympäristövai-kutukset</i> <i>Övriga konsekvenser för miljön</i>	Osayleiskaavoitettavat teollisuusalueet mahdollistavat teollisuustoiminnan sataman läheisyydessä ja siten vahvistavat olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämistä. Teollisuusalueet hyödyntäävät osittain myös olemassa olevaa liikenneverkostoa, mutta edellyttäävät myös uusien yhdysteiden/kokoojakatujen ja siltojen rakentamista, mikä kuluttaa luonnonvaroja. Infran ja teknisen huollon resursseihokkuuteen voidaan vaikuttaa mm. uusiomateriaaleja hyödyntämällä. Lisäksi alueella voidaan mahdollistaa uusiutuvan energian tuotantoa. Uusien teollisuus- ja asuntoalueiden toteuttaminen vähentää hiilinieluina toimivien metsien pinta-alaa (yhteensä noin 265 ha). Vähentyvä metsäpinta-ala tarkentuu vasta asemakaavoituksella.	De industriområden som ska delgeneralplaneras möjliggör industriverksamhet i närheten av hamnen och förstärker på så sätt utnyttjandet av den befintliga infrastrukturen. Industriområdena utnyttjar även delvis det befintliga trafiknätet men förutsätter även att nya förbindelsevägar/matargator och broar byggs, vilket tär på naturresurserna. Resurseffektiviteten hos infrastrukturen och den tekniska försörjningen kan påverkas bland annat genom att utnyttja återvunnet material. I området är det även möjligt att inleda produktion av förnybar energi. Genomförandet av nya industri- och bostadsområden minskar ytan av skogar som fungerar som kolsänkor (sammanlagt cirka 265 ha). Den minskande skogsarealen preciseras först i samband med detaljplanläggningen.
	Kaavoituksen aikana on tunnistettu pohjavesialueelle aiheutuvat riskit ja pyritty vähentämään riskejä mm. yleiskaavamääräyksin ja hulevesien hallinnan avulla. Pohjavesisuojauksen toteuttaminen vilkkaasti liikennöidyille väylille osaltaan edistäisi pohjaveden suojuelua.	I samband med planläggningen identifierades risker som uppstår i grundvattenområdet. Strävan har varit att minska riskerna bland annat genom generalplanebestämmelser och hantering av dagvatten. Genomförande av grundvattenskydd vid livligt trafikerade leder skulle för sin del främja grundvattenskyddet.
<i>Muut ympäristövai-kutukset</i> <i>Övriga konsekvenser för miljön</i>	Lappohjan taajama sijaitsee pyöräilyetäisyysdellä alueelle sijoittuvista työpaikoista ja kaavoituksella huolehditaan kävely- ja pyöräilymahdollisuuksien parantamisesta. On kuitenkin todennäköistä, että osa alueella työssäkävistä kulkee henkilöautolla, vaikka alueelle järjestettäisiin työmatkaliikennettä palvelevat joukkoliikenneyhteydet.	Lappvik tätort ligger på cykelavstånd från arbetsplatserna i området och genom planläggningen förbättras även möjligheterna för gång- och cykeltrafik. Det är emellertid sannolikt att en del av de som arbetar i området rör sig med personbil trots att kollektivtrafikrutter som betjänar arbetsplatstrafiken skulle ordnas i området.

7 Yleiskaavan toteutus

7.1 Yleiskaavan oikeusvaikutukset

Lainvoimaisella yleiskaavalla on mm. seuraavia oikeusvaikutuksia:

- Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutetussa asemakaavaa sekä ryhdyttääessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (MRL 42 § 1 mom.).
- Yleiskaava korvaa samaa aluetta koskevan aikaisemmin hyväksytyn yleiskaavan, jollei kaavassa toisin määrätä. Yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettun asemakaavan muuttamista koskevan vaiku-tuksen osalta (MRL 42 § 3 mom.). Yleiskaavan keskeiset periaatteet tulee ottaa huomioon asemakaavaa laadittaessa.
- Se ohjaa ja sitoo sekä kunnan omia viranomaisia, että muita viranomaisia kuten maanmittausviranomaisia, ELY-keskusta (MRL 42 § 2 mom.)
- Vahvistetun yleiskaavan määräykset sivuuttavat rakennusjärjestyksen määräykset. Rakennusjärjestyksen määräykset jäävät kuitenkin voimaan, mikäli yleiskaavassa ei ole näiden kanssa ristiriidassa olevia määräyksiä.
- Lupa rakennuksen rakentamiseen ei saa myöntää siten, että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. Lupa on kuitenkin myönnettävä, jos yleiskaavasta johtuvasta luvan epäämisenstä aiheutuisi hakijalle huomattavaa haittaa eikä kunta tai valtio lunasta aluetta tai suorita haitasta kohtuullista korvausta (MRL 43 § 1 mom.).
- Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisarvojen vuoksi suojeleva, yleiskaavassa voidaan antaa siitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (MRL 41 § 2 mom.).
- Ympäristöministeriö voi myöntää kunnalle luvan lunastaa alue, joka on yleiskaavassa osoitettu liikenneväyläksi, asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen ja jota tarvitaan kunnan suunnitelmanmukaiseen yhdyskuntakehitykseen (MRL 99 § 3 mom.).

Edellä on esitetty maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaisia yleiskaavan oikeusvaikutuksia. Myös muissa laeissa on säännöksiä, jotka edellyttävät yleiskaavan huomioon ottamista niiden lakien mukaisissa menettelyissä. Näistä keskeisimpiä ovat tielait, maa-aineslaki, vesilaki, metsälaki, jätelaki, rakennussuojelulaki ja ympäristönsuojelulaki. Luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain huomioon ottamisesta säädetään vielä tarkemmin MRL 197 §:ssä.

Klimatpåverkan har bedömts separat.

7 Genomförande av generalplanen

7.1 Generalplanens rättsverkningar

En lagkraftig generalplan har bl.a. följande rättsverkningar:

- Generalplanen ska tjäna till vägledning när detaljplanen utarbetas och ändras samt när åtgärder annars vidtas för att reglera områdesanvändningen (42 § 1 mom. MBL).
- Generalplanen ersätter en tidigare godkänd generalplan för området, om inte något annat bestäms i planen. På ett detaljplaneområde gäller generalplanen inte, utom i fråga om verkan enligt 1 mom. när detaljplanen ändras (42 § 3 mom. MBL). De centrala principerna i generalplanen bör beaktas vid utarbetandet av en detaljplan.
- Generalplanen styr och binder såväl kommunens egna myndigheter som andra myndigheter, såsom lantmäterimyndigheterna och NTM-centralen (42 § 2 mom. MBL).
- Bestämmelserna i en fastställd generalplan avfärdar bestämmelserna i byggnadsordningen. Bestämmelserna i byggnadsordningen gäller emellertid om inte generalplanens bestämmelser står i konflikt med dem.
- Tillstånd att uppföra en byggnad får inte beviljas så att genomförandet av generalplanen försvåras. Tillstånd skall dock beviljas, om förvägrande av tillstånd på grund av generalplanen skulle orsaka sökanden betydande olägenhet, och kommunen eller staten inte löser in området eller betalar skälig ersättning för olägenheten (43 § 1 mom. MBL).
- Om något område eller någon byggnad skall skyddas på grund av landskapet, naturvärden, den byggda miljön, kulturhistoriska värden eller andra särskilda miljövärden, kan nödvändiga bestämmelser om detta utfärdas i generalplanen (43 § 1 mom. MBL).
- Miljöministeriet kan bevilja kommunen tillstånd att lösa in ett område som i generalplanen har anvisats som trafikled, för bostadsbyggande eller för samhällsbyggande som ansluter sig till bostadsbyggande och som behövs för kommunens planenliga samhällsutveckling (99 § 3 mom. MBL).

Ovan redogörs för generalplanens rättsverkningar i enlighet med markanvändnings- och bygglagen (MBL). Även andra lagar innehåller bestämmelser som förutsätter att en generalplan beaktas vid sådant förfarande som beskrivs i lagarna. Av dessa är

7.2 Yksityiskohtainen suunnittelu

Yleiskaava on laadittu oikeusvaikutteisena (MRL 42 §). Yleiskaava toteutetaan asemakaavoituksella. Yleiskaavassa on osoitettu uusia asuin- ja teollisuusaluevarauksia, mitkä vastaavat nykynäkymien mukaiseen tarpeeseen pitkällä ajalla. Kaupungin kaavoitusohjelmassa ja päätöksenteossa määritellään tarkemmin alueiden käyttöönottojärjestys.

Suunnittelalueen kulttuurihistorialliset arvot tulee ottaa huomioon täydennys- ja korjausrakentamisessa sekä metsähoidosssa niin, että määritellyt arvot ja luonne säilyvät.

Metsä-, luonnonsuojelu- tai maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten kohteiden ja arvojen suojeleun toteuttaminen jää maanomistajien vastuulle. Kaava-alueella ei sallita maa-ainesten ottoa.

de viktigaste väglagarna, marktäktslagen, vattenlagen, skogslagen, avfallslagen, byggnadsskyddslagen och miljöskyddslagen. Om beaktandet av naturvårdslagen och fornminneslagen fastställs ännu noggrannare i 197 § i MBL.

7.2 Detaljerad planering

Generalplanen har utarbetats som en plan med rättsverkan (42 § MBL). Generalplanen verkställs genom detaljplanläggningen. I generalplanen anvisas nya reserveringar av bostads- och industriområden som motsvarar de långsiktiga behoven enligt nuläget. Ordningen för ibruktagandet av områdena fastställs noggrannare i stadens planläggningsprogram och beslutsfattande.

De kulturhistoriska värdena i planeringsområdet bör beaktas i det kompletterande byggandet och renoveringarna samt i skogsvården så att de fastställda värdena och deras karaktär bevaras.

Ansvaret för att verkställa skyddet av de objekt och värden som beskrivs i skogslagen, naturvårdslagen eller markanvändnings- och bygglagen tillfaller markägarna. I planområdet tillåts inte marktäcktsverksamhet.

8 Yleiskaavaan suunnittelun vaiheet

8.1 Suunnittelun vaiheet

Kaava on kuulutettu vireille 25.1.2017 (§ 14).

Yleiskaavaa varten on laadittu arkeologinen selvitys (Museovirasto, 2016) ja luontoselvitys (Sundell, 2017). Lisäksi kaavatyössä hyödynnetään Koverharin sataman ja Datakeskuksen asemakaavojen selvityksiä.

Kaavaluonnon on ollut nähtävillä keväällä 2018. Kaavaluonoksen nähtävilläolon jälkeen on laadittu kaavatyötä koskeva liikenneselvitys, hulevesiselvitys, Koverharin tieyhteyden toimenpideselvitys ja arvioitu pohjavesiolo-suhteiden vaikutukset tieratkaisuvaihtoehtoihin ja yleiskaavaan sekä laadittu erillinen taulukko tieyhteysvaihtoehtojen vertailusta.

Kaavaehdotus asetettaneen nähtäville alkuvuodesta 2021.

Tavoitteena on, että kaava hyväksytään kaupunginvaltuustossa vuoden 2021 aikana.

8 Generalplaneringens skeden

8.1 Generalplaneringens skeden

Planen kungjordes anhängig 25.1.2017 (14 §).

För generalplanen utarbetades en arkeologisk utredning (Museiverket, 2016) och en naturutredning (Sundell, 2017). I planarbetet utnyttjas dessutom utredningar som gjorts för detaljplanerna för Koverhamn och datacentralen.

Planutkastet har varit framlagt våren 2018. Efter att planutkastet var framlagt utarbetades en trafikutredning, en dagvattenutredning och en åtgärdsutredning för Koverhar vägförbindelse. Dessutom bedömdes dagvattenförhållandenas konsekvenser för väglösningsalternativen och generalplanen. Om jämförelsen av vägalternativen skapades en separat tabell.

Planförslaget torde läggas fram i början av 2021.

Målet är att planen ska godkännas av stadsfullmäktige före utgången av 2021.

8.2 Kaavaluonnonksen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset

Kaavaluonnonksen nähtävilläolon jälkeen kaavakartalle on tehty joitakin muutoksia ja lisäksiä.

- Lappohjan taajaman pohjatosassa asuntoalueet on muutettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi radan ja valtatien sekä nykyisen taajamarakenteen ja radan välisillä alueilla.
- Lappohjan taajamaan on osoitettu lähipalvelujen alueita (PL-1) nykyisten palveluiden mukaisesti.
- Asuntoalueille ja matkailupalvelujen alueille on lisätty meluntorjuntatarve -merkintää radan ja valtatien läheisyydessä.
- Pohjavedenottamoiden suojaavöhykkeet on merkitty kaavakartalle (sv-1). Kaavakartalle on lisätty Koverharin vedenottamot kohdemerkinnällä.
- Ampumaradan ympäristö on merkitty M-1-alueeksi, jolloin alueelle saa toteuttaa tekopohjavesialueita.
- ViskoTeepakin alueen lähellä voimalinjan kohdalla viheryhteystarve -merkintä on korvattu maa- ja metsätalousvaltaisen alueen (M) ja suojaivalueen merkinnällä (EV).
- Nicklundsberget on osoitettu MY-alueeksi, alue on maisemallisesti arvokas kallioalue ja luonnonympäristön kannalta arvokas.
- Kaavakartalle on merkitty maaperän tilan kohteet, jotka ovat mahdollisesti pilaantuneet (!).
- Erityisaluetta (E) on laajennettu Koverharin sataman lähellä.
- Rautatien sähköistykseen liittyyvä syöttöasema on merkitty rautatiealueeksi (LR).
- ViskoTeepak ja entinen SSAB on osoitettu TY-2-merkinnällä ja alueella sallitaan nykyisen ympäristöluvan kaltainen toiminta.
- TY-määräyksiin on lisätty maininnat yhdyskunta-teknisen huollon rakenteista ja alueista.
- Entisen SSAB:n läheistä venesataman aluetta (LV) on laajennettu. SSAB:n lähelle rantaa on lisätty matkailupalveluiden alue (RM-2) ja samalla lähivirkistysalueetta (VL) on pienennetty. Nieleen on osoitettu luo-2-merkintä asemakaavan selvitysten perusteella.
- Lappohjan taajaman itäpuolelle on osoitettu lähivirkistysalueita (VL).

8.2 Ändringar som gjorts efter att planutkastet var framlagt

Efter att planutkastet varit framlagt har en del ändringar och tillägg gjorts på plankartan.

- I den norra delen av Lappvik tätort har bostadsområdena ändrats till ett jord- och skogsbruksområde i områdena mellan banan och riksvägen samt mellan den nuvarande tätortsstrukturen och banan.
- Till Lappvik tätort anvisas områden för närservice (PL-1) i enlighet med den nuvarande servicen.
- I bostadsområdena och turistserviceområdena har beteckningen för behov av bullerbekämpning utvidgats i närheten av banan och riksvägen.
- Skyddszonerna för vattentäkter har anvisats på plankartan (sv-1). Koverhar vattentäkter lades till på plankartan med objektsbeteckning.
- Skjutbanans omgivning anvisas som M-1-område där det är tillåtet att anlägga konstgjorda grundvattenområden.
- I närheten av ViskoTeepaks område vid kraftledningen har beteckningen för ett behov av en grönförbindelse ersatts med beteckningar för ett jord- och skogsbruksdominerat område (M) och ett skyddsgrönområde (EV).
- Nicklundsberget anvisas som MY-område. Området är ett bergsområde som är värdefullt med tanke på landskapet och med tanke på naturmiljön.
- På plankartan anvisas markobjekt som eventuellt är förorenade (!).
- Ett specialområde (E) har utvidgats i närheten av Koverhar hamn.
- En matningsstation som anknyter till elektriferingen av järnvägen anvisas som järnvägsområde (LR).
- ViskoTeepak och före detta SSAB anvisas med TY-2-beteckning och i området tillåts sådan verksamhet som tillåts i det nuvarande miljötillståndet.
- Omnämnden om konstruktioner och områden för samhällstechnisk försörjning har lagts till i TY-bestämmelserna.
- Båthamnsområdet (LV) i närheten av före detta SSAB har utvidgats. Nära stranden i närheten av SSAB tillades ett område för turistjänster (RM-2) och samtidigt gjordes området för närekrektion (VL) mindre. Till udden anvisas en luo-2-beteckning som baserar sig på detaljplanens utredningar.
- Område för närekrektion (VL) har anvisats öster om Lapvik tätort.

- Lappohjan taajaman kulttuurihistoriallisesti arvokkaan alueen merkintä on muutettu kyläkuvallisesti tai kaupunkikuvallisesti tärkeäksi kohdeksi vinoruuturasterilla.
- Kaavakartalle on lisätty muutamia sr-kohteita (34-36, 41 ja 61).
- Sotahistorialisia kohteita sisältävät alueet on osoitettu muun kulttuuriperintökohteen merkinnällä (ruuturasteri). Kaavaehdotukseen on lisätty alueet nro 1 ja 46.
- Lappohjan taajaman kohdalla rannassa oleva luonnonsuojelualue on tarkistettu jo perustetujen luonnonsuojelualueiden rajausten mukaiseksi (kaksi erillistä SL-alueita).
- Vesialueisiin on lisätty /n merkintä, joka osoittaa, että alueet kuuluvat Natura2000-verkoston alueisiin. Natura2000-alue on osoitettu pisterasterimerkinnällä kaavan luettavuuden helpottamiseksi.
- Vesialueelle on lisätty olemassa olevat laivaväylät siltä osin kuin ne ulottuvat kaava-alueelle, mutta merkintää ei ole käytetty satama-alueilla.
- Muinaismuistokohteista hylky on osoitettu sm-1-merkinällä erotuksena muista muinaisjäännöksistä ja kaavamääräys sallii satamarakenteiden rakentamisen sen jälkeen, kun hylky on museoviranomaisen edellyttämällä tavalla riittävästi tutkittu.
- Sataman läheisyydestä on poistettu kaksi luoosa-alueita (uhanalaiset kasvit siirrettävissä muualle, paahdeympäristöjen kehittämисельвitys).
- Kaavakartalle on lisäksi merkitty uusi yhdystie/kokoojakatu ohjeellisella katkoviivalla valitun uuden tielinjausvaihtoehdon mukaisesti.
- Koverharintien varteen on osoitettu kävelyn ja pyöräilyn yhteystarve.
- Sataman läheisyydessä sijaitsevat vedenottoimoiden paikat on merkitty kaavakartalle kohde-merkinnöillä.
- Kaavakartalle on lisätty siirtoviemäri (s).
- Kaavamerkintöihin ja -määräyksiin on tehty tarkennuksia.
- Kaavaselostusta ja vaikutusten arvointia on täydennetty.
- Tvrminne Storfjärdenin hylyn sm-1-merkintä on poistettu kaavakartalta, sillä kohde on poistettu muinaisjäännösrekisteristä.
- Yleismääräyksiin lisättiin: Alueelle saa sijoittaa kaasutankkaus- tai sähkölatausasemia.
- Beteckningen för ett kulturhistoriskt värdefullt område i Lappvik tätort har ändrats till ett objekt som är viktigt med tanke på bybilden eller stadsbilden och markerats med sned rutrasterbeteckning.
- Några sr-objekt har lagts till på plankartan (34–36, 41 och 61).
- Områden som innehåller krigshistoriska objekt anvisas med en beteckning för ett övrigt kulturarvsobjekt (rutrasterbeteckning). Områdena nr 1 och 46 har lagts till i planförslaget.
- Naturskyddsområdet vid stranden vid Lappvik tätort har justerats så att dess gränser stämmer överens med existerande naturskyddsområden (två separata SL-områden).
- En /n-beteckning har lagts till för vattenområdena. Beteckningen anger att områdena ingår i nätverket Natura 2000. Natura 2000-området anvisas med punktrasterbeteckning för att underlätta planens läsbarhet.
- Befintliga fartygsfarleder har lagts till i vattenområdena i den mån som farlederna sträcker sig till planområdet, men beteckningen används inte i hamnområdena.
- Av fornminnesobjekten anvisas vraket med sm-1-beteckning för att skilja dem åt från övriga fornlämningar. Planbestämmelsen tillåter byggnande av hamnkonstruktioner efter att vraket har undersöks tillräckligt på ett sådant sätt som förutsätts av museimyndigheten.
- I närheten av hamnen har två luo-delområden strukits (utrotningshotade växter kan flyttas till andra platser, utvecklingsutredning för solstekta miljöer).
- På plankartan anvisas dessutom en ny förbindelseväg/matargata med riktgivande streckad linje längs det nya vägsträckningsalternativet som valts.
- Längs Koverharvägen anvisas ett behov av en gång- och cykelförbindelse.
- De platser för vattentäkter som ligger i närheten av hamnen anvisas på kartan med objektsbeteckningar.
- Ett överföringsavlopp (s) har lagts till på plankartan.
- Planbeteckningarna och -bestämmelserna har preciserats.
- Planbeskrivningen och konsekvensbedömmingen har kompletterats.
- Sm-1-märket av vraket Tvrminne Storfjärden har tagits bort från plankartan, eftersom objektet har tagits bort från det fornlämningsregistret.
- Följande har lagts till i de allmänna bestämmel-

8.3 Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset

Täydennetään nähtävilläolon jälkeen.

serna: Gaspåfyllning eller elektriska laddstationer kan placeras på området.

8.3 Ändringar som gjorts efter att planförslaget varit framlagt

Kompletteras efter framläggandet.

9 Yhteystiedot

Hangon kaupunki

Hangon kaupunki,
Santalantie 2, 10960 Hanko

Kukka-Maria Luukkonen
Kaupungingeodeetti
puh. 040 1359 281
s-posti: kukka-maria.luukkonen@hanko.fi

Kaupungin kotisivut
www.hanko.fi

Kaavaa laativa konsultti

A-Insinöörit Oy
Puutarhakatu 10, 33210 Tampere

Luonnosvaihe:
Sini Suontausta
arkkitehti SAFA, YKS-510
puh. 040 637 1234
s-posti: sini.suontausta@ains.fi

Ehdotusvaihe:
Johanna Närhi
arkkitehti, YKS-490
puh. 040 746 5533
s-posti: johanna.narhi@ains.fi

9 Kontaktuppgifter

Hangö Stad

Hangö Stad,
Sandövägen 2, 10960 Hangö

Kukka-Maria Luukkonen
Stadsgeodet
tfn. 040 1359 281
e-postadress: kukka-maria.luukkonen@hanko.fi

Stadens webbplats
www.hanko.fi/sv

Planläggningskonsult

A-Insinöörit Oy
Puutarhakatu 10, 33210 Tampere

Utkastskede:
Sini Suontausta
arkkitekt SAFA, YKS-510
tfn. 040 637 1234
e-postadress: sini.suontausta@ains.fi

Förslagsfas:
Johanna Närhi
arkkitehti, YKS-490
puh. 040 746 5533
s-posti: johanna.narhi@ains.fi